

Klasa: 602-04/11-01/05

Urbroj: 5030104-11-1

Zagreb, 21. lipnja 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o znanstvenoj djelatnosti

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) i članka 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o znanstvenoj djelatnosti.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Radovana Fuchsa, ministra znanosti, obrazovanja i športa, dr. sc. Ivanu Mrkonjić, državnu tajnicu u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa i dr. sc. Hrvoja Meštrića, ravnatelja u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG ZAKONA O ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI

Zagreb, lipanj 2011.

PRIJEDLOG ZAKONA O ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 - pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 - pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 - pročišćeni tekst, 55/2001 - ispravak, 76/2010 i 85/2010 - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Ocjena stanja

Zakonodavni okvir razvoja sustava znanosti od 2003. godine temelji se na *Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* (Narodne novine, br. 123/2003, 105/2004, 174/2004, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/2007, 45/2009 i 63/2011), *Zakonu o Hrvatskoj zakladi za znanost* (Narodne novine, br. 117/2001, 45/2009 i 92/2010) i *Zakonu o osiguranju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju* (Narodne novine, broj 45/2009), te provedbenim propisima koji iz njih proizlaze.

Navedeni zakoni propisuju osnovni institucionalni okvir za razvoj i provedbu znanstvene djelatnosti u Republici Hrvatskoj. Središnje tijelo državne uprave nadležno za razvoj znanstvene djelatnosti jest *Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa* (u daljnjem tekstu: *Ministarstvo*), koje je odgovorno i za razvoj financijskih instrumenata državnog proračuna za potporu znanstvenoj djelatnosti u javnom sektoru. *Nacionalno vijeće za znanost* najviše je stručno tijelo koje se brine za razvitak i kvalitetu cjelokupne znanstvene djelatnosti i sustava znanosti u Republici Hrvatskoj i imenuje ga Hrvatski sabor. *Hrvatska zaklada za znanost* neovisna je institucija koja osigurava financijsku potporu za provedbu znanstvenih projekata po kriterijima znanstvene izvrsnosti. *Agencija za znanost i visoko obrazovanje* neovisna je javna ustanova koja brine o osiguravanju i unapređivanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, te provodi postupke akreditacije i vrednovanja znanstvenih organizacija. *Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti* ima ulogu organizatora znanstvenog rada, potiče primjenu postignutih rezultata, razvija umjetničku i kulturnu djelatnost, brine o hrvatskoj kulturnoj baštini i njezinoj afirmaciji u svijetu, te kontinuirano radi na uspostavljanju i unaprjeđenju međunarodne suradnje u znanosti.

Sustav znanstvenih organizacija Republike Hrvatske čini 7 sveučilišta (koja se sastoje od 59 samostalnih fakulteta i 5 samostalnih odjela), zatim 25 javnih znanstvenih instituta, te 66 javnih i privatnih ustanova i trgovačkih društava koja su akreditirana za znanstvenu djelatnost. Razvoj znanstvenih istraživanja i nacionalni znanstveni prioriteti temelje se na sljedećim strateškim dokumentima: *Strateški okvir za razvoj 2007. - 2013. Vlade Republike Hrvatske*, *Znanstvena i tehnološka politika Republike Hrvatske 2006. - 2010.*, *Strateški plan Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj za razdoblje 2004. - 2008. godine*. U tim je strateškim dokumentima predstavljena vizija razvoja sustava znanosti i tehnologije u Republici Hrvatskoj - sustava o čijem ubrzanom razvoju i kvalitetnoj preobrazbi ovisi uspjeh izgradnje Republike Hrvatske kao društva znanja. Dodatne elemente

referentnog okvira sustava znanosti predstavljaju i Akcijski plan za poticanje ulaganja u znanost i istraživanje - usvojen radi približavanja cilju Lisabonske strategije EU koja predviđa 3%-tni udio ulaganja u znanost i istraživanje u ukupnom BDP-u i Akcijski plan za provedbu znanstvene i tehnologijske politike 2006. - 2010. Financijsku podršku razvoju znanosti osigurava primarno Vlada Republike Hrvatske kroz državni proračun (Tablica 1.) kroz kontinuiran rast ulaganja, čak i usprkos financijskoj krizi 2010. godine.

Tablica 1. Proračunska ulaganja Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa

Stavka	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	rast (%)
Visoko obrazovanje (sveučilišta...)	1.416	1.688	1.863	2.043	2.164	2.348	2.644	2.481	2.508	87%
Znanost (instituti, projekti, novaci...)	686	751	714	752	813	840	926	922	912	35%
Tehnologija i ICT	181	222	252	297	317	269	317	310	302	75%
UKUPNO	2.283	2.661	2.829	3.092	3.294	3.457	3.887	3.713	3.722	70%

Glavni su ciljevi znanstvene i tehnologijske politike povećanje ulaganja u znanost, istraživanje i razvoj temeljeni na načelu izvrsnosti te njihova veća učinkovitost, preustroj znanstvenog sustava, poticanje istraživačkih partnerstava i jačanje sustava potpore za kvalitetne mlade istraživače, snažno povezivanje znanosti i gospodarstva i uspostava poticajnog okvira za njihov usklađeni razvoj, podrška mjerama namijenjenim razvoju tehnologije i inovacija, te intenzivnije sudjelovanje hrvatskih znanstvenika u okvirnim programima Europske unije.

Program gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske, koji je Vlada Republike Hrvatske predstavila u travnju 2010. godine, primarno kroz mjere 8.5. *Uvođenje novih kriterija u sustavu napredovanja znanstvenika*, 8.6. *Stimuliranje uključivanja znanstvenika - istraživača iz privatnog sektora u nastavne i istraživačke programe javnih znanstvenih i obrazovnih institucija* i 8.8. *Okrupnjavanje znanstvenog potencijala (javni instituti)* također sačinjava dio okvira koji usmjerava znanost i istraživanje. Indikativno je kako je i Programom prepoznata potreba usvajanja novog Zakona o znanosti, kojim bi se znanstveni sustav u Republici Hrvatskoj približio onome u Europskoj uniji.

Dodatni izazov za Republiku Hrvatsku predstavlja kontinuirano usklađivanje znanstvenog sustava s promjenama i napretkom Europskog istraživačkog prostora u kontekstu skorog pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, te sukladno tome inkorporiranje smjernica nove strategije na europskoj razini, *Europa 2020 - Strategija za inteligentni, održivi i uključivi rast*, u referentni okvir koji definira i usmjerava razvoj znanstvenog sustava. Ta strategija stavlja poseban naglasak na koncept inteligentnog rasta, koji objedinjuje velik broj elemenata, uključujući podizanje kvalitete obrazovanja, poboljšanje istraživačke djelatnosti, promociju inovacija i prijenosa znanja, potpunu iskoristivost informacijskih i komunikacijskih tehnologija, te osiguravanje uvjeta za komercijalizaciju novih proizvoda i usluga čime će se osigurati otvaranje novih radnih mjesta te iznaći adekvatni način za rješavanje socijalne problematike Europske unije.

I preporuke Europske komisije, sadržane u *Izvješću o napretku za Hrvatsku u 2010. godini*, ukazuju na nužnost većeg uključivanja hrvatskih znanstvenika u europske znanstveno-

istraživačke programe s naglaskom na Sedmi okvirni program, poticanje ulaganja privatnog sektora u znanstveno-istraživačku djelatnost i unaprjeđenje sustava financiranja znanosti u smislu stavljanja naglaska na konkurentnost i okrupnjavanje znanstvenih projekata i znanstvenog potencijala. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, sukladno preporukama, provodi i *Akcijski plan za podizanje apsorpcijskog kapaciteta RH za Sedmi okvirni program 2009. - 2010.*, no usprkos uložnim naporima, "stopa uspješnosti" hrvatskih znanstvenika u Sedmom okvirnom programu je 16,4%, mjereno udjelom ukupno prihvaćenih projekata za financiranje u odnosu na broj ukupno prijavljenih (za EU27 stopa je na znatno viših 22,5%). Dodatno, "stopa uspješnosti", mjereno udjelom financiranih projekata u Sedmom okvirnom programu za Republiku Hrvatsku je 9,9%, što je značajno manje u odnosu na stopu uspješnosti od 20,4% za zemlje članice Europske unije.

Nužno je naglasiti kako se Republika Hrvatska, s ulaganjima u znanost i istraživanje oko 1% BDP-a (Tablica 2.) i istraživačkim potencijalom (koji čini 2,350 istraživača na milijun stanovnika) u kontinuiranom porastu od čak 8,51% u razdoblju od 2004. do 2009. godine, nametnula kao primjer dobre prakse u regiji, no još uvijek u određenim segmentima znatno zaostaje za članicama Europske unije. Primjerice, ekonomije u velikoj mjeri temeljene na inovacijama, poput Finske, Švedske i Izraela, drže postotak ulaganja u znanost i istraživanje na visokih 3-5% BDP-a posljednjih nekoliko desetljeća, što još uvijek za Republiku Hrvatsku predstavlja iznimno ambiciozan cilj.

Tablica 2. Izdaci javnog i privatnog sektora za istraživanje i razvoj 2000-2009, kao % u BDP-u

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Prosjek 2000- 2009
Izdaci javnog sektora za R&D	0,59	0,54	0,55	0,59	0,61	0,51	0,48	0,48	0,50	0,50	0,535
Izdaci poslovnog sektora za R&D	0,48	0,39	0,41	0,38	0,44	0,36	0,28	0,33	0,40	0,34	0,381
Ukupni izdaci za R&D kao % udjel u BDP	1,07	0,93	0,96	0,97	1,05	0,87	0,76	0,81	0,9	0,84	0,916

Izvor: Eurostat 2002-2008; 2000-2002 i 2009 MZOŠ izračun temeljem podataka DZS i metodologije Eurostata.

Od ukupno aktivnog stanovništva zemlje članice Europske Unije imaju 1,52% zaposlenih u istraživanju i razvoju, a Republika Hrvatska 0,91% (2008.), dok je udjel istraživača u Europskoj uniji na razini od oko 0,83%, a u Republici Hrvatskoj 0,62%. Nadalje, samo 3,5% radno aktivnog stanovništva Republike Hrvatske ima sveučilišnu diplomu u području prirodnih ili tehničkih znanosti, što je ispod europskog prosjeka od 5,4% (2009.). Također, unatoč kontinuiranom rastu broja mladih istraživača/znanstvenih novaka u potpori Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa - između 2004. i 2007. zaposleno je 1857 novaka, a 2822 su trenutno u potpori - udio doktora znanosti u radno aktivnom stanovništvu iznosi svega 0,67%. Analiza dosadašnje uspješnosti sustava znanstvenih novaka ukazala je na činjenicu da čak više od polovice znanstvenih novaka nikada ne uspije doktorirati. Time se postavlja pitanje uspješnosti i učinkovitosti ulaganja u program znanstvenih novaka, te kristalizira potreba uspostavljanja jasnog sustava odgovornosti novaka, mentora i ustanove na kojoj je novak zaposlen.

Aktualni sustav napredovanja u znanosti (i vezano, u visokom obrazovanju) koji je u primjeni od 2003., propisuje obavezno napredovanje u karijeri i u konačnici je doveo do stvaranja kadrovske strukture u kojoj je najveći broj znanstvenika u najvišem znanstvenom zvanju znanstvenog savjetnika (ili redovitog profesora). Trenutno je u znanstvenom i sveučilišnom sustavu 34% znanstvenika u zvanju znanstvenog suradnika, odnosno docenata, 24% ih je u zvanju višeg znanstvenog suradnika, odnosno izvanrednog profesora, dok ih je čak 42% u zvanju znanstvenog savjetnika ili redovitog profesora. Takav ustroj ne potiče produktivnost i angažman istraživača kao uvjet za napredovanje, već se prijelaz u viša zvanja percipira kao logičan i ustaljen slijed u karijeri. Dodatno, sustav u kome ima najviše znanstvenika koji su po karijernoj razini glavni istraživači na znanstvenim projektima dovodi do fragmentacije znanstvenih istraživanja i ozbiljna je zapreka provođenju velikih znanstvenih projekata.

Kao podlogu navedenome treba navesti podatak da je u sustavu financiranja znanstvenih projekata Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa 2009. financirano čak 2.314 temeljnih znanstvenih projekata, koje je provodilo ukupno 5.622 istraživača znanstvenika zaposlenih na javnim znanstvenim institutima i sveučilištima (2,43 znanstvenika po projektu). Tijekom 2010. broj je projekata evaluacijom smanjen na 2.089, no on je još uvijek daleko od uspostave sustava kompetitivnih znanstvenih projekata koji bi bio u prilici iznjedrati kritičnu masu međunarodno konkurentnih istraživačkih grupa. Takvo je financiranje nedovoljno poticajno u smislu okrupnjavanja znanstvenih istraživanja oko nacionalnih strateških prioriteta, koje bi vodilo k relevantnijim i lakše iskoristivim rezultatima, te odgovornosti samih instituta i sveučilišta za osiguranje kvalitete i eventualnog društveno i gospodarski relevantnog potencijala rezultata znanstvene djelatnosti. Trend velikog broja projekata, koji je dominantno posljedica sustava napredovanja znanstvenika, suprotan je europskoj tendenciji okrupnjavanja projekata u smislu financijske vrijednosti i broja uključenih istraživača. Konačno, sustav znanosti trenutno je još uvijek nedovoljno otvoren, u smislu usmjerenosti na međunarodnu i međusektorsku mobilnost, usprkos značajnim mjerama poduzetima za uklanjanje prepreka mobilnosti znanstvenika kroz hrvatski EURAXESS ured i implementaciju Akcijskog plana za mobilnost istraživača.

Jedan od ključnih problema predstavlja i dominacija javnog sektora u znanstveno-istraživačkoj djelatnosti. U Republici Hrvatskoj, za razliku od većine država Europske unije, državni sektor ima veći udio zaposlenih u R&D od poslovnog sektora, a udio privatnog i javnog sektora u obavljanju istraživačke djelatnosti približno odgovara omjeru od 40% prema 60%, što je suprotno europskim trendovima.

Važno je naglasiti da su identificirani napori pojedinih javnih znanstvenih instituta da svoje kapacitete usmjere na istraživanja za gospodarstvo i ostale moguće korisnike, no potrebno je u tu svrhu osnažiti postojeći zakonski okvir kroz poticanje kompetitivnosti u dobivanju sredstava za znanstvenu djelatnost iz državnog proračuna Republike Hrvatske, te stvaranje poticajnog okvira za suradnju s privatnim sektorom. Uz to, javni znanstveni instituti u Hrvatskoj pretežno se bave temeljnim, a manjim djelom primijenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima, te su specijalizirani isključivo u pojedinim područjima ili granama znanosti (Tablica 3.).

Tablica 3. Znanstvena produktivnost javnih znanstvenih instituta u Republici Hrvatskoj

	Br CC radova 2002-2009	Broj zaposlenih u potpori MZOŠ-a	Udio vlastitih prihoda u ukupnim prihodima instituta
Institut za oceanografiju i ribarstvo, Split	319	79	0,41
Ekonomski institut, Zagreb	17	62	0,23

Institut za međunarodne odnose, Zagreb	9	42	0,19
Hrvatski institut za povijest, Zagreb	8	77	0,01
Institut za povijest umjetnosti, Zagreb	2	39	0,06
Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada, Zagreb	366	139	0,16
Hrvatski šumarski institut, Jastrebarsko	83	59	0,41
Institut za fiziku, Zagreb	416	76	0,03
Hrvatski veterinarski institut, Zagreb	95	31	0,93
Poljoprivredni institut Osijek	113	30	0,96
Institut za migracije i narodnosti, Zagreb	11	36	0,01
Staroslavenski institut, Zagreb	1	22	0,00
Institut za jadranske kulture i melioraciju krša, Split	37	52	0,25
Institut "Ruđer Bošković", Zagreb	3420	870	0,07
Institut za društvena istraživanja, Zagreb	17	46	0,03
Institut za turizam, Zagreb	1	28	0,30
Institut za poljoprivredu i turizam, Poreč	25	43	0,11
Institut za javne financije, Zagreb	3	15	0,50
Hrvatski geološki institut, Zagreb	48	113	0,20
Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb	9	46	0,00
Institut za filozofiju, Zagreb	12	28	0,00
Institut društvenih znanosti "Ivo Pilar", Zagreb	186	121	0,05
Institut za antropologiju, Zagreb	144	39	0,18
Institut za arheologiju, Zagreb	6	29	0,09
Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb	3	68	0,01

Republika Hrvatska zaostaje za Europskom unijom po broju međunarodno relevantnih objavljenih publikacija (Tablica 4.) po broju stanovnika. Iako su publikacije trenutno zapravo jedini pokazatelj uspješnosti rada znanstvenika (*Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja, Narodne novine, br. 84/2005, 100/2006, 120/2007, 71/2010, 116/2010 i 38/2011*), u znanstvenoj zajednici još uvijek ima segmenata gdje nije općeprihvaćeno da su relevantne publikacije *conditio sine qua non* sustavnog znanstvenog rada.

Republika Hrvatska za Europskom unijom zaostaje i brojem prijavljenih patenata: broj patenata koje je hrvatskim podnositeljima zahtjeva dodijelio Europski ured za patente znatno su manji od prosjeka Unije te manji od razine regionalnih usporednih zemalja, a iznosi 7,7 patenata na milijun stanovnika u 2007. godine. Manje patenata na milijun stanovnika imaju samo Litva, Turska, Bugarska i Poljska, dok je prosjek Europske unije 116,5 patenata, što sugerira da domaći nacionalni inovacijski sustav nije dovoljno učinkovit u pogledu komercijaliziranja istraživanja i razvoja.

Tablica 4. Usporedba zemalja po znanstvenoj produktivnosti, 1996-2009.

Rang	Zemlja	Broj dokumenata	Broj dokumenata pogodnih za citiranje	Broj citata	Broj samo-citata	Broj citata po dokumentu	h-indeks*
1	SAD	4.773.842	4.530.542	87.296.701	40.680.446	19,1	1.139
4	Japan	1.341.281	1.315.158	14.341.252	4.411.776	11,1	527
5	Njemačka	1.258.273	1.212.919	17.576.464	4.712.414	14,9	607

14	Južna Koreja	370.841	365.246	2.710.566	636.127	9,1	258
15	Brazil	280.232	273.053	1.970.704	636.353	8,9	239
16	Švicarska	276.942	265.772	5.123.829	736.533	20,5	466
17	Švedska	276.328	267.358	4.657.464	801.285	18,0	410
21	Turska	199.676	190.023	1.110.749	317.389	6,9	158
22	Izrael	170.021	163.727	2.484.606	383.457	15,6	340
23	Austrija	146.414	139.976	1.969.446	292.996	15,0	310
25	Finska	138.791	135.488	2.095.958	366.266	16,6	304
38	Mađarska	80.608	78.631	782.390	140.329	10,4	205
41	Rumunjska	51.833	51.351	228.509	57.275	5,6	106
46	Hrvatska	36.376	35.524	175.971	43.789	5,5	102
47	Slovenija	33.640	33.041	232.277	51.559	7,9	113
48	Bugarska	33.529	33.057	206.836	39.861	6,7	110
61	Estonija	12.249	12.077	123.493	24.668	11,8	102
66	Srbija	9.855	9.651	16.039	5.335	2,4	31
97	Makedonija	2.622	2.551	14.022	2.382	6,6	44
109	BiH	1.978	1.939	6.765	1.222	6,5	31

* Izvor: 24.3.2011., <http://www.scimagojr.com>

** h-indeks: broj svih radova koji imaju najmanje taj isti broj citata

Među mogućim preprekama suradnji u području industrijskog istraživanja nalazi se manjak interesa trgovačkih društava za ulaganje u istraživanje i razvoj, a time i za suradnju sa znanstvenicima. Nadalje, postoji i percepcija o nedovoljnoj motivaciji znanstvene zajednice u pogledu intelektualnog vlasništva i suradnje s industrijom (*Izvešće CARDS projekta Infrastruktura prava intelektualnog vlasništva za istraživački sektor RH, 2008.*). Napretkom karijere znanstvenika u Republici Hrvatskoj u velikoj mjeri dominira broj objavljenih radova, sukladno *Pravilniku o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja* koji donosi Nacionalno vijeće za znanost. Time se također ne stvara poticaj za suradnju s privatnim sektorom, budući da se rezultati zajedničkog istraživanja ne mogu ugraditi u objavljene radove. Konačno, trenutno pravno uređenje odnosa među sveučilištima i profesorima ne pospješuje komunikaciju s poslovnim sektorom kao ni generiranje i prijenos intelektualnog vlasništva između poslovnog i znanstvenog sektora.

Pitanja koja se uređuju ovim zakonom

Priprema odgovarajućeg zakonodavnog okvira nužna je pretpostavka prilagodbe novim okolnostima, u okviru kojih će se uspješnost, značaj i produktivnost hrvatskih znanstvenih institucija prestati mjeriti u nacionalnim okvirima. Naime, samim trenutkom pristupanja

Europskoj uniji hrvatski će znanstvenici postati dijelom europskog istraživačkog prostora, a znanstvene institucije, uspoređivat će se s odgovarajućim institucijama ostalih zemalja članica. Kada tome pridodamo mobilnost znanstvenika, koja je u okviru EU značajno stimulirana, može se očekivati i priličan "odljev" ljudskih resursa, uzimajući u obzir buduću znatno veću dostupnost kvalitetnih europskih sveučilišnih i drugih znanstvenih institucija.

S obzirom da ljudski potencijal u sustav u znanosti zasigurno može predstavljati jednu od komparativnih prednosti Republike Hrvatske u njezinoj europskoj perspektivi, nužno je osigurati sve pretpostavke da hrvatski sustav znanosti postane kompetitivan i u europskom kontekstu. U tom smislu nužno je ojačati centripetalnu komponentu sveučilišta i znanstvenih instituta, kako bi se osiguralo zadržavanje kvalitetnih domaćih znanstvenika i istraživača, uz istodobno privlačenje znanstvenika i istraživača iz drugih zemalja članica.

Pritom je važno utvrditi osnovna načela, na kojima će se temeljiti spomenuta buduća kompetitivnost hrvatskog znanstvenog sustava, polazeći od zaštite tradicijskih vrijednosti, jezičnog i kulturnog nasljeđa, uz istodobnu kontinuiranu implementaciju vrijednosti europskog istraživačkog prostora, koje će pridonijeti njegovom sustavnom unaprjeđenju.

Slijedom navedenog nužno je definirati ključne ciljeve koji će se donošenjem novog zakonodavnog okvira, u gore navedenom smislu, nastojati ostvariti:

1. napuštanje koncepta izravnog državnog upravljanja i uvođenje sustava državnog nadzora kao adekvatnog supstituta, kojim se osigurava puna implementacija jamstva slobode znanstvenog stvaralaštva, uz istodobno jačanje komponente društvene odgovornosti znanstvenih i visokoobrazovnih institucija;
2. napuštanje koncepta kratkoročnog (*jednogodišnjeg*), tzv. historijskog financiranja na temelju podataka iz prethodne proračunske godine i uvođenje dugoročnog (*trogodišnjeg*) programskog financiranja javnih znanstvenih instituta, utemeljenog na strateškom planiranju, realizaciji strateških ciljeva i ostvarenju mjerljivih rezultata;
3. podizanje razine upravljivosti znanstvenih instituta radi ostvarenja njihove koherentnosti u provedbi strateških planova i općih strateških ciljeva, te radi osiguranja pretpostavki za njihovo ujednačeno djelovanje prema okružju (prema načelu: *one voice outside*);
4. utvrđivanje nacionalnih kriterija izbora kadrova kao jamstva kvalitete ljudskih resursa u sustavu znanosti, uz istodobno jačanje autonomije sveučilišta i znanstvenih instituta, koje se primarno očituje u slobodi izbora znanstvenika;
5. osiguranje adekvatnog prijelaznog razdoblja u okviru kojeg će se kroz restrukturiranje znanstvenog sustava sačuvati tradicijske vrijednosti i prednosti dosadašnjeg sustava, te istodobno afirmirati nove vrijednosti, utemeljene na vrijednostima imanentnim europskom istraživačkom prostoru;
6. daljnja izgradnja hrvatskog znanstvenog sustava kao javnog dobra, putem razvoja mreže znanstvenih institucija, jasnog odnosa i uvjeta rada javnog i privatnog sektora, posebnu zaštitu znanstvenih istraživanja od posebnog nacionalnog i

društvenog interesa, te uspostavu mreže doktorskih studija kroz međusobno povezivanje sveučilišta i instituta

Cilj i svrha Zakona o znanstvenoj djelatnosti (u daljnjem tekstu: Zakon) stvaranje je preduvjeta za izgradnju znanstvenog i inovacijskog sustava usmjerenog na potrebe društva u cjelini, s osobitim naglaskom na povećanje konkurentnosti Republike Hrvatske na međunarodnoj razini i prilagodbe i obveze koje za Republiku Hrvatsku proizlaze iz skorašnjeg očekivanog punopravnog članstva u Europskoj uniji, imajući na umu primjere dobre prakse na razini Unije.

Ovim se Zakonom uređuje djelatnost pravnih i fizičkih osoba koje se bave znanstvenom djelatnošću, unutarnji ustroj i upravljanje znanstvenim pravnim osobama, financiranje znanstvene djelatnosti znanstvenih pravnih osoba, prava i obveze fizičkih osoba koje se bave znanstvenim istraživanjem, te druga pitanja od značenja za znanost. Konkretno, novine koje Zakon predviđa fokusirane su primarno na tri segmenta unutar sustava: financiranje znanstvenog sustava s posebnim naglaskom na javne institute, osiguravanje perspektivnog i educiranog mladog kadra u znanstvenom sustavu, te unaprjeđenje sustava napredovanja unutar javnih znanstvenih pravnih osoba. No, Zakon uvodi i čitav niz drugih promjena u raznim segmentima znanstvenog sustava i obavljanja znanstvene djelatnosti.

Zakonom se jasno definiraju i institucionaliziraju neke od komponenti sustava koje do sad nisu bile precizno određene, poput znanstvenih novaka i istraživača, sa svrhom da se svim čimbenicima omogući prohodnije kretanje unutar sustava i smanjenje administrativnih prepreka koje ne potiču izvrsnost i orijentiranost prema ishodima znanstvene djelatnosti. Dodatno, relevantna terminologija i sadržajna komponenta koju terminologija odražava usklađuju se s postojećim ekvivalentima na razini Europske unije. Usklađivanje terminologije omogućit će i lakše statističko praćenje i bolju usporedivost podataka na međunarodnoj razini.

Novim se Zakonom definira **pojam i vrste znanstvene djelatnosti**, određuju se područja znanstvene djelatnosti i kao ravnopravna prepoznaje i definira interdisciplinarna znanstvena djelatnost.

Zakonom se predviđa **donošenje Strategije razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske**, kao temeljnog strateškog dokumenta Vlade Republike Hrvatske koji sadrži ciljeve i prioritete u znanstvenoj djelatnosti i tehnologiji, te mjere i instrumente dostizanja strateških ciljeva u razvoju znanosti. Strategija služi kao pregovarački okvir Vlade Republike Hrvatske prema znanstvenom sustavu, te kao jamstvo opredjeljenja Republike Hrvatske ka unaprjeđenju znanstvene djelatnosti kao djelatnosti od posebnog državnog interesa.

Zakonom se, zatim, određuje i **nadležnost i ustroj Nacionalnog vijeća za znanost i tehnologiju**, koje će u novoj strukturi preuzeti neke od dosadašnjih obveza postojećeg Nacionalnog vijeća za znanost, ali i posjedovati veću odgovornost za usmjeravanje i praćenje znanstvene djelatnosti i tehnologije u Republici Hrvatskoj. Dodatna težina radu Nacionalnog vijeća za znanost i tehnologiju dana je kroz uključivanje relevantnih ministara nadležnih za znanost i gospodarstvo u njegovo redovito članstvo, što jamči snažniju integraciju i koordinaciju mjera javnih politika za razvoj znanosti kroz strategije programa Vlade Republike Hrvatske.

Nacionalno vijeće za znanost i tehnologiju osigurat će stratešku komponentu u razvoju sustava, kroz praćenje i ocjenjivanje razvoja znanstvenog i inovacijskog sustava, predlaganje

Vladi Republike Hrvatske Strategije razvoja znanosti i tehnologije i smjernica za njegovo financiranje, utvrđivanje nacionalnih znanstvenih prioriteta, te davanje očitovanja na pojedinačne strategije razvoja znanstvenih pravnih osoba sa svrhom osiguranja njihove usklađenosti s ciljevima na nacionalnoj razini. Zakonom predviđene zadaće Nacionalnog vijeća za znanost i tehnologiju uključuju i postavljanje osnovnog okvira napredovanja znanstvenika, kroz **utvrđivanje minimalnih kriterija za izbor na znanstvena radna mjesta** koji će jamčiti konkurentnost i profiliranje izvrsnosti pojedinaca, te **utvrđivanje kriterija za vrednovanje i kategorizaciju znanstvene izvrsnosti znanstvenih pravnih osoba**. Dodatno, Nacionalno vijeće za znanost i tehnologiju će predlagati mjere za unaprjeđivanje Nacionalnog inovacijskog sustava, te obavljati druge zadaće propisane Zakonom sa svrhom poboljšanja sustava.

Zakonom se precizno utvrđuju **pravne osobe ovlaštene za organizirano obavljanje znanstvene djelatnosti** (tzv. *znanstvene pravne osobe*) - sveučilišta, znanstveni instituti, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, te druge pravne osobe koje obavljaju znanstvenu djelatnost, te regulira dostupnost informacija o znanstvenim pravnim osobama, s naglaskom na osiguranju maksimalne transparentnosti kroz javnu dostupnost ključnih općih akata, strategija, ugovora i informacija. Zakon također definira nužnost usvajanja relevantnih pojedinačnih strategija razvoja znanstvenih pravnih osoba, te propisuje format, uključivo sa smjericama u pogledu planiranja razvoja pravne osobe, koji takva strategija mora zadovoljiti.

Propisane su i **osnovne zadaće javnih znanstvenih instituta** - kao ključnih nositelja znanstvene djelatnosti - koje obuhvaćaju poticanje, provedbu i sustavno unaprjeđivanje znanstvene djelatnosti od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku; provedbu znanstvenih istraživanja i primjenu rezultata u svrhu povećanja konkurentnosti gospodarstva; promicanje i prijenos novih tehnologija; povezivanje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja kroz suradnju sa sveučilištima, te poticanje integracije hrvatske znanosti u Europski istraživački prostor.

Dodatno se uređuju **ustroj i upravljačka struktura znanstvenih instituta**, a posebice javnih znanstvenih instituta, primarno kroz iscrpno definiranje i jasnu podjelu odgovornosti upravnog vijeća, ravnatelja i znanstvenog vijeća kao ključnih upravljačkih tijela odgovornih za razvoj i usmjerenje znanstvenog instituta. Uređuje se postupak izbora ravnatelja znanstvenog instituta, članova upravnog vijeća i znanstvenog vijeća.

Zakon postavlja i temelje za **osiguranje i unaprjeđenje kvalitete znanstvenih instituta**, obvezujući ih na planiranje i utvrđivanje posebnog mehanizma - odnosno niza postupaka i mjera definiranih općim aktom instituta - kojim bi se osigurala i unaprijedila kvaliteta i učinkovitost znanstvene djelatnosti.

U sustavu znanstvene djelatnosti ustrojava se **Upisnik znanstvenih pravnih osoba** koji vodi Agencija za znanost i visoko obrazovanje, sukladno Zakonu o osiguranju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

Zakonom se određuje pojam znanstvenika, te **sustav i ustroj znanstvenih radnih mjesta** na znanstvenim pravnim osobama, zatim uvjeti izbora na znanstvena radna mjesta, počasnih naslovi u znanstvenom sustavu, te prava i obveze zaposlenih znanstvenika. Propisuje se postupak izbora na znanstvena radna mjesta, koji se provodi isključivo u znanstvenoj pravnoj osobi uz provjeru zadovoljavanja minimalnih nacionalnih kriterija, te dodatnih kriterija

instituta za znanstvena radna mjesta. Dodatno, propisuje se postupak provjeravanja obveznih periodičnih izvješća zaposlenih znanstvenika, čije neprihvatanje vodi pokretanju postupka redovitog otkaza ugovora o radu. Zakonom se ukida postojeći sustav izvan-institucionalnog dodjeljivanja znanstvenih zvanja kroz znanstvene matične odbore i uvodi se odgovornost tijela znanstvenih pravnih osoba za odabir kandidata i provjeravanje ispunjenja kriterija za izbor na znanstvena radna mjesta.

Zakon definira i propisuje **suradnička radna mjesta znanstvenog novaka i suradnika postdoktoranada**, kako bi se uspostavila veća kompeticija i mobilnost mladih znanstvenika kako unutar zemlje tako i prema Europskom istraživačkom prostoru, te istovremeno omogućilo brže stjecanje kompetencija za potrebe rada u znanosti i u gospodarskom sektoru. Radna mjesta znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranada vežu se uz programske ugovore i/ili natječajne (kompetitivne) znanstvene projekte, te se Zakonom propisuju uvjeti za zapošljavanje na radna mjesta znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranada. Preciziranjem prava i obveza znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranada određuje se odgovornost ustanove i mentora za uspjeh mladih znanstvenika, između ostalog, i kroz uvođenje ocjenjivanja mentora od strane znanstvenih novaka jednom u dvije godine, te se otvara mogućnost promjene mentora. Također, Zakonom je predviđeno zapošljavanje znanstvenog novaka na razdoblje od 5 godina, uz mogućnost produljenja za godinu dana uz opravdan razlog, a trajanje zaposlenja suradnika postdoktoranda predviđa se na najdulje 3 godine. Konačno, uvodi se obveza najmanje jednogodišnjeg usavršavanja suradnika postdoktoranda koji je ponovno zaposlen na ustanovi na kojoj je stekao doktorat u statusu znanstvenog novaka, na drugoj znanstvenoj pravnoj osobi.

Zakonom se propisuje i **ustroj ostalih radnih mjesta** u znanstvenim institutima, stegovna odgovornost zaposlenika, rad izvan matične pravne osobe, te način vođenja evidencija zaposlenika i radnog vremena na znanstvenim pravnim osobama. Dodatno, Zakon regulira moduse suradnje javnih znanstvenih instituta i sveučilišta, predviđajući mogućnost zajedničke izvedbe poslijediplomskih doktorskih studijskih programa i znanstvenih projekata.

S ciljem pojačanog razvoja znanstvenog sustava sukladno potrebama gospodarstva i društva u cjelini, Zakon potanko propisuje **sustav javnog financiranja znanosti** u Republici Hrvatskoj. Detaljno se navode izvori financiranja znanstvene djelatnosti, i definira se upis u Upisnik znanstvenih organizacija kao uvjet za financiranje iz javnih izvora. Posebno se određuju financijska sredstva osigurana za provedbu Strategije razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske koja se sastoje od: osnovnih sredstava, namijenjenih za osnovnu znanstvenu djelatnost javnih znanstvenih instituta i javnih sveučilišta, za održavanje znanstvene infrastrukture i znanstvenog sustava; zatim razvojnih sredstava, namijenjenih za ostvarenje strategija razvoja javnih znanstvenih instituta i javnih sveučilišta koja se određuju kroz programske ugovore; te natječajnih sredstava namijenjenih za kompetitivno financiranje znanstvene djelatnosti putem natječaja i ugovora za znanstvene projekte i programe.

Radi povećavanja kvalitete i učinkovitosti znanstvene djelatnosti Zakonom se potiče dodatno financiranje znanstvene djelatnosti iz javnih izvora financiranja povrh sredstava predviđenih za provedbu Strategije razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske, te se propisuje postupak financiranja znanstvene djelatnosti javnim sredstvima.

Zakon nadalje regulira način financiranja javnih znanstvenih instituta uvođenjem novog **sustava programskih ugovora**. Predviđeno je da se programskim ugovorima uređuje trogodišnje plansko financiranje javnih znanstvenih instituta koje obuhvaća sve tri

komponente proračuna - osnovnu, razvojnu i komponentu proračuna natječajnih prihoda - pri čemu je sadržaj osnovne i razvojne komponente proračuna javnog znanstvenog instituta propisan Zakonom. Programskim se ugovorom definiraju strateški ciljevi, djelatnosti i očekivani rezultati za ugovorno razdoblje, unutarnji ustroj radnih mjesta uključivo s projekcijom financijskih obveza za obvezno i dodatno usavršavanje djelatnika, trošak održavanja "hladnog pogona", znanstvene opreme, infrastrukture i dio troškova potrebnih za provedbu temeljne i razvojne istraživačke djelatnosti, sukladno planu ustanove. Zakonom se propisuju i kriteriji za ugovaranje, postupak pregovaranja, rokovi za zaključenje programskog ugovora i obvezni sadržaj programskih ugovora. Zakon, nadalje, propisuje sustav privremenog financiranja javnog znanstvenog instituta u slučaju nesklapanja programskog ugovora, te odredbe o upravljanju proračunom javnog znanstvenog instituta.

Zakonom se propisuju **mjere poticanja tehnološkog razvoja i inovacija**, sukladno Strategiji razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske, koje se donose posebnim programom Vlade Republike Hrvatske. Zakonom se propisuje i obveza posebne skrbi o ishodima znanstvene djelatnosti znanstvenih pravnih osoba kojima javni izvori osiguravaju sredstva za znanstvenu djelatnost, te poticanja njihove primjene u gospodarstvu.

Zakonom se propisuju okvir i ovlaštenja pojedinih tijela državne uprave za provedbu upravnog **nadzora u znanstvenom sustavu**, nadzora nad provedbom Zakona, nadzora nad izvršenjem preuzetih ugovornih obveza, te način provedbe navedenog nadzora. Definiraju se prekršajne odredbe za pravne i fizičke osobe koje postupaju suprotno zakonskim odredbama.

Konačno, Zakon u prijelaznim i završnim odredbama regulira osnivačka prava nad postojećim javnim znanstvenim institutima i organizacijske promjene i rokove u kojima se počinju primjenjivati odredbe Zakona. Zakon donosi odredbe kojima se reguliraju: izbori na znanstvena radna mjesta i znanstvena zvanja koja su u tijeku, položaj osoba zatečenih na čelnim mjestima, u zvanjima i na radnim mjestima, započeti postupci izbora u znanstvena zvanja i na radna mjesta, položaj već izabраних znanstvenih novaka, početak rada Nacionalnog vijeća za znanost i tehnologiju, početak primjena odredbi o financiranju znanstvenog sustava, prestanak važenja Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, te produžena primjedba odredbi koje se odnose na državne potpore za istraživanje i razvoj. Propisuju se i rokovi za donošenje etičkih kodeksa i podzakonskih propisa.

Posljedice koje će proisteci donošenjem ovoga zakona

Usvajanjem novog Zakona o znanstvenoj djelatnosti, Republika Hrvatska će napraviti presudan korak prema usklađivanju sustava znanosti s dobrom praksom na razini Europske unije, te modernizaciji sustava s krajnjim ciljem podizanja razine konkurentnosti na međunarodnoj razini i još brže integracije hrvatskog znanstvenog sustava u Europski istraživački prostor.

Cilj je takvog sustava povećati autonomiju i odgovornost javnih sveučilišta i javnih znanstvenih instituta za postizanje ciljeva predviđenih vlastitim strategijama, koje u dijalogu državne uprave i akademske zajednice moraju biti usklađene s nacionalnom Strategijom razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske.

Početak rada novog Nacionalnog vijeća za znanost i tehnologiju, čije su strateške zadaće jasno određene Zakonom, Vlada Republike Hrvatske će donijeti Strategiju razvoja znanosti i

tehnologije Republike Hrvatske, te kratkoročne i dugoročne prioritete u sustavu javnog financiranja znanstvenih istraživanja. Donositelji javnih politika u području znanosti, uz pomoć akademske zajednice, donijet će na taj način jasne ciljeve znanstvenih istraživanja za društvo i gospodarski rast, odrediti vremenske okvire za pojedine prioritete koji će se periodično revidirati i provoditi kroz sve vrste javnog financiranja: institucionalno i kompetitivno. Prijelaz s velikog broja široko definiranih (slobodnih) istraživanja na strateška istraživanja (temeljna i primijenjena), uz poticanje suradnje s gospodarstvom i visokoobrazovnim institucijama, u interesu je razvoja društva i odgovornost je znanstvene zajednice prema javnim sredstvima. Istraživanja (posebice primijenjena) financirana iz javnih sredstava na taj će način povećavati svoju inovativnost i kvalitetu, a njihova razvojna komponenta privući će više ulaganja privatnog sektora u znanstvenu djelatnost.

Javni znanstveni instituti i javna sveučilišta će autonomno upravljati kriterijima napredovanja u karijeri znanstvenika, te posljedično i ljudskim resursima, kroz ustrojavanje strukture i hijerarhije radnih mjesta kao uvjeta organiziranja ljudskih kapaciteta za jasno usmjerena istraživanja i provedbu složenijih znanstvenih projekata. Ustanove s višim kriterijima i boljim upravljanjem ljudskim resursima lakše će ostvarivati ciljeve iz usvojenih strategija i kvalitetnije provoditi programske ugovore, te će u konačnici ostvariti bolje rezultate u sustavu vanjskog vrednovanja, doseći višu kategoriju znanstvene izvrsnosti, te ostvariti veće institucionalno financiranje. Posljedično, takve će institucije privući veći broj kompetitivnih znanstvenih projekata. Na ovaj se način potiče transparentnost i otvorenost sustava, kroz odgovornost za rezultate određene programskim ugovorima.

Primjenom Zakona dogodit će se sljedeće promjene: dokinut će se sustav znanstvenih matičnih odbora i znanstvenih zvanja, te će se uvesti autonomni, institucionalni sustav izbora na znanstvena radna mjesta. Na taj će se način povećati autonomija i odgovornost sveučilišta i instituta za uspostavu i nadziranje kriterija za napredovanje u karijeri, sukladno europskoj dobroj praksi; potaknuti mobilnost znanstvenika uz vanjski sustav vrednovanja kvalitete i učinkovitosti i potaknuti stvaranje kompetitivnog ustroja radnih mjesta kroz konkurenciju za viša mjesta, što posljedično vodi kvalitetnijoj organizaciji i okrupnjavanju istraživačkih potencijala.

Novi sustav zapošljavanja znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranada smjera povećati učinkovitost sustava osposobljavanja i usavršavanja mladih znanstvenika, uspostaviti jasniju strukturu odgovornosti ustanova i mentora za uspješnost znanstvenih novaka, te je orijentiran na kristalizaciju vrhunskih kadrova kao dugoročnog doprinosa ljudskim potencijalima u sustavu znanosti. Skraćivanje vremena stjecanja doktorata sa 6 na 5 godina potaknut će brže pomlađivanje sustava kroz osposobljavanje mladih istraživača za izazovnije zadatke u sustavu znanosti i gospodarstvu u kraćem roku, što će se pozitivno reflektirati na profil stručnjaka u javnom i u privatnom sektoru. Konkurentno zapošljavanje na radna mjesta suradnika postdoktoranada osigurat će zadržavanje isključivo vrhunskih mladih znanstvenika unutar sustava, dok će odredbom o obveznom jednogodišnjem usavršavanju postdoktoranada suradnika zaposlenih na istoj ustanovi na kojoj su prethodno stekli doktorat izvan matične ustanove potaknuti mobilnost, suradnja, interdisciplinarnost i učinkovitiji transfer znanja, te kristalizacija najboljih kadrova za daljnje napredovanje u znanstvenom sustavu.

Nova struktura upravljanja javnim znanstvenim institutima, koja stavlja dodatan naglasak na odgovornost za financijsko poslovanje instituta i raspolaganje sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske, potaknut će uspostavu kontinuiranog procesa kratkoročnog, srednjoročnog i dugoročnog strateškog planiranja, kroz izradu strategije razvoja znanstvene

pravne osobe, te orijentaciju znanstvenih istraživanja prema društvenim prioritetima i boljem povezivanju s gospodarstvom. Uvođenjem programskih ugovora kao oblika suradnje između ministarstva nadležnog za znanost i javnih znanstvenih instituta osnažit će se uloga ravnatelja na ustanovama kroz osiguranje veće autonomije upravi ustanove u vođenju financijske i kadrovske politike. S obzirom da koncept programskog ugovora zahtjeva strateško planiranje financijskih potreba, potrebnog znanstvenog potencijala u vidu novih radnih mjesta na ustanovi i plansko definiranje znanstvenog usmjerenja instituta koje mora biti usporedivo s nizom unaprijed detaljno razrađenih mjerila (*benchmarks*) namijenjenih provjeri rezultata i kvalitete rada na ustanovi - koji će u služiti kao osnova za određivanje dalje financijske podrške osigurane iz državnog proračuna Republike Hrvatske - očekuje se kako će ovakvo uređenje imati pozitivan odjek na razinu kvalitete sustava u cjelini, s obzirom da će kvalitetniji projekti i ostvarenje zadanih ciljeva rezultirati posljedično većom financijskom podrškom. Dodatni elementi uzeti u obzir pri sastavljanju programskih ugovora uključuju i nužnost korelacije kadrovske potencijala, znanstvene produkcije instituta i sveučilišta; osiguranje transparentnosti upravljanja projektima na razini institucija, povećanje opsega, kvalitete i prepoznatljivosti znanstvene produktivnosti i potrebu intenzifikacije transfera znanja na obrazovni, gospodarski i javni prostor.

Sustav znanosti u Republici Hrvatskoj, ustrojen pretežno kroz javne znanstvene institute i javna sveučilišta kao centre znanstvenih i obrazovnih procesa, intenzivnije će se uključiti u razvoj zemlje i uspostaviti jače partnerske odnose između znanstveno-istraživačkih ustanova i sustava javne uprave te privatnog sektora, prepoznajući kako temeljna djelatnost javnih instituta treba biti javna služba u interesu svih građana Republike Hrvatske.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu odredbi Zakona financijska sredstva osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske u okviru Programa 3801 Ulaganje u znanstveno istraživačku djelatnost. Ukupno je, unutar Glave 05 - Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Glave 06 - Sveučilišta u Republici Hrvatskoj, Glave 08 - Javni instituti u Republici Hrvatskoj i Glave 91 - Agencije i ostale javne ustanove u znanosti, obrazovanju i športu, u 2011. godini osigurano 986.329.477 kuna za provođenje znanstveno istraživačke djelatnosti.

Za provedbu Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u Državnom proračunu za 2011. godinu. Financiranje znanstvene djelatnosti u 2011. godini, kao i planiranje potrebnih financijskih sredstava u budućim proračunskim razdobljima provodit će se sukladno smjernicama državnog proračuna.

PRIJEDLOG ZAKONA O ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI

I. OPĆE ODREDBE

Predmet normiranja

Članak 1.

- (1) Ovim se Zakonom (u daljnjem tekstu: Zakon) uređuje djelatnost pravnih i fizičkih osoba koje se bave znanstvenom djelatnošću, unutarnji ustroj i upravljanje znanstvenim pravnim osobama, financiranje znanstvene djelatnosti, znanstvenih pravnih osoba, prava i obveze fizičkih osoba koje se bave znanstvenom djelatnošću te druga pitanja od značenja za znanstvenu djelatnost.
- (2) Znanstvena djelatnost je od interesa za Republiku Hrvatsku.
- (3) Republika Hrvatska jamči slobodu znanstvene djelatnosti.
- (4) Znanstvena djelatnost, u smislu odredbi ovoga Zakona, obuhvaća i djelatnost koja se odnosi na umjetnička istraživanja i stvaralaštvo.
- (5) Izrazi koji se u ovom Zakonu koriste u muškom rodu odnose se na oba spola.

Osnovni pojmovi

Članak 2.

U ovom Zakonu su u uporabi pojmovi sa sljedećim značenjem:

Znanstvena pravna osoba - pravna osoba koja se bavi znanstvenom djelatnošću i upisana je u Upisnik znanstvenih pravnih osoba koji vodi Agencija za znanost i visoko obrazovanje (u daljnjem tekstu: Agencija);

Znanstvena djelatnost - u smislu ovoga Zakona, izvorni i sustavan rad poduzet radi povećavanja ukupnosti sređenih i uopćenih znanja, a obuhvaća promatranja, pokuse, istraživanja i objašnjavanje činjenica i pojava u prirodi, tehnici, društvu i kulturi i u ljudi;

Znanstveno područje - najširi opseg kategoriziranja znanstvene djelatnosti koju povezuju zajedničke metode i terminologija;

Interdisciplinarnost - način obavljanja znanstvene djelatnosti zasnovan na suradnji više znanstvenih područja;

Matična znanstvena pravna osoba - pravna osoba u kojoj zaposlenik radi u punom ili nepunom radnom vremenu na temelju ugovora o radu na određeno ili neodređeno vrijeme. Kad je zaposlenik sklopio ugovore o radu za nepuno radno vrijeme s više poslodavaca s ukupnim radnim vremenom do punog radnog vremena, jednim od ugovora o radu određuje se matična znanstvena pravna osoba;

Znanstveni institut - znanstvena pravna osoba koja se bavi znanstvenom djelatnošću te koja je osnovana i ustrojena prema odredbama ovoga Zakona koje se odnose na znanstvene institute;

Znanstvenik - osoba sa stečenim akademskim stupnjem doktora znanosti, koja se bavi znanstvenom djelatnošću, i/ili osoba zaposlena na znanstvenom radnom odnosno znanstveno-nastavnom ili umjetničko-nastavnom radnom mjestu i upisana u Upisnik znanstvenika i istraživača kojeg vodi ministarstvo nadležno za poslove znanosti (u daljnjem tekstu: Ministarstvo);

Znanstveni novak - osoba zaposlena u znanstvenoj pravnoj osobi na suradničkom radnom mjestu znanstvenog novaka radi stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti ili doktora umjetnosti i upisana u Upisnik znanstvenika i istraživača;

Suradnik postdoktorand - osoba sa stečenim akademskim stupnjem doktora znanosti, zaposlena u znanstvenoj pravnoj osobi na suradničkom radnom mjestu suradnika postdoktoranda radi osposobljavanja za samostalnu znanstvenu djelatnost;

Istraživač - osoba aktivno i stručno uključena u stvaranje novih znanja, proizvoda, postupaka, metoda i sustava ili u upravljanje projektima iz znanstvenih područja. Pojam istraživač obuhvaća sve osobe koje se bave znanstvenom djelatnošću i koje se upisuju Upisnik znanstvenika i istraživača;

Mobilnost istraživača - prijelaz na drugo radno mjesto ili boravak u drugoj domaćoj ili inozemnoj znanstvenoj pravnoj osobi, i/ili sektoru radi usavršavanja, znanstvene djelatnosti i/ili sudjelovanja u nastavnom procesu u visokom obrazovanju;

Strategija razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske - dokument koji sadrži temeljne prioritete i ciljeve u znanstvenoj djelatnosti i tehnologiji u Republici Hrvatskoj za razdoblje od pet godina;

Strategija razvoja znanstvene pravne osobe - dokument znanstvene pravne osobe koji sadrži ciljeve i plan razvoja znanstvene pravne osobe. Taj dokument je polazišna osnova za sklapanje programskog ugovora za javne znanstvene pravne osobe i vrednovanje znanstvene pravne osobe sukladno propisu kojim se uređuje osiguranje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju;

Elaborat o obavljanju znanstvene djelatnosti - provedbeni program znanstvene djelatnosti javnog znanstvenog instituta za razdoblje od tri godine na koje se zaključuje programski ugovor, donesen na temelju Strategije razvoja znanstvene pravne osobe, koji uključuje pokazatelje provedbe strategije i programskog ugovora;

Znanstveni projekt - ugovoreno znanstveno istraživanje, organizirano na temelju unaprijed definiranih ciljeva, sredstava i provedbenih rokova;

Natječajni znanstveni projekt - ugovoreno znanstveno istraživanje na temelju raspisanog natječaja od Hrvatske zaklade za znanost, tijela državne uprave ili drugih pravnih osoba;

Programski ugovor - ugovor između Ministarstva i javnoga znanstvenog instituta kojim se uređuje financiranje, provedba i vrednovanje znanstvene djelatnosti instituta;

Osnovni proračun - financijska sredstva ugovorena programskim ugovorom namijenjena za temeljnu znanstvenu djelatnost javnog znanstvenog instituta ili javnog sveučilišta;

Razvojni proračun - financijska sredstva ugovorena programskim ugovorom kojima se, uz osnovni proračun, ostvaruje Strategija razvoja javnog znanstvenog instituta ili javnog sveučilišta;

Proračun natječajnih prihoda - financijska sredstva ostvarena putem natječaja i/ili ugovora za znanstvenu djelatnost na području Republike Hrvatske ili u inozemstvu (znanstveni projekti), kao i financijska sredstva ostvarena provedbom znanstvene djelatnosti za gospodarstvo i/ili javni sektor od strane javnog znanstvenog instituta ili javnog sveučilišta;

Mreža javnih znanstvenih pravnih osoba - strateški dokument koji sadržava smjernice i kriterije za osnivanje javnih znanstvenih pravnih osoba te projekciju osnivanja novih javnih znanstvenih pravnih osoba radi provođenja postupaka vrednovanja u okviru vanjskog sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete;

Znanstvena infrastruktura - obuhvaća objekte, opremu i službe potrebne za znanstvenu djelatnost (znanstveni laboratoriji, postrojenja, brodovi i druga oprema za znanstvena istraživanja, znanstvene knjižnice, znanstvene informacijske i komunikacijske službe, znanstveno izdavaštvo i sl.).

Temeljna načela i ciljevi znanstvene djelatnosti u Republici Hrvatskoj

Članak 3.

(1) Temeljna načela znanstvene djelatnosti u Republici Hrvatskoj su:

- sloboda znanstvene djelatnosti i stvaralaštva, što uključuje zajamčenu slobodu misli i izražavanja, te slobodu određivanja metoda rješavanja znanstvenih pitanja;
- nedodirljivost i sigurnost čovjekove osobnosti i dostojanstva;
- etičnost znanstvene djelatnosti;
- profesionalna odgovornost znanstvenika i istraživača za tijek, rezultate i posljedice znanstvene djelatnosti;
- javnost znanstvene djelatnosti;
- međunarodni značaj znanstvene djelatnosti, usmjerene na dobrobit čovječanstva i na pomicanje granica znanstvenih spoznaja;
- vrednovanje znanstvene djelatnosti;
- zaštita prava intelektualnoga vlasništva;
- briga za zaštitu okoliša i održivi razvoj;
- poštovanje ljudskih prava i zaštita životinja pri eksperimentalnim istraživanjima;
- poštovanje ravnopravnosti spolova u znanstvenom istraživanju i stvaralaštvu;
- poticanje interdisciplinarnosti i multidisciplinarnosti znanstvene djelatnosti.

(2) Ciljevi znanstvene djelatnosti u Republici Hrvatskoj su:

- proširenje i produblјivanje znanstvenih spoznaja;
- konkurentnost znanstvenih programa i projekata;
- povezivanje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja;
- doprinos svjetskom razvoju znanosti;
- doprinos rješavanju znanstvenih, socijalnih, gospodarskih i kulturnih problema od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku u cilju održavanja i podizanja opće kvalitete života i gospodarskog razvoja u Republici Hrvatskoj;

- jačanje znanstvenih i tehnoloških temelja gospodarstva Republike Hrvatske, kako bi postalo konkurentnije na svjetskoj razini;
- potpomaganje održivog razvoja Republike Hrvatske;
- omogućavanje sudjelovanja hrvatskim znanstvenicima u programima Europske unije u području znanstvene djelatnosti;
- povećavanje ulaganja u znanost i istraživanje te stvaranje uvjeta za povećana ulaganja privatnog sektora;
- osiguranje policentričnog razvoja znanstvene djelatnosti u Republici Hrvatskoj;
- stvaranje inovacija i drugih intelektualnih tvorevina te prijenos novostvorenih znanja i tehnologija iz akademske zajednice u gospodarstvo, na dobrobit gospodarskog razvoja i društva u cjelini.

Znanstvena djelatnost

Članak 4.

(1) Znanstvena djelatnost u smislu ovoga Zakona uključuje temeljno, primijenjeno i razvojno znanstveno istraživanje kao i posebnosti izražene u istraživanju u znanstvenom području društvenih i humanističkih znanosti.

(2) Temeljno znanstveno istraživanje je teorijski ili pokusni rad poduzet u prvom redu radi postignuća novih znanja o osnovama pojava i činjenica. Temeljnim znanstvenim istraživanjem smatraju se i poslovi namijenjeni širenju znanstvenih, umjetničkih i tehničkih znanja koja nisu povezana s industrijskim i komercijalnim ciljevima.

(3) Primijenjeno znanstveno istraživanje je teorijski ili eksperimentalni rad poduzet radi postignuća novih znanja i usmjeren prvenstveno na ostvarivanje praktičnoga cilja. Primijenjenim istraživanjem smatraju se i planirana istraživanja ili kritička ispitivanja s ciljem stjecanja novih znanja koja se mogu rabiti za razvoj novih proizvoda, proizvodnih postupaka ili usluga, ili za značajna poboljšanja već postojećih proizvoda, proizvodnih postupaka ili usluga.

(4) Razvojno znanstveno istraživanje je sustavan rad temeljen na rezultatima znanstvenoga istraživanja i praktičnoga iskustva, usmjeren stvaranju novih proizvoda i sustava te uvođenju novih procesa ili znatnom poboljšanju postojećih.

Strategija razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske

Članak 5.

(1) Razvoj sustava znanosti i tehnologije u Republici Hrvatskoj određuje se Strategijom razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Strategija).

(2) Strategija sadrži temeljne ciljeve i prioritete u znanstvenoj djelatnosti i tehnologiji, te mjere i instrumente dostizanja strateških ciljeva.

(3) Strategiju na prijedlog Nacionalnog vijeća za znanost i tehnologiju Republike Hrvatske donosi Vlada Republike Hrvatske za razdoblje od pet godina.

(4) Republika Hrvatska osigurava sredstva za provedbu Strategije kako bi se dostigla i održavala razina ulaganja najrazvijenijih država u znanstvenu djelatnost.

(5) O provedbi Strategije skrbi Nacionalno vijeće za znanost i tehnologiju Republike Hrvatske.

(6) Nacionalno vijeće za znanost i tehnologiju Republike Hrvatske podnosi Vladi Republike Hrvatske najmanje jedanput u dvije godine izvješće o provedbi Strategije, o potrebi njezine izmjene i/ili dopune te općenito o stanju nacionalnoga znanstvenog i inovacijskog sustava.

Područja znanstvene djelatnosti

Članak 6.

(1) Znanstvena djelatnost u Republici Hrvatskoj obavlja se u sljedećim znanstvenim područjima:

- prirodne znanosti;
- tehničke znanosti;
- biomedicina i zdravstvo;
- biotehničke znanosti;
- društvene znanosti;
- humanističke znanosti.

(2) Djelatnost koja se odnosi na umjetnička istraživanja i stvaralaštvo obavlja se u posebnom području - umjetničkom području.

(3) Znanstvene pravne osobe, organizacija znanstvene djelatnosti i znanstvena infrastruktura ustrojavaju se i djeluju unutar jednog ili više područja znanstvene djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Za potrebe praćenja i planiranja znanstvene djelatnosti ministar nadležan za znanost (u daljnjem tekstu: Ministar) na prijedlog Nacionalnog vijeća za znanost i tehnologiju Republike Hrvatske donosi pravilnik o poljima i granama unutar znanstvenih područja, te o ostalim potrebnim statističkim parametrima.

Interdisciplinarna znanstvena djelatnost

Članak 7.

(1) Znanstvena djelatnost može se obavljati i na interdisciplinaran način, kroz istraživanje koje se temelji na zajedničkom radu u dva ili više znanstvenih područja.

(2) Za znanstvene djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka određuje se jedno znanstveno područje kao matično područje znanstvene djelatnosti.

II. NACIONALNO VIJEĆE ZA ZNANOST I TEHNOLOGIJU REPUBLIKE HRVATSKE

Ustrojstvo i nadležnost

Članak 8.

(1) Nacionalno vijeće za znanost i tehnologiju Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Nacionalno vijeće) skrbi se o sustavnom razvoju znanstvene djelatnosti i tehnologije u Republici Hrvatskoj, a osobito:

- prati i ocjenjuje položaj i razvoj znanosti i tehnologije sa stajališta međunarodne usporedivosti, kakvoće, gospodarske i društvene svrhovitosti;
- predlaže Vladi Republike Hrvatske Strategiju za razdoblje od pet godina;

- na temelju Strategije utvrđuje nacionalne znanstvene prioritete;
- općim aktom utvrđuje minimalne kriterije za izbore na znanstvena radna mjesta;
- općim aktom utvrđuje kategorizaciju znanstvene izvrsnosti znanstvenih pravnih osoba;
- predlaže Vladi Republike Hrvatske strateški dokument mreže javnih znanstvenih pravnih osoba koji sadrži smjernice i kriterije za osnivanje javnih znanstvenih pravnih osoba te projekciju osnivanja novih javnih znanstvenih pravnih osoba;
- na zahtjev Ministarstva daje mišljenje na predložene strategije razvoja javnih znanstvenih pravnih osoba;
- osniva povjerenstvo za ocjenu i utvrđivanje profesionalne odgovornosti znanstvenika u interdiscipliniranim i interinstitucionalnim slučajevima predviđenima člankom 3. stavkom 1. ovoga Zakona;
- raspravlja pitanja od važnosti za razvoj znanstvenog sustava i nacionalne znanstvene politike te predlaže i potiče donošenje mjera za njihovo unaprjeđenje;
- raspravlja pitanja od važnosti za razvoj nacionalnog inovacijskog sustava i predlaže i potiče donošenje mjera za njegovo unapređenje te poticanje tehnološkog razvoja;
- odlučuje o žalbi na rješenje o kategorizaciji javnog znanstvenog instituta;
- razmatra i daje svoje mišljenje o drugim pitanjima važnim za razvoj znanstvene djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

(2) Nacionalno vijeće jedan put godišnje objavljuje izvješće o svojem radu na mrežnim stranicama Vlade Republike Hrvatske i Ministarstva.

(3) Stručne i administrativne poslove za Nacionalno vijeće obavlja Agencija.

Sastav i način imenovanja članova Nacionalnog vijeća za znanost i tehnologiju

Članak 9.

(1) Nacionalno vijeće ima devet članova.

(2) Članove Nacionalnoga vijeća imenuje Vlada Republike Hrvatske na vrijeme od četiri godine, na način da se za svako znanstveno područje imenuje po jednog člana, vodeći brigu o podjednako zastupljenosti članova iz javnih sveučilišta i javnih znanstvenih instituta.

(3) Predsjednik Nacionalnog vijeća je znanstvenik ili akademski nastavnik s izrazitim međunarodnim ugledom u znanstvenom području unutar kojeg ima međunarodno priznate rezultate znanstvenih istraživanja.

(4) Predsjednika Nacionalnog vijeća imenuje Vlada Republike Hrvatske iz redova članova iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Predsjednik Nacionalnog vijeća ima dva zamjenika iz redova članova iz stavka 2. ovoga članka koje između sebe biraju članovi Nacionalnog vijeća.

(6) Članovi Nacionalnog vijeća po položaju su i:

- Ministar,
- ministar nadležan za gospodarstvo, te
- predstavnik Nacionalnog vijeća za konkurentnost iz područja gospodarstva.

Članak 10.

(1) Kandidate za članove Nacionalnoga vijeća predlažu znanstvene pravne osobe.

(2) Na temelju javno objavljenog poziva Ministarstva, Vlada Republike Hrvatske imenuje članove Nacionalnoga vijeća na prijedlog Ministarstva.

Poslovník o radu Nacionalnog vijeća za znanost i tehnologiju

Članak 11.

(1) Rad Nacionalnog vijeća uređuje se poslovníkom koji se donosi natpolovičnom većinom ukupnog broja članova.

(2) Članovi Nacionalnog vijeća te članovi njegovih radnih tijela izuzet će se od odlučivanja u pitanjima kada postoji mogućnost sukoba interesa, što se pobliže uređuje poslovníkom o radu Nacionalnog vijeća.

Razrješenje imenovanih članova Nacionalnog vijeća za znanost i tehnologiju

Članak 12.

(1) Imenovani član Nacionalnoga vijeća može se razrješiti dužnosti i prije isteka vremena na koje je imenovan ako:

- sam zatraži razrješenje;
- ne ispunjava dužnosti člana;
- izgubi sposobnost obnašanja dužnosti;
- svojim ponašanjem povrijedi ugled dužnosti koju obnaša.

(2) Postupak radi utvrđivanja uvjeta za razrješenje člana mogu pokrenuti predsjednik Nacionalnog vijeća ili najmanje tri člana Nacionalnog vijeća, podnošenjem zahtjeva predsjedniku Nacionalnog vijeća.

(3) Nakon primitka zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka, predsjednik Nacionalnog vijeća imenovat će povjerenstvo iz redova svojih članova na temelju čijeg će izvješća odlučiti hoće li Vladi Republike Hrvatske predložiti razrješenje člana Nacionalnog vijeća ili će odbiti zahtjev kojim je postupak pokrenut.

(4) U povjerenstvu iz stavka 3. ovoga članka ne mogu biti članovi Nacionalnog vijeća koji su podnijeli zahtjev za pokretanje postupka radi utvrđivanja uvjeta za razrješenje člana Nacionalnog vijeća.

III. ZNANSTVENE PRAVNE OSOBE

Vrste znanstvenih pravnih osoba

Članak 13.

(1) Organiziranu znanstvenu djelatnost, u smislu ovoga Zakona, u Republici Hrvatskoj obavljaju znanstvene pravne osobe.

(2) Znanstvene pravne osobe su:

- sveučilišta;
- znanstveni instituti;
- Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti;
- druge pravne osobe koje obavljaju znanstvenu djelatnost.

- (3) Znanstvene pravne osobe mogu osnovati domaće i/ili strane pravne i/ili fizičke osobe.
- (4) Sveučilišta su visoka učilišta koja se bave visokim obrazovanjem prema propisu kojim se uređuje visoko obrazovanje i obavljaju znanstvenu djelatnost u skladu sa ovim Zakonom, te imaju status znanstvene pravne osobe.
- (5) Znanstveni instituti su znanstvene pravne osobe koja se bave znanstvenom djelatnošću kao svojom osnovnom djelatnošću, te su osnovane i ustrojene prema odredbama ovoga Zakona.
- (6) Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti obavlja znanstvenu djelatnost prema odredbama ovoga Zakona, u skladu s ustrojem propisanim posebnim propisom kojim se uređuje ustrojstvo i djelovanje Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.
- (7) Domaće i/ili strane pravne i/ili fizičke osobe mogu osnovati i druge pravne osobe za provedbu znanstvene djelatnosti prema odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih propisa.
- (8) Druge pravne osobe koje obavljaju znanstvenu djelatnost stječu status znanstvene pravne osobe upisom u Upisnik znanstvenih pravnih osoba koji vodi Agencija.

Dostupnost informacija o znanstvenoj pravnoj osobi

Članak 14.

(1) Znanstvene pravne osobe dužne su objaviti na svojim mrežnim stranicama ili na drugi način dostupan javnosti, sve informacije od značaja za znanstvenu pravnu osobu i to:

- statut i ostale opće akte;
- strategiju razvoja znanstvene pravne osobe;
- ustroj znanstvenih i drugih radnih mjesta;
- informacije o članovima tijela znanstvene pravne osobe i trajanju njihova mandata;
- poslovnike kojima se uređuje način rada i odlučivanja tijela znanstvene pravne osobe;
- rezultate unutarnjeg i vanjskog sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete, sukladno propisu kojim se uređuje osiguranje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju;
- etički kodeks;
- ostale podatke utvrđene općim aktom znanstvenih pravnih osoba.

(2) Javni znanstveni instituti i javna sveučilišta dužni su objaviti na svojim mrežnim stranicama, uz informacija iz stavka 1. ovoga članka, i sljedeće informacije:

- elaborat o obavljanju znanstvene djelatnosti;
- programski ugovor;
- kategoriju javnog znanstvenog instituta sukladno rješenju kojeg donosi Ministar;
- popis znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranada;
- ostale podatke utvrđene općim aktom javnih znanstvenih instituta i javnih sveučilišta.

*Strategija razvoja znanstvene pravne osobe***Članak 15.**

(1) Znanstvene pravne osobe koje se financiraju iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, ili se natječu za financiranje iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, obvezne su donijeti strategiju razvoja znanstvene pravne osobe razvoja koja obuhvaća:

- područja znanstvene djelatnosti iz članka 6. ovoga Zakona;
- vrste znanstvenih istraživanja iz članka 4. ovoga Zakona;
- kratkoročne ciljeve za rok od tri godine, što obuhvaća razdoblje primjene programskih ugovora;
- dugoročne ciljeve za rok od šest godina;
- mjere i rokove s kojima se postižu ciljevi;
- mjere povezivanja i suradnje s javnim sektorom ili gospodarstvom;
- plan razvoja ljudskih potencijala u znanosti;
- plan razvoja znanstvene infrastrukture;
- plan znanstvene i stručne djelatnosti za ostvarivanje natječajnih i drugih prihoda;
- javno predstavljanje i primjenu rezultata znanstvene djelatnosti u gospodarstvu i javnom sektoru;
- plan suradnje sa sveučilištima i drugim visokim učilištima;
- druga pitanja značajna za djelatnost pojedine znanstvene pravne osobe.

(2) Strategija razvoja javnih znanstvenih instituta i javnih sveučilišta mora biti sukladna nacionalnim znanstvenim prioritetima utvrđenim Strategijom.

*Javna služba znanstvenih pravnih osoba***Članak 16.**

(1) Znanstvene pravne osobe, u okviru znanstvene djelatnosti radi kojih su osnovane, na temelju javnih ovlasti, obavljaju sljedeće poslove:

- donose opće akte;
- rješavaju u pojedinačnim upravnim stvarima o pravima, obvezama i odgovornostima fizičkih i pravnih osoba;
- obavljaju druge poslove određene drugim propisima.

(2) Znanstvene pravne osobe obavljaju javne ovlasti iz stavka 1. ovoga članka pod uvjetima, na način i u postupku koji je određen posebnim propisima.

*Upisnik znanstvenih pravnih osoba***Članak 17.**

(1) U sustavu znanstvene djelatnosti ustrojava se Upisnik znanstvenih pravnih osoba.

(2) Znanstvena pravna osoba osnovana prema ovome Zakonu, propisu kojim se uređuju ustanove, te drugim propisima može se upisati u Upisnik znanstvenih pravnih osoba.

(3) Upisnik iz stavka 1. ovoga članka vodi Agencija.

(4) O zahtjevu za upis znanstvene pravne osobe u Upisnik znanstvenih pravnih osoba Agencija odlučuje rješenjem.

(5) Na rješenje iz stavka 4. ovoga članka žalba se može izjaviti Ministarstvu.

(6) Ministar pravilnikom propisuje sadržaj, oblik i način vođenja, te uvjete i postupak upisa u Upisnik iz stavka 2. ovoga članka.

Znanstveni instituti

Članak 18.

(1) Znanstveni instituti mogu biti javni i privatni.

(2) Javni znanstveni instituti su znanstveni instituti osnovani kao ustanove kojima je osnivač Republika Hrvatska, a provode znanstvenu djelatnost u jednom ili više znanstvenih područja kao javnu službu od interesa za Republiku Hrvatsku te imaju zadaće utvrđene ovim Zakonom.

(3) Privatni znanstveni instituti se osnivaju kao ustanove ili trgovačka društva.

(4) Privatni znanstveni instituti osnivaju se odlukom osnivača na način propisan odredbama ovoga Zakona i propisima kojima se uređuju ustanove ili trgovačka društava.

Sveučilišta

Članak 19.

(1) Sveučilišta mogu biti javna i privatna.

(2) Javna sveučilišta su znanstvene pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska i koje, sukladno posebnom zakonu, obavljaju znanstvenu i umjetničku djelatnost i visokostručni rad, te ustrojavaju i izvode prijediplomske, diplomatske i poslijediplomske studije u najmanje dva znanstvena i/ili umjetnička područja.

(3) Privatna sveučilišta osnivaju se odlukom osnivača na način propisan odredbama posebnog zakona.

(4) Sveučilišta kojima je osnivač Republika Hrvatska obavljaju znanstvenu djelatnost prema odredbama ovoga Zakona i posebnog zakona.

Djelatnost znanstvenih instituta

Članak 20.

(1) Djelatnost javnih znanstvenih instituta sastoji se od temeljne djelatnosti iz njihova akta o osnivanju, djelatnosti ugovorene programskim ugovorom s Ministarstvom, djelatnosti znanstvenih i stručnih projekata iz natječaja u Republici Hrvatskoj i inozemstvu te znanstvene djelatnosti za gospodarstvo.

(2) Djelatnost privatnih znanstvenih instituta određuje se njihovim aktom o osnivanju.

IV. ZADAĆE JAVNIH ZNANSTVENIH INSTITUTA

Sadržaj zadaća javnih znanstvenih instituta

Članak 21.

(1) Javni znanstveni instituti su znanstvene pravne osobe koje se bave znanstvenom djelatnošću u skladu s nacionalnim znanstvenim prioritetima utvrđenim Strategijom.

(2) Zadaće javnih znanstvenih instituta obuhvaćaju:

- poticanje, provedbu i sustavno unapređivanje znanstvene djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku uz prihvaćanje temeljenih načela znanosti u Republici Hrvatskoj;
- provedbu znanstvene djelatnosti u znanstvenim područjima unutar kojih su osnovani uz uvažavanje posebnosti javnih znanstvenih instituta čija je temeljna djelatnost u znanstvenom području društvenih i humanističkih znanosti u svrhu razvoja društva i očuvanja identiteta;
- primjenu rezultata istraživanja kao mjera za povećanje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva;
- promicanje i prijenos novih tehnologija temeljenih na znanstvenim otkrićima;
- poticanje integracije hrvatskog znanstvenog sustava u europski istraživački prostor;
- povezivanje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja kroz suradnju sa sveučilištima.

(3) Javni znanstveni instituti izrađuju i znanstvene i stručne podloge prema potrebama tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih institucija javnog sektora, te obavljaju druge poslove sukladno stavcima 1. i 2. ovoga članka.

(4) Javni znanstveni instituti međusobno surađuju u svrhu ostvarenja zadaća iz ovoga Zakona.

V. USTROJ I UPRAVLJANJE ZNANSTVENIM INSTITUTOM

Statut znanstvenog instituta

Članak 22.

(1) Unutarnji ustroj znanstvenog instituta koji je osnovan kao ustanova uređuje se statutom u skladu sa ovim Zakonom i aktom o osnivanju.

(2) Statut znanstvenog instituta koji je osnovan kao ustanova donosi upravno vijeće, a ostale opće akte donosi tijelo određeno ovim Zakonom ili statutom.

(3) Statut znanstvenog instituta osnovanog kao trgovačko društvo donosi tijelo predviđeno propisom kojim se uređuju trgovačka društva.

(4) Ministarstvo daje suglasnost na statut javnih znanstvenih instituta i na njihov opći akt o unutarnjem ustroju.

Tijela znanstvenog instituta

Članak 23.

(1) Tijela znanstvenog instituta osnovanog kao ustanova su:

- upravno vijeće;
- znanstveno vijeće;
- ravnatelj;
- druga tijela predviđena statutom.

(2) Tijela znanstvenog instituta osnovanog kao trgovačko društvo određena su propisom kojim se uređuju trgovačka društva.

Upravno vijeće

Članak 24.

(1) Znanstvenim institutom upravlja upravno vijeće.

(2) Upravno vijeće znanstvenog instituta:

- donosi statut znanstvenog instituta;
- na prijedlog znanstvenog vijeća donosi strategiju razvoja znanstvenog instituta;
- prati izvršavanje godišnjeg programa rada unutar strategije razvoja znanstvenog instituta;
- utvrđuje prijedlog programskog ugovora javnog znanstvenog instituta dvotrećinskom većinom glasova ukupnog broja članova upravnog vijeća po prethodnom mišljenju znanstvenog vijeća;
- donosi pravilnik o unutarnjem ustroju na prijedlog ravnatelja, u slučaju javnih znanstvenih instituta, uz prethodnu suglasnost Ministra;
- donosi pravilnik o dodatnim uvjetima za izbor na znanstvena radna mjesta na prijedlog znanstvenog vijeća;
- donosi opći akt kojim se utvrđuje postupak i uvjeti za ocjenu izvješća o radu znanstvenika na znanstvenom radnom mjestu;
- donosi ostale opće akte znanstvenog instituta;
- donosi financijski plan i odlučuje o financijskom i godišnjem obračunu;
- predlaže osnivaču promjenu djelatnosti i statusne promjene;
- na temelju javnog natječaja bira i razrješava ravnatelja znanstvenog instituta;
- u slučaju javnog znanstvenog instituta, jednom godišnje podnosi izvješće Ministarstvu,
- donosi odluke i obavlja i druge poslove određene aktom o osnivanju i statutom.

(3) Mandat predsjednika i članova upravnog vijeća javnog znanstvenog instituta počinje danom imenovanja odnosno izbora.

(4) Ravnatelj javnog znanstvenog instituta sudjeluje u radu upravnog vijeća bez prava glasovanja.

Ustrojstvo upravnog vijeća javnoga znanstvenog instituta

Članak 25.

(1) Upravno vijeće javnoga znanstvenog instituta ima pet do devet članova od kojih je jedan član predstavnik zaposlenika.

(2) Točan broj članova upravnog vijeća određuje se statutom.

(3) Članovi upravnog vijeća koje imenuje osnivač čine većinu u upravnom vijeću. Predsjednika upravnog vijeća imenuje osnivač.

(4) Člana upravnog vijeća predstavnika zaposlenika bira radničko vijeće javnoga znanstvenog instituta.

(5) U slučaju kad upravno vijeće javnoga znanstvenog instituta ima pet članova, jednog člana imenuje znanstveno vijeće iz redova znanstvenika javnog znanstvenog instituta.

(6) U slučaju kad upravno vijeće javnoga znanstvenog instituta ima sedam članova, dva člana imenuje znanstveno vijeće iz redova znanstvenika javnog znanstvenog instituta.

(7) U slučaju kad upravno vijeće javnoga znanstvenog instituta ima devet članova, tri člana imenuje znanstveno vijeće iz redova znanstvenika javnog znanstvenog instituta.

(8) Predsjednik i članovi upravnog vijeća javnoga znanstvenog instituta imenuju se na vrijeme od četiri godine.

Ustrojstvo upravnog vijeća privatnog znanstvenog instituta

Članak 26.

Broj članova, uvjeti za imenovanje i izbor, sastav, mandat i način imenovanja upravnog vijeća privatnog instituta pobliže se određuje njegovim općim aktom.

Znanstveno vijeće znanstvenog instituta

Članak 27.

(1) Znanstveno vijeće znanstvenog instituta obavlja funkciju stručnog vijeća u smislu propisa kojim se uređuju ustanove. Znanstveno vijeće čine predstavnici osoba zaposlenih na znanstvenim radnim mjestima. Znanstveno vijeće ne može imati više od dvadeset članova.

(2) Postupak i uvjeti izbora članova znanstvenog vijeća javnog znanstvenog instituta utvrđuju se statutom javnog znanstvenog instituta.

(3) Znanstveno vijeće javnoga znanstvenog instituta:

- na zahtjev upravnog vijeća utvrđuje prijedlog strategije razvoja javnoga znanstvenog instituta;
- na zahtjev upravnog vijeća predlaže opći akt o dodatnim uvjetima za izbor na znanstvena radna mjesta;
- na zahtjev ravnatelja potvrđuje prijedlog elaborata (pokazatelji provedbe programskog ugovora) o obavljanju znanstvene djelatnosti;
- na zahtjev ravnatelja javnog znanstvenog instituta utvrđuje uvjete pristupnika u postupku izbora na znanstveno radno mjesto;
- ocjenjuje uvjete pristupnika za izbor na suradnička radna mjesta znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranada;
- imenuje dio članova upravnog vijeća znanstvenog instituta, u skladu sa ovim Zakonom i statutom;
- ocjenjuje rad znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranda na temelju izvješća njihova mentora;
- ocjenjuje rad mentora znanstvenih novaka sukladno općem aktu;
- na zahtjev ravnatelja javnog znanstvenog instituta daje mišljenje o sadržaju programskog ugovora koji utvrđuje upravno vijeće;
- daje mišljenje o izvješću o radu znanstvenika na znanstvenom radnom mjestu;

- donosi odluku o dodjeli počasnog zvanja znanstvenik emeritus umirovljenim zaslužnim znanstvenicima, na način predviđen općim aktom javnog znanstvenog instituta;
- raspravlja i odlučuje o znanstvenim i stručnim pitanjima;
- obavlja druge poslove određene odlukom o osnivanju i statutom instituta.

(4) Statutom javnoga znanstvenog instituta može se odrediti da dužnost predsjednika znanstvenog vijeća obavlja ravnatelj.

Ravnatelj znanstvenog instituta

Članak 28.

(1) Ravnatelj obavlja funkciju voditelja znanstvenog instituta.

(2) Ravnatelj znanstvenog instituta:

- organizira i vodi rad i poslovanje znanstvenog instituta;
- predstavlja i zastupa znanstveni institut;
- poduzima sve pravne radnje u ime i na račun znanstvenog instituta, zastupa znanstveni institut u postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima;
- odgovara za zakonitost rada znanstvenog instituta;
- izvršava odluke upravnog vijeća;
- predlaže opće akte instituta, ako ovim Zakonom nije propisano da pojedine opće akte predlaže neko drugo tijelo;
- po prethodno pribavljenom mišljenju znanstvenog vijeća, predlaže upravnom vijeću prijedlog programskog ugovora za javne znanstvene institute;
- na prijedlog znanstvenog vijeća donosi elaborat (pokazatelji provedbe programskog ugovora) o obavljanju znanstvene djelatnosti javnog znanstvenog instituta na razdoblje od tri godine;
- provodi opće akte znanstvenog instituta;
- podnosi upravnom vijeću izvještaje o godišnjem poslovanju instituta;
- daje upravnom vijeću prijedloge mišljenja o pojedinim pitanjima;
- odlučuje o prihvaćanju odnosno neprihvaćanju izvješća o radu znanstvenika na znanstvenom radnom mjestu po prethodno pribavljenom mišljenju znanstvenoga vijeća javnog znanstvenog instituta;
- odlučuje o zasnivanju i prestanku radnog odnosa zaposlenih u skladu sa ovim Zakonom;
- odlučuje o pravima iz radnog odnosa u prvom stupnju, te
- obavlja i druge poslove utvrđene ovim Zakonom, statutom i drugim općim aktima znanstvenog instituta.

(3) Uvjeti za izbor ravnatelja znanstvenog instituta propisuju se općim aktom znanstvenog instituta.

(4) Ravnatelj javnoga znanstvenog instituta izabire se na temelju javnog natječaja koji raspisuje upravno vijeće.

(5) Ravnatelja javnoga znanstvenog instituta bira i razrješuje upravno vijeće.

(6) Ravnatelj privatnog znanstvenog instituta osnovanog kao ustanova bira se i razrješuje sukladno propisu kojim se uređuje ustanova.

*Izbor ravnatelja javnog znanstvenog instituta***Članak 29.**

- (1) Ravnatelj javnoga znanstvenog instituta bira se na četiri godine, a ista osoba može biti ponovno izabrana za ravnatelja.
- (2) U postupku izbora ravnatelja, znanstveno vijeće javnoga znanstvenog instituta daje upravnom vijeću mišljenje o programima pristupnika koji su se javili na natječaj za izbor na mjesto ravnatelja.
- (3) Osoba izabrana na mjesto ravnatelja u javnome znanstvenom institutu sklapa s upravnim vijećem ugovor o pravima i dužnostima u punom radnom vremenu na rok od četiri godine.
- (4) Ako osoba izabrana na mjesto ravnatelja ima ugovor o radu na neodređeno vrijeme na znanstvenom radnom mjestu na njezin će zahtjev ugovor o radu mirovati do prestanka mandata.
- (5) Osoba izabrana na mjesto ravnatelja ima pravo povratka na prethodno radno mjesto na javnome znanstvenom institutu ili visokom učilištu u roku od trideset dana od dana prestanka obavljanja ravnateljskih poslova, u protivnom joj prestaje radni odnos.
- (6) Ako je za stjecanje određenih prava važno prethodno trajanje radnog odnosa s istim poslodavcem, osobi izabranoj na mjesto ravnatelja, nakon povratka na rad, razdoblje mirovanja ugovora o radu ubraja se u neprekinuto trajanje radnog odnosa.
- (7) Poslove radnog mjesta za koje ugovor o radu osobe izabrane na mjesto ravnatelja javnoga znanstvenog instituta miruje, može obavljati osoba u radnom odnosu koji se zasniva na određeno vrijeme do povratka osobe izabrane na mjesto ravnatelja.
- (8) Ravnatelj javnoga znanstvenog instituta može biti će razriješen prije isteka vremena na koje je izabran u slučajevima predviđenim propisom kojim se uređuje ustanova i općim aktom javnog znanstvenog instituta.

*Osiguranje i unapređenje kvalitete znanstvenih instituta***Članak 30.**

- (1) Znanstveni instituti obvezni su razviti unutarnji sustav osiguravanja i unapređivanja kvalitete, sukladno propisu kojim se uređuje osiguranje i unapređivanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, te u sklopu toga utvrditi mjere i aktivnosti kojima osiguravaju kvalitetu i učinkovitost znanstvene i stručne djelatnosti.
- (2) Opći akt znanstvenog instituta osnovanog kao ustanova, kojim se propisuje postupak i mjere za osiguravanje i unapređivanje kvalitete i učinkovitosti znanstvene djelatnosti, donosi upravno vijeće znanstvenog instituta na prijedlog ravnatelja instituta.
- (3) Znanstveni instituti podliježu vanjskom vrednovanju svoje kvalitete, svrsishodnosti i učinkovitosti koje provodi Agencija, sukladno propisu kojim se uređuje osiguranje i unapređivanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.
- (4) Područja vrednovanja znanstvene djelatnosti ili dijela djelatnosti javnih znanstvenih instituta propisuje Nacionalno vijeće.
- (5) Privatni znanstveni instituti i druge znanstvene pravne osobe iz članka 13. stavka 2. ovoga Zakona kojima osnivač nije Republika Hrvatska, podliježu vanjskom vrednovanju kvalitete sukladno posebnom propisu kojim se uređuje osiguranje i unapređivanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

(6) Vrednovanje kvalitete znanstvenih pravnih osoba iz stavka 5. ovoga članka provodi se samo u dijelu u kojemu se financiraju sredstvima Državnog proračuna.

(7) Agencija provodi akreditaciju, reakreditaciju, tematsko vrednovanje te prosudbu unutarnjega sustava osiguravanja kvalitete radi osiguravanja i unapređivanja kvalitete rada u znanstvenoj djelatnosti svih znanstvenih pravnih osoba u Republici Hrvatskoj sukladno posebnom propisu kojim se uređuje osiguranje i unapređivanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

Kategorizacija javnih znanstvenih instituta

Članak 31.

(1) Javni znanstveni instituti kategoriziraju se prema kriterijima koje propisuje Nacionalno vijeće.

(2) Rješenje o kategorizaciji javnih znanstvenih instituta donosi Ministar na temelju općeg akta o kategorizaciji znanstvene izvrsnosti javnih znanstvenih instituta kojeg donosi Nacionalno vijeće.

(3) Na rješenje iz stavka 2. ovoga članka žalba se može izjaviti Nacionalnom vijeću.

(4) Kategorizacija iz stavka 1. ovoga članka i postupak reakreditacije koju provodi Agencija sukladno posebnom propisu kojim se uređuje osiguranje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju predstavlja jedan od temeljnih kriterija za pregovore i zaključenje programskog ugovora, te omogućava razmjerno povećanje razvojnog proračuna predviđenog programskim ugovorom u ukupnom proračunu javnog znanstvenog instituta.

VI. ZNANSTVENA RADNA MJESTA

Znanstvenici

Članak 32.

(1) Znanstvenici su, u smislu ovoga Zakona, osobe koje su, sukladno ovome Zakonu, zaposlene na znanstvenim i znanstveno-nastavnim radnim mjestima sukladno propisima kojima se uređuje visoko obrazovanje i upisane u Upisnik znanstvenika i istraživača.

(2) Znanstvenici u smislu ovoga Zakona su i osobe sa stečenim akademskim stupnjem doktora znanosti koje se bave znanstvenom djelatnošću, a nisu zaposlene na radnim mjestima iz stavka 1. ovoga članka i upisane su u Upisnik znanstvenika i istraživača.

Upisnik znanstvenika i istraživača

Članak 33.

(1) Ministarstvo vodi Upisnik znanstvenika i istraživača.

(2) Uvjete i postupak za upis u Upisnik znanstvenika i istraživača kao i brisanje iz Upisnika znanstvenika i istraživača propisuje Ministar pravilnikom.

*Znanstvena radna mjesta***Članak 34.**

(1) Znanstveno radno mjesto je radno mjesto na kojem se zapošljava osoba koja ima akademski stupanj doktora znanosti i ispunjava minimalne uvjete za izbor na znanstveno radno mjesto koji su propisani općim aktom kojeg donosi Nacionalno vijeće, kao i dodatne uvjete propisane općim aktom znanstvenog instituta u kojem se zapošljava.

(2) Znanstvena radna mjesta u znanstvenim institutima su:

- znanstveni suradnik;
- viši znanstveni suradnik;
- znanstveni savjetnik;
- znanstveni savjetnik u drugom izboru.

(3) Minimalne uvjete za izbore na znanstvena radna mjesta, uz stečeni akademski stupanj doktora znanosti, određuje Nacionalno vijeće općim aktom. Prednost pri izboru na radno mjesto znanstveni suradnik ima pristupnik s obavljenim postdoktorskim usavršavanjem.

(4) Dodatni uvjeti za izbore na znanstvena radna mjesta propisuju se općim aktom znanstvenog instituta i objavljuju se u Narodnim novinama na hrvatskom jeziku i na javnim mrežnim stranicama na hrvatskom i engleskom jeziku.

*Ustroj znanstvenih radnih mjesta***Članak 35.**

(1) Ustroj i ukupan broj znanstvenih radnih mjesta propisuje se općim aktom znanstvenog instituta.

(2) Ustroj znanstvenih radnih mjesta javnih znanstvenih instituta donosi se uz suglasnost Ministarstva.

*Natječaj za izbor na znanstveno radno mjesto***Članak 36.**

(1) Izbor na znanstvena radna mjesta u javnim znanstvenim institutima provodi se na temelju javnoga natječaja, koji traje najmanje 15 dana od dana raspisivanja natječaja.

(2) Javni natječaj za izbor na znanstveno radno mjesto objavljuje se u Narodnim novinama na hrvatskom jeziku, na mrežnim stranicama javnih znanstvenih instituta na hrvatskom jeziku i engleskom jeziku.

(3) Odluku o raspisivanju ili poništenju javnog natječaja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka donosi ravnatelj javnoga znanstvenog instituta.

(4) Postupak izbora na znanstvena radna mjesta propisuje se općim aktom javnoga znanstvenog instituta. Vrijeme trajanja postupka izbora na znanstvena radna mjesta ne može biti dulje od 120 dana od dana raspisivanja natječaja u Narodnim novinama.

*Izbor na znanstveno radno mjesto***Članak 37.**

- (1) Izbor na znanstvena radna mjesta provodi se u skladu s općim aktom o ustroju radnih mjesta javnog znanstvenog instituta.
- (2) S osobama izabranim na znanstvena radna mjesta zaključuje se ugovor o radu na neodređeno vrijeme.
- (3) Znanstvenik izabran na znanstveno radno mjesto može se birati na više znanstveno radno mjesto do izbora na znanstveno radno mjesto znanstveni savjetnik u drugom izboru.
- (4) Znanstvenik na znanstvenom radnom mjestu znanstveni suradnik, viši znanstveni suradnik i znanstveni savjetnik ima obvezu podnositi ravnatelju instituta izvješće o radu najmanje svake tri godine.
- (5) Popis radnih obveza o kojima se podnosi izvješće iz stavka 4. ovog članka, propisuje se sukladno općem aktu javnog znanstvenog instituta, te čini sastavni dio ugovora o radu znanstvenika i obvezno obuhvaća minimalne uvjete propisane od Nacionalnog vijeća za odnosno znanstveno radno mjesto. Općim aktom javnog znanstvenog instituta propisuje se sadržaj i oblik izvješća o radu, te postupak odlučivanja o prihvatanju izvješća
- (6) Za znanstvenika koji se ne izabere na više znanstveno radno mjesto ili mu se ne prihvati izvješće o radu sukladno stavcima 4. i 5. ovoga članka, pokreće se postupak redovitog otkaza ugovora o radu (osobno uvjetovani otkaz) ili otkaza s ponudom izmijenjenog ugovora o radu, u skladu s općim propisima o radu i općim aktom javnog znanstvenog instituta.

*Rad na određeno vrijeme***Članak 38.**

S osobama izabranima na znanstvena radna mjesta koje rade na znanstvenom projektu ograničenog trajanja ili kao zamjena za vrijeme roditeljskih dopusta, bolovanja duljih od tri mjeseca, obavljanja javne dužnosti, te u drugim opravdanim slučajevima predviđenim zakonom, kolektivnim ugovorom ili općim aktom znanstvene pravne osobe, ugovor o radu može se zaključiti na određeno vrijeme, dok traje projekt, dionica projekta na kojoj je ta osoba zaposlena te nakon proteka razloga zbog kojih je zaposlena kao zamjena privremeno nenazočnom zaposleniku, ali ne dulje od pet godina.

*Prestanak ugovora o radu***Članak 39.**

- (1) Znanstveniku u javnome znanstvenom institutu istekom kalendarske godine u kojoj je navršio 65 godina života prestaje ugovor o radu radi odlaska u mirovinu.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka javni znanstveni institut može sa znanstvenikom zaposlenim na znanstvenom radnom mjestu znanstveni savjetnik u drugome izboru, kojem je prestao ugovor o radu radi odlaska u mirovinu i nije stariji od 70 godina života, sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme.
- (3) Ugovor iz stavka 2. ovoga članka javni znanstveni institut sklapa za svaku kalendarsku godinu, ako se na raspisani natječaj na koji se znanstvenik iz stavka 2. ovoga članka ne može javiti, nije javio odgovarajući pristupnik.

*Počasni naslov***Članak 40.**

- (1) Znanstveni instituti svojim istaknutim umirovljenim znanstvenicima mogu dodijeliti počasni naslov znanstvenik emeritus.
- (2) Znanstvenik koji ima počasni naslov znanstvenik emeritus može, u skladu s potrebama znanstvenog instituta, sudjelovati u znanstvenoj djelatnosti, znanstvenim projektima i ostalim znanstvenim aktivnostima znanstvenog instituta na kojem je bio zaposlen.
- (3) Postupak imenovanja i prava znanstvenika emeritusa te njihov broj, pobliže se uređuju općim aktom znanstvenog instituta.

*Mirovanje rokova za izbor i izvješće o radu***Članak 41.**

- (1) U vrijeme roditeljskih dopusta, bolovanja duljih od tri mjeseca, obavljanja javne dužnosti, u smislu propisa kojim se uređuje sprečavanje sukoba interesa, te u drugim opravdanim slučajevima predviđenim zakonom, kolektivnim ugovorom ili općim aktom javnog znanstvenog instituta, rokovi za izbor na znanstvena radna mjesta te rokovi za podnošenje izvješća o radu na znanstvenom radnom mjestu iz članka 37. stavka 4. ovoga Zakona neće se uračunavati u rok za izbor odnosno rok za podnošenje izvješća o radu iz članka 37. stavka 4. ovoga Zakona, osim u slučaju ako zaposlenik zatraži da mu za navedeno razdoblje rokovi teku.
- (2) U slučajevima roditeljskih dopusta, bolovanja duljih od tri mjeseca, obavljanja javne dužnosti, te u drugim opravdanim slučajevima predviđenim zakonom i/ili kolektivnim ugovorom, osobama zaposlenim na suradničkim radnim mjestima javni znanstveni institut može produljiti ugovor o radu na određeno vrijeme za onoliko vremena koliko je trajao roditeljski dopust, bolovanje, obavljanje javne dužnosti te drugi opravdani slučaj.

**VII. SURADNIČKA RADNA MJESTA: ZNANSTVENI NOVAK I SURADNIK
POSTDOKTORAND***Suradnička radna mjesta***Članak 42.**

- (1) Suradnička radna mjesta u javnim znanstvenim institutima i javnim sveučilištima su znanstveni novak i suradnik postdoktorand.
- (2) Znanstveni novaci su osobe zaposlene na određeno vrijeme u znanstvenoj pravnoj osobi u svrhu stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti.
- (3) Suradnici postdoktorandi su osobe zaposlene na određeno vrijeme u znanstvenoj pravnoj osobi, u svrhu znanstvenog usavršavanja i osposobljavanja za samostalno znanstveno istraživanje.
- (4) Osobe izabrane na suradnička radna mjesta znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranada upisuju se u Upisnik znanstvenika i istraživača iz članka 33. ovoga Zakona.
- (5) Javni znanstveni instituti i javna sveučilišta ustrojavaju i organiziraju suradnička radna mjesta znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranda na temelju programskog ugovora,

ugovora o natječajnom znanstvenom projektu, ugovora s pravnom osobom iz područja gospodarstva.

(6) Privatni znanstveni instituti i privatna sveučilišta mogu ustrojiti i organizirati suradnička radna mjesta znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranda na temelju ustroja radnih mjesta te ih financirati iz vlastitih prihoda.

Izbor na radno mjesto znanstvenog novaka

Članak 43.

(1) Izbor na suradničko radno mjesto znanstvenog novaka provodi se na temelju javnog natječaja koji traje najmanje 15 dana od dana raspisivanja natječaja. S izabranom osobom zaključuje se ugovor o radu u trajanju od najviše pet godina.

(2) Javni natječaj za izbor na suradničko radno mjesto znanstveni novak objavljuje se u Narodnim novinama na hrvatskom jeziku te na mrežnim stranicama znanstvene pravne osobe na hrvatskom jeziku i engleskom jeziku.

(3) Na suradničko radno mjesto znanstvenog novaka ne može se izabrati osoba starija od 30 godina.

(4) Uvjet iz stavka 3. ovoga članka produljuje se za onoliko vremena koliko je trajao roditeljski dopust ako je osoba koja je pristupnik na suradničko radno mjesto znanstvenog novaka koristila roditeljski dopust.

(5) Ugovor o radu na određeno vrijeme na suradničkom radnom mjestu znanstvenog novaka može se zaključiti samo jedanput. Iznimno, produljit će se ugovor o radu na određeno vrijeme znanstvenom novaku u slučajevima predviđenim općim aktom javnog znanstvenog instituta i javnoga sveučilišta najdulje na jednu godinu ako je to produljenje opravdano stjecanjem akademskog stupnja doktora znanosti.

(6) Postupak i kriteriji ocjene znanstvenog novaka nakon isteka ugovora o radu na određeno vrijeme od najdulje pet godina te iznimno mogućnost produljenja na ukupno šest godina, propisuju se općim aktom javnoga znanstvenog instituta ili javnog sveučilišta.

Ocjena rada znanstvenog novaka i suradnika postdoktoranda

Članak 44.

(1) Osobi izabranoj na suradničko radno mjesto znanstvenog novaka osigurava se jedan ili više mentora. Mentor mora biti znanstvenik koji svojom aktivnošću osigurava učinkovito znanstveno osposobljavanje i usavršavanje znanstvenog novaka.

(2) Znanstveno vijeće javnoga znanstvenog instituta i tijelo određeno općim aktom sveučilišta ocjenjuje jedanput godišnje rad znanstvenog novaka i suradnika postdoktoranda.

(3) Postupak i kriteriji ocjene znanstvenog novaka i suradnika postdoktoranda propisuju se općim aktom javnog znanstvenog instituta i javnog sveučilišta.

(4) Znanstvenom novaku i/ili suradniku postdoktorandu koji dobije negativnu ocjenu o radu, na kraju kalendarske godine, pokrenut će se postupak redovitog otkaza ugovora o radu.

*Ocjena rada mentora znanstvenog novaka***Članak 45.**

- (1) Znanstvenik izabran za mentora znanstvenom novaku obvezan je svojim unaprijed planiranim radom omogućiti znanstvenom novaku učinkovito znanstveno osposobljavanje i usavršavanje.
- (2) Znanstveno vijeće javnoga znanstvenog instituta i tijelo određeno općim aktom javnog sveučilišta jedanput u dvije godine ocjenjuje rad mentora znanstvenog novaka na temelju izvješća čiji je sastavni dio i izvješće znanstvenog novaka o mentorstvu znanstvenika.
- (3) Postupak i kriteriji ocjene mentora propisuju se općim aktom javnoga znanstvenog instituta i javnoga sveučilišta.

*Prava i obveze znanstvenih novaka***Članak 46.**

- (1) Osoba izabrana na suradničko radno mjesto znanstveni novak ima pravo:
  - na dodjelu jednog ili više mentora;
  - upisati i pohađati poslijediplomski studij na teret javnoga znanstvenog instituta ili javnog sveučilišta u kojoj je zaposlen ako se studij ne izvodi u toj znanstvenoj pravnoj osobi;
  - znanstveno se osposobljavati i usavršavati u svrhu stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti, uključujući izradu i objavljivanje znanstvenih radova;
  - sudjelovati u znanstvenoj djelatnosti javnog znanstvenog instituta i javnog sveučilišta;
  - sudjelovati na znanstvenim skupovima i konferencijama uz suglasnost mentora, ravnatelja javnog znanstvenog instituta i tijela propisanih općim aktom sveučilišta;
  - na vlastiti zahtjev jedanput promijeniti mentora u skladu s kadrovskim mogućnostima znanstvene pravne osobe.
- (2) Osoba izabrana na suradničko radno mjesto znanstveni novak ima obveze:
  - upisati i pohađati poslijediplomski doktorski studij;
  - podnositi izvješće o radu mentoru;
  - na zahtjev mentora i tijela javnog znanstvenog instituta ili javnoga sveučilišta, sudjelovati u pripremi i javnoj vidljivosti znanstvene djelatnosti;
  - sudjelovati u ostvarenju programskog ugovora te ugovorenih natječajnih znanstvenih projekata na javnom znanstvenom institutu ili javnom sveučilištu;
  - sudjelovati u izvođenju prijediplomske i diplomske nastave na sveučilištu sukladno vlastitom rasporedu i organizaciji kao i mogućnostima sveučilišta, sukladno propisu kojim se uređuje visoko obrazovanje.
- (3) Druga prava i obveze osoba izabranih na suradničko radno mjesto znanstveni novak propisuju se općim aktom javnog znanstvenog instituta ili javnog sveučilišta.

*Izbor na radno mjesto suradnika postdoktoranda***Članak 47.**

- (1) Izbor na suradničko radno mjesto suradnika postdoktoranda provodi se na temelju javnog natječaja koji traje najmanje 15 dana od dana raspisivanja natječaja.
- (2) Javni natječaj za izbor na suradničko radno mjesto suradnik - postdoktorand objavljuje se u Narodnim novinama na hrvatskom jeziku, te na mrežnim stranicama znanstvene pravne osobe na hrvatskom jeziku i engleskom jeziku.
- (3) Minimalni uvjet za izbor na suradničko radno mjesto suradnika postdoktoranda je stečen akademski stupanj doktora znanosti.
- (4) Na suradničko radno mjesto suradnika postdoktoranda ne može biti izabrana osoba starija od 35 godina.
- (5) Uvjet iz stavka 4. ovoga članka produljuje se za onoliko vremena koliko je trajao roditeljni dopust ako je osoba koja je pristupnik na suradničko radno mjesto suradnika postdoktoranda koristila roditeljni dopust.
- (6) S izabranom osobom zaključuje se ugovor o radu na određeno vrijeme u trajanju od najdulje tri godine. Osoba može biti jedanput izabrana na suradničko radno mjesto suradnika postdoktorand.
- (7) Postupak i uvjete za izbor na suradničko radno mjesto suradnika postdoktoranda određuje javno sveučilište ili javni znanstveni institut općim aktom.

*Prava i obveze suradnika postdoktoranada***Članak 48.**

- (1) Osoba izabrana na suradničko radno mjesto suradnika postdoktoranda ima pravo:
  - sudjelovati u znanstvenoj djelatnosti;
  - dobiti potpore i stipendije u svrhu studijskih boravaka u inozemstvu;
  - sudjelovati u izvođenju nastave na prijediplomskom, diplomskom i poslijediplomskom studiju;
  - sudjelovati na znanstvenim skupovima i konferencijama uz suglasnost ravnatelja javnog znanstvenog instituta i tijela propisanih općim aktom javnog sveučilišta;
- (2) Osoba izabrana na suradničko radno mjesto suradnika postdoktoranda ima obveze:
  - znanstveno se osposobljavati i usavršavati u svrhu samostalnoga znanstvenog istraživanja u javnom znanstvenom institutu i javnom sveučilištu s kojim je zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme kao suradnika postdoktorand;
  - suradnik postdoktorand koji je zaposlen na istoj znanstvenoj pravnoj osobi gdje je bio na suradničkom radnom mjestu znanstvenog novaka mora najmanje godinu dana provesti u drugoj znanstvenoj pravnoj osobi u statusu gostujućeg suradnika postdoktoranda;
  - prijaviti se na natječaje i pozive u Republici Hrvatskoj i inozemstvu kojima bi stjecao potpore i uvjete za boravak na znanstvenom osposobljavanju i usavršavanju izvan matičnog javnog znanstvenog instituta i javnog sveučilišta;
  - za vrijeme znanstvenog osposobljavanja i usavršavanja iz ovog stavka, podnositi polugodišnje izvješće o radu matičnoj znanstvenoj pravnoj osobi.

(3) Postupak i uvjete za mobilnost suradnika postdoktoranada predviđene stavkom 2. ovoga članka propisuju se općim aktom javnoga znanstvenog instituta odnosno javnoga sveučilišta.

Produljenje ugovora o radu na određeno vrijeme

Članak 49.

U slučajevima rođiljnih dopusta, bolovanja duljijih od tri mjeseca, te u drugim opravdanim slučajevima predviđenim zakonom i/ili kolektivnim ugovorom, osobama zaposlenima na znanstvenim radnim mjestima, suradničkim radnim mjestima znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranada može se produljiti ugovor o radu na određeno vrijeme za onoliko vremena koliko je trajao rođiljni dopust, bolovanje, te drugi opravdani slučaj, osim u slučaju kad navedena osoba zatraži da joj se za navedeno razdoblje ne produljuje ugovor o radu na određeno vrijeme.

VIII. OSTALA RADNA MJESTA U ZNANSTVENIM INSTITUTIMA

Uvjeti i ustroj

Članak 50.

- (1) Znanstveni instituti mogu imati stručna i druga radna mjesta (administrativna, tehnička i opća).
- (2) Stručna radna mjesta su: stručni suradnik, viši stručni suradnik i stručni savjetnik.
- (3) Ustroj, opis poslova i uvjeti za stručna i druga radna mjesta propisuju se općim aktom javnoga znanstvenog instituta uz suglasnost Ministarstva.

IX. STEGOVNA ODGOVORNOST ZAPOSLENIKA

Stegovna odgovornost zaposlenika u znanstvenim institutima

Članak 51.

- (1) Zaposlenici u znanstvenim institutima stegovno odgovaraju za povrede svojih radnih i drugih obveza iz rada i u vezi s njim, kao i zbog grubog narušavanja ugleda znanstvene pravne osobe, sukladno općem aktu znanstvenog instituta.
- (2) Stegovno se može odgovarati samo za djelo koje je u vrijeme počinjenja općim aktom znanstvenog instituta bilo predviđeno kao stegovno djelo i za koje je bila predviđena određena stegovna mjera.

X. RAD IZVAN MATIČNE ZNANSTVENE PRAVNE OSOBE

Poslovi zaposlenika izvan matične pravne osobe

Članak 52.

- (1) Zaposlenik znanstvene pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska, može raditi poslove izvan matične znanstvene pravne osobe, koji su predmet djelatnosti ili su vezani uz predmet djelatnosti koju obavlja matična znanstvena pravna osoba u znanstvenom, nastavnom ili stručnom smislu, samo na temelju prethodne suglasnosti čelnika matične znanstvene

pravne osobe, te uz prethodno reguliranje međusobnih prava i obveza zaposlenika i matične znanstvene pravne osobe za vrijeme obavljanja poslova izvan matične znanstvene pravne osobe.

(2) Rad zaposlenika izvan matične znanstvene pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka u kojoj je zaposlen na puno radno vrijeme može iznositi najviše jednu trećinu punoga radnog vremena.

Sukob interesa

Članak 53.

Članovi upravljačkih tijela, članovi tijela i čelnici znanstvenih pravnih osoba kojima je osnivač Republika Hrvatska ne mogu obavljati upravljačku djelatnost niti mogu biti vlasnici poslovnih udjela, dionica ili drugih prava na temelju kojih sudjeluju u upravljanju ili u raspodjeli više od 0,5% dobiti gospodarskog subjekta koji se bavi djelatnošću koja je neposredno ili posredno povezana s djelatnošću znanstvenih pravnih osoba.

XI. EVIDENCIJA ZAPOSLENIKA I RADNOG VREMENA NA ZNANSTVENIM PRAVNIM OSOBAMA

Sadržaj i način vođenja evidencije

Članak 54.

(1) Znanstvene pravne osobe obvezne su voditi evidenciju o zaposlenicima i radnom vremenu.

(2) Ministar pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja evidencije o zaposlenicima i radnom vremenu na znanstvenim pravnim osobama u skladu s posebnostima i normama rada u znanstvenoj djelatnosti.

XII. SURADNJA JAVNIH ZNANSTVENIH INSTITUTA S VISOKIM UČILIŠTIMA

Ugovor o suradnji

Članak 55.

(1) Javni znanstveni instituti mogu surađivati s visokim učilištima u znanstvenoj djelatnosti sukladno svojim strategijama razvoja. Suradnja se uređuje ugovorom između visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta.

(2) Suradnja javnih znanstvenih instituta i visokih učilišta u izvođenju studijskih programa na visokom učilištu uređuje se ugovorom između javnog znanstvenog instituta i visokog učilišta sukladno propisu kojim se uređuje visoko obrazovanje.

(3) Ugovor o suradnji iz područja znanstvene djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka obvezno sadrži odredbe o:

- predmetu i sadržaju znanstvenog istraživanja;
- mjestu i trajanju istraživanja;
- iznosu financijskih obveza koje su predmet ugovora;
- pravima i obvezama ugovornih strana i ostalih sudionika znanstvenog istraživanja;
- popisu znanstvenika koji sudjeluju u znanstvenom istraživanju;

- primjeni propisa i pojedinačnih akata o radnom vremenu, normi rada i plaćama zaposlenih u znanstvenim pravnim osobama i visokim učilištima;
- primjeni propisa i pojedinačnih akata kojima se uređuje prekovremeni rad zaposlenika u znanosti i visokom obrazovanju;
- praćenju i izvješćivanju o provedbi znanstvenog istraživanja;
- zaštiti intelektualnog vlasništva proisteklog iz znanstvenog istraživanja;
- objavi rezultata istraživanja i njihovoj javnoj vidljivosti;
- raspolaganju znanstvenom i drugom opremom,
- druga pitanja kojima se uređuje suradnja znanstvenih pravnih osoba i visokih učilišta.

Zajednički poslijediplomski doktorski studij javnih znanstvenih instituta i sveučilišta

Članak 56.

Javni znanstveni instituti najviše kategorije mogu u suradnji sa sveučilištima, kao ravnopravni nositelji studija, ustrojiti i izvoditi zajednički poslijediplomski doktorski studij sukladno propisu kojim se uređuje visoko obrazovanje.

XIII. FINANCIRANJE ZNANSTVENE DJELATNOSTI

Izvori financiranja

Članak 57.

(1) Znanstvena djelatnost financira se:

- sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske;
- sredstvima proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave;
- sredstvima Hrvatske zaklade za znanost;
- sredstvima pravnih osoba koje su obveznici provedbe postupka javne nabave sukladno propisu kojime se uređuje javna nabava;
- sredstvima zaklada, fondova i darovnica;
- sredstvima osnivača znanstvenih pravnih osoba,
- iz ostalih izvora u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima.

(2) Opći uvjet za financiranje znanstvene pravne osobe sredstvima iz podstavaka 1. do 4. stavka 1. ovoga članka je upis u Upisnik iz članka 17. ovoga Zakona.

Sredstva za provedbu Strategije razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske

Članak 58.

(1) Sredstva za provedbu Strategije osiguravaju se iz izvora financiranja znanstvene djelatnosti navedenih u članku 57. stavku 1. podstavcima 1. do 4. ovoga Zakona i raspoređuju se javnim znanstvenim pravnim osobama i kao državne potpore gospodarstvu sukladno posebnim propisima.

(2) Sredstva iz stavka 1. ovog članka sastoje se od:

- osnovnih sredstava;
- razvojnih sredstava;
- natječajnih sredstava.

(3) Osnovna sredstva namijenjena su za osnovnu znanstvenu djelatnost javnih znanstvenih instituta i javnih sveučilišta koja se određuje programskim ugovorima, za održavanje znanstvene infrastrukture i za druge namjene održavanja znanstvenog sustava.

(4) Razvojna sredstva namijenjena su, uz osnovna sredstva, ostvarivanju strategija razvoja javnih znanstvenih instituta i javnih sveučilišta koja se određuju programskim ugovorima, za izgradnju znanstvene infrastrukture i za druge namjene razvoja znanstvenog sustava.

(5) Natječajna sredstva namijenjena su financiranju znanstvene djelatnosti putem natječaja i ugovorom za znanstvene projekte i programe i druge natječajne financijske instrumente za financiranje znanstvenog sustava.

(6) Osnovna sredstva za provedbu Strategije iz Državnog proračuna Republike Hrvatske osiguravaju se u razdjelu Ministarstva i mogu se osiguravati u razdjelima drugih tijela državne uprave.

(7) Razvojna i natječajna sredstva za financiranje znanstvene djelatnosti osiguravaju se i raspoređuju iz Državnog proračuna Republike Hrvatske u razdjelu Ministarstva, iz Državnog proračuna Republike Hrvatske u razdjelima drugih tijela državne uprave, u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sredstvima Hrvatske zaklade za znanost i iz drugih izvora iz članka 57. stavka 1. podstavaka 1. do 4. ovoga Zakona, u skladu sa Strategijom.

Dodatna sredstva za financiranje znanstvene djelatnosti

Članak 59.

(1) Sredstva za financiranje znanstvene djelatnosti mogu se dodatno osigurati iz izvora financiranja znanstvene djelatnosti navedenih u članku 57. stavku 1. podstavcima 1. do 4. ovoga Zakona, osim sredstava predviđenih za provedbu Strategije.

(2) Sredstvima iz stavka 1. ovog članka financiraju se temeljna, primijenjena i razvojna znanstvena istraživanja provedbom postupka koji sadrži utvrđivanje kriterija, objavu javnog natječaja, znanstvene recenzije, odabir, praćenje i vrednovanje projekata te druge poslove neophodne za kvalitetnu provedbu znanstvenih projekata.

(3) Način provedbe financiranja iz stavka 2. ovoga članka općim aktom utvrđuje Ministar.

Kriteriji za financiranje javnih znanstvenih instituta

Članak 60.

Djelatnost javnih znanstvenih instituta financira se sredstvima predviđenim za provedbu Strategije vodeći računa o:

- usklađenosti strategije razvoja javnoga znanstvenog instituta sa Strategijom;
- usklađenosti položaja javnoga znanstvenog instituta sa strateškim dokumentom mreže javnih znanstvenih pravnih osoba;
- kategorizaciji javnih znanstvenih instituta;
- rezultatima unutarnjeg i vanjskog sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete javnih znanstvenih instituta;
- kadrovskom potencijalu i znanstvenoj infrastrukturi javnog znanstvenog instituta;
- međunarodnoj usporedivosti i značaju rezultata znanstvene djelatnosti javnog znanstvenog instituta na svjetskoj ili nacionalnoj razini;

- razini ostvarenja njihovih zadaća na osnovu prethodno zaključenog programskog ugovora.

Programski ugovor

Članak 61.

- (1) Financiranje javnih znanstvenih instituta ostvaruje se prema programskim ugovorima sklopljenima između Ministarstva i javnih znanstvenih instituta sukladno ovome Zakonu.
- (2) U sklopu pregovaračkog postupka za zaključenje programskog ugovora utvrđuju se osnovni i razvojni proračuni javnih znanstvenih instituta.
- (3) Polazišna osnova za pregovarački postupak za zaključenje programskog ugovora je kategorizacija javnih znanstvenih instituta na temelju provedenog vrednovanja i strategija razvoja javnih znanstvenih instituta.
- (4) Sredstva utvrđena programskim ugovorom doznajuju se javnim znanstvenim institutima u podjednakim mjesečnim obrocima.
- (5) Djelatnost javnih znanstvenih instituta može se financirati i iz izvora predviđenih člankom 59. stavkom 1. ovoga Zakona i iz drugih izvora iz članka 57. ovoga Zakona.

Sadržaj programskog ugovora

Članak 62.

- (1) Programski ugovori iz članka 61. stavka 2. ovoga Zakona zaključuju se između javnih znanstvenih instituta i Ministarstva na razdoblje od tri godine.
- (2) Sastavni dijelovi programskog ugovora su:
  - opis djelatnosti javnih znanstvenih instituta koja proizlazi iz njihovih zadaća predviđenih odredbama ovoga Zakona i drugih akata instituta;
  - strategija razvoja javnoga znanstvenog instituta;
  - elaborat o obavljanju znanstvene djelatnosti koji uključuje kvalitativne i kvantitativne pokazatelje provedbe programskog ugovora;
  - rezultati unutarnjeg i vanjskog sustava osiguranja kvalitete znanstvene djelatnosti (akreditacija i reakreditacija) javnoga znanstvenog instituta;
  - unutarnji ustroj radnih mjesta;
  - osnovni proračun javnoga znanstvenog instituta za trogodišnje razdoblje;
  - razvojni proračun javnoga znanstvenog instituta za trogodišnje razdoblje;
  - projekcija natječajnog proračuna javnoga znanstvenog instituta za trogodišnje razdoblje;
  - program i mjere znanstvenog osposobljavanja i usavršavanja;
  - mjere za slučaj neizvršavanja obveza preuzetih programskim ugovorom;
  - financijsko-računovodstveni poslovi za izvršenje ugovora;
  - obveze izvješćivanja o provedbi programskog ugovora;
  - drugi sastojci potrebni za zaključenje programskog ugovora.
- (3) Obvezni sadržaj, oblik te minimalni pokazatelji za ocjenu izvršenja programskog ugovora sastavni su dio pravilnika koji donosi Ministar.

Osnovni i razvojni proračun javnog znanstvenog instituta

Članak 63.

(1) Javni znanstveni institut sukladno odredbama programskog ugovora, u okviru svojih zadaća, raspolaže svojim ukupnim proračunom.

(2) Ukupni proračun javnog znanstvenog instituta ostvaruje se kroz trogodišnje razdoblje sukladno programskom ugovoru i općem aktu javnog znanstvenog instituta kojim se određuje financiranje.

(3) Ukupni proračun iz stavka 1. ovoga članka čine osnovni proračun, razvojni proračun i proračun ostalih prihoda.

(4) Osnovni proračun javnog znanstvenog instituta obuhvaća sredstva kojima se financira temeljna registrirana djelatnost javnog znanstvenog instituta u trogodišnjem razdoblju, i to:

- sredstva za plaće i doprinose na plaću zaposlenih i ostale rashode za zaposlene na teret Državnog proračuna Republike Hrvatske;
- sredstva za materijalne troškove poslovanja;
- sredstva za intelektualne i osobne usluge;
- sredstva za tekuće i investicijsko održavanje znanstvene infrastrukture;
- sredstva za materijalne troškove znanstvenih istraživanja javnog znanstvenog instituta koja proizlaze iz njegove temeljne znanstvene djelatnosti;
- sredstva za znanstveno i stručno osposobljavanje i usavršavanje;
- sredstva za održavanje osnovne i kapitalne znanstvene opreme i druge znanstvene infrastrukture, te
- sredstva za ostale rashode poslovanja.

(5) Razvojni proračun javnog znanstvenog instituta obuhvaća sredstva kojima se ostvaruje strategija razvoja javnog znanstvenog instituta u trogodišnjem razdoblju, i to:

- sredstva za plaće novozaposlenih u programskom razdoblju na teret Državnog proračuna Republike Hrvatske i za ostala prava za novozaposlene koja proizlaze iz ustroja novih znanstvenih radnih mjesta, suradničkih radnih mjesta znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranada, stručnih radnih mjesta i ostalih radnih mjesta (administrativnih, tehničkih i općih);
- sredstva za materijalne troškove za znanstvena istraživanja javnog znanstvenog instituta sukladno strategiji razvoja javnog znanstvenog instituta,
- sredstva za kapitalne investicije sukladno strategiji razvoja javnog znanstvenog instituta, raspoloživim sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske i Strategiji.

(6) Razvojni proračun donosi se nakon zaključenja programskog ugovora iz stavka 1. ovog članka, primjenjujući kriterije iz članka 60. ovoga Zakona te druge kvalitativne i kvantitativne pokazatelje provedbe programskog ugovora iz prethodnog razdoblja.

Proračun ostalih prihoda javnoga znanstvenog instituta

Članak 64.

(1) Proračun ostalih prihoda javnog znanstvenog instituta obuhvaća:

- znanstvene projekte ugovorene sa Hrvatskom zakladom za znanost;

- znanstvena istraživanja i stručni poslovi na temelju ugovorenih natječajnih znanstvenih i stručnih projekata u Republici Hrvatskoj i inozemstvu ugovorene znanstvene projekte za gospodarstvo;
- ostale poslove koji proizlaze iz temeljne djelatnosti javnoga znanstvenog instituta, te
- ostale izvore koji se smatraju vlastitim prihodima javnog znanstvenog instituta.

Rokovi i pregovori za zaključenje programskog ugovora

Članak 65.

- (1) Javni znanstveni institut obvezan je dostaviti Ministarstvu prijedlog programskog ugovora najkasnije do 31. ožujka posljednje godine primjene važećega programskog ugovora.
- (2) Ministarstvo je dužno očitovati se o prijedlogu programskog ugovora najkasnije do 31. svibnja posljednje godine primjene važećeg programskog ugovora.
- (3) Pregovori o programskom ugovoru moraju se dovršiti do 15. rujna iste godine.
- (4) Programski ugovor za sljedeće trogodišnje razdoblje zaključuje se u posljednjoj godini primjene važećeg programskog ugovora, a nakon usvajanja Državnog proračuna u Hrvatskome saboru.
- (5) Za vrijeme trogodišnjeg ugovornog razdoblja, u opravdanim slučajevima, programski ugovor se može izmijeniti i/ili dopuniti o čemu se sklapa aneks programskom ugovoru.
- (6) Inicijativu za sklapanje aneksa programskom ugovoru iz stavka 5. ovoga članka može pokrenuti bilo koja od ugovornih strana. Na način i postupak sklapanja aneksa programskom ugovoru odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona kojima se uređuje sklapanje programskog ugovora.

Privremeno financiranje javnoga znanstvenog instituta

Članak 66.

- (1) Ukoliko dogovor oko sadržaja programskog ugovora ne bude postignut do 30. listopada tekuće kalendarske godine u kojoj su započeti pregovori za zaključenje programskog ugovora, javnom znanstvenom institutu će se doznačiti za sljedeću godinu 95% osnovnog proračuna prethodne godine programskog ugovora.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka pregovori o programskom ugovoru nastaviti će se u godini privremenog financiranja, sukladno rokovima navedenima u programskom ugovoru.

Upravljanje proračunom javnoga znanstvenog instituta

Članak 67.

- (1) Raspodjelu sredstava osiguranih proračunom javnoga znanstvenog instituta provodi ravnatelj instituta sukladno programskom ugovoru, a upravno vijeće nadzire raspodjelu sredstava.
- (2) Javni znanstveni instituti obvezni su Ministarstvu dostaviti izvješća o provedbi programskog ugovora za proteklu godinu do kraja mjeseca veljače tekuće kalendarske godine. Oblik i sadržaj izvješća propisan je programskim ugovorom.

(3) Kad se osnovni i razvojni proračun iz članka 64. ovoga Zakona smanjuju zbog neostvarenja ciljeva iz programskog ugovora to smanjenje može iznositi godišnje najviše 5% od iznosa osnovnog i/ili razvojnog proračuna predviđenog na godišnjoj razini.

Financiranje privatnih znanstvenih instituta

Članak 68.

Privatni znanstveni instituti financiraju se:

- sredstvima osnivača znanstvenog instituta;
- sredstvima zaklada, fondova i darovnica;
- sredstvima za ugovorene natječajne znanstvene projekte,
- sredstvima ostalih izvora u skladu sa ovim Zakonom i drugim propisima.

Financiranje znanstvenih istraživanja na sveučilištima

Članak 69.

(1) Znanstvena djelatnost koja se provodi na javnim sveučilištima financira se iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, programskim ugovorima u skladu s posebnim propisom kojim se uređuje sveučilište, te ostalim sredstvima za provedbu Strategije sukladno članku 58. ovog Zakona sukladno odredbama ovog Zakona.

(2) Znanstvena djelatnost na sveučilištima čiji je osnivač druga domaća i/ili strana pravna i/ili fizička osoba mogu se financirati sredstvima osnivača i natječajnim znanstvenim projektima iz izvora predviđenih člankom 57. stavkom 2. ovoga Zakona.

Mjere poticanja tehnološkog razvoja i inovacija

Članak 70.

(1) Republika Hrvatska potiče i provodi mjere poticanja tehnološkog razvoja i inovacija, uključujući postavljanje ciljeva i stvaranje uvjeta za stvaranje, razvoj i primjenu inovacija u gospodarstvu i javnom sektoru.

(2) Program tehnološkog razvoja i inovacija donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva za razdoblje od tri godine a u skladu sa Strategijom i posebnim propisima.

(3) Program tehnološkog razvoja i inovacija iz stavka 2. ovog članka sadrži i instrumente financiranja tehnološkog razvoja i inovacija, te programe državnih potpora znanstvenim istraživanjima u privatnom sektoru, sukladno posebnim propisima.

Posebna skrb o rezultatima znanstvene djelatnosti

Članak 71.

(1) Sve znanstvene pravne osobe koje se koriste sredstvima za financiranje znanstvene djelatnosti navedenih u članku 57. stavku 1. podstavcima 1. do 4. ovoga Zakona dužne su skrbiti o rezultatima znanstvene djelatnosti i poticati njihovu primjenu u gospodarstvu, u skladu s propisima kojima se uređuju radni odnosi i prava intelektualnog vlasništva.

(2) Znanstvene pravne osobe iz stavka 1. ovog članka obvezni su donijeti odgovarajuće akte u okviru svoje nadležnosti kojima se uređuje postupanje s ishodima znanstvenih i stručnih istraživanja, na način određen posebnim propisima.

(3) Odredbe stavka 2. ovoga članka odnose se na rezultate znanstvene djelatnosti koji su prikladni za zaštitu prava intelektualnog vlasništva, ali i na sva druga materijalna i nematerijalna dobra proistekla iz znanstvenih istraživanja djelomično ili u potpunosti financiranih iz izvora navedenih u članku 57. stavku 1. podstavcima 1. do 4. ovoga Zakona, a koja se mogu iskorištavati u gospodarstvu.

(4) Znanstvene pravne osobe iz stavka 1. ovog članka, sukladno aktima iz stavka 2. ovoga članka, mogu ustrojiti ili osnivati urede za prijenos tehnologije radi poticanja i provođenja primjene tehnoloških inovacija proisteklih iz znanstvene djelatnosti u gospodarstvu, što obuhvaća potragu za idejama i partnerima za prijenos tehnologija, procjenu komercijalnog potencijala tehnologija, provedbu komercijalizacije transfera tehnologija i pomoć u zaštiti intelektualnog vlasništva. Osnivanje takvih ureda u javnim znanstvenim pravnim osobama uređuje se u okviru programskog ugovora.

Poslovna tajna

Članak 72.

Znanstvena pravna osoba može općim aktom propisati da se pojedina znanstvena istraživanja, rezultati rada na znanstvenim istraživanjima i drugi podaci i dokumenti smatraju poslovnom tajnom, sukladno posebnom propisu.

XIV. NADZOR

Nadzor nad primjenom ovog Zakona

Članak 73.

Ministarstvo nadzire primjenu odredaba ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, ako drugim propisom nije određeno da nadzor obavlja drugo tijelo državne uprave.

Upravni nadzor

Članak 74.

(1) Na nadzor nad općim i pojedinačnim aktima te drugim poslovima koji se na temelju javne ovlasti obavljaju u znanstvenim pravnim osobama primjenjuju se posebni propisi kojima se uređuje ovlaštenje na primjenu javnih ovlasti u znanstvenim pravnim osobama.

(2) Ako Ministarstvo utvrdi da su opći akt ili pojedine njegove odredbe protivne ovom Zakonu ili na temelju njega donesenom drugom propisu, zatražit će od znanstvene pravne osobe da iste uskladi sa ovim Zakonom ili drugim propisom u roku od 30 dana od dana dostave zahtjeva.

(3) Ako znanstvena pravna osoba ne uskladi akt iz stavka 2. ovoga članka Ministarstvo će obustaviti od izvršenja opći akt ili njegove pojedine odredbe.

(4) Ako Ministarstvo utvrdi nedostatke ili propuste u radu znanstvene pravne osobe, zatražit će otklanjanje nedostataka, odnosno propusta u određenom roku, a najduže u roku od 90 dana.

(5) Ako znanstvena pravna osoba ne otkloni nedostatak ili propust u radu u roku iz stavka 4. ovog članka, protiv znanstvene pravne osobe, fizičke osobe ili odgovorne osobe u znanstvenoj pravnoj osobi pokrenut će se prekršajni postupak, u skladu s glavom XVI. ovoga Zakona.

*Nadzor nad primjenom odredaba općeg propisa o radu***Članak 75.**

Nadzor nad primjenom općeg propisa o radu kojima se uređuju radni odnosi u znanstvenim pravnim osobama obavlja tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada.

*Nadzor nad izvršenjem preuzetih obveza***Članak 76.**

(1) Ministarstvo nadzire izvršenje obveza preuzetih programskim ugovorima, ugovorima o znanstvenim projektima i programima kao i o drugim ugovorima o financiranju sklopljenih između znanstvenih pravnih osoba i Ministarstva.

(2) Ako Ministarstvo u obavljanju nadzora iz stavka 1. ovog članka utvrdi da znanstvena pravna osoba ne izvršava ugovorne obveze ili znanstvena pravna osoba nenamjenski troši dodijeljena sredstva, može raskinuti ugovor i i zatražiti povrat nenamjenski korištenih sredstava u državni proračun.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, Ministarstvo može pokrenuti postupak pred nadležnim državnim tijelima protiv odgovornih osoba pravne osobe, te izvijestiti osnivača radi poduzimanja mjera koje su u njegovu djelokrugu.

XV. PRIMJENA PROPISA O USTANOVAMA*Supsidijarna primjena propisa o ustanovama***Članak 77.**

Ako ovim Zakonom nije drugačije određeno na znanstvene pravne osobe primjenjuju se odredbe propisa kojim se uređuju ustanove.

XVI. PREKRŠAJNE ODREDBE*Prekršaj u znanstvenoj pravnoj osobi***Članak 78.**

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj znanstvena pravna osoba koja:

- ne postupi po zahtjevu Ministarstva za otklanjanje nedostataka ili propusta u određenom roku;
- obavlja izbor na znanstvena i druga radna mjesta protivno odredbama ovoga Zakona i svojih općih akata;
- ne otkáže ugovor o radu osobi izabranoj na znanstveno ili drugo radno mjesto kad su za to ispunjeni uvjeti propisanim ovim Zakonom ili općim aktom ili ako ne poštuje odredbe ovoga Zakona o odlasku znanstvenika u mirovinu;
- znanstvenu djelatnost obavlja bez dopusnice ili drugoga odgovarajućeg akta kad su oni potrebni za obavljanje djelatnosti prema odredbama ovoga Zakona ili posebnog propisa ili znanstvenu djelatnost obavlja na način koji nije predviđen dopusnicom ili drugim odgovarajućim aktom;
- sklopi ugovor s drugim poslodavcem protivno odredbi članka 52. ovoga Zakona;

- ne upotrijebi višak prihoda za razvoj znanstvene i stručne djelatnosti;
- ne uskladi svoj ustroj i rad s odredbama ovoga Zakona u rokovima propisanim glavom XVII. ovoga Zakona

(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba i odgovorna osoba u znanstvenoj pravnoj osobi.

(3) Za prekršaje iz ovoga članka ovlašteni podnositelj optužnog prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka je Ministar ili osoba koju on ovlasti.

(4) Osobi koja je počinitelj prekršaja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja određenih djelatnosti, poslova ili dužnosti fizičkoj osobi u trajanju od jednog mjeseca do godine dana ili zaštitna mjera zabrane obavljanja određenih djelatnosti ili poslova znanstvenoj pravnoj osobi, u trajanju od tri mjeseca do godine dana.

XVII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Popis javnih znanstvenih instituta - osnivačka prava

Članak 79.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona javni znanstveni instituti kojima je osnivač Republika Hrvatska su:

1. Institut za oceanografiju i ribarstvo, Split
2. Ekonomski institut, Zagreb
3. Institut za međunarodne odnose, Zagreb
4. Hrvatski institut za povijest, Zagreb
5. Institut za povijest umjetnosti, Zagreb
6. Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada, Zagreb
7. Hrvatski šumarski institut, Jastrebarsko
8. Institut za fiziku, Zagreb
9. Hrvatski veterinarski institut, Zagreb
10. Poljoprivredni institut, Osijek
11. Institut za migracije i narodnosti, Zagreb
12. Staroslavenski institut, Zagreb
13. Institut za jadranske kulture i melioracije krša, Split
14. Institut "Ruđer Bošković", Zagreb

15. Institut za društvena istraživanja, Zagreb
16. Institut za turizam, Zagreb
17. Institut za poljoprivredu i turizam, Poreč
18. Institut za javne financije, Zagreb
19. Hrvatski geološki institut, Zagreb
20. Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb
21. Institut za filozofiju, Zagreb
22. Institut društvenih znanosti "Ivo Pilar", Zagreb
23. Institut za antropologiju, Zagreb
24. Institut za arheologiju, Zagreb
25. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb
26. Energetski institut "Hrvoje Požar", Zagreb

te nastavljaju s radom kao javni znanstveni instituti čiji je osnivač Republika Hrvatska. Prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo.

Organizacijske promjene

Članak 80.

- (1) Znanstvene pravne osobe iz članka 13. ovoga Zakona uskladit će svoje statute s odredbama ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Ostale opće akte znanstvene pravne osobe uskladit će u roku od dva mjeseca od dana donošenja statuta iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Znanstvene pravne osobe nastavljaju s radom prema postojećim statutima i drugim općim aktima do njihova usklađivanja sa ovim Zakonom.
- (4) U roku od tri mjeseca od dana isteka roka iz stavka 1. ovog članka, znanstvene pravne osobe uskladit će sastav i rad svojih tijela te svoj rad i poslovanje sa ovim Zakonom.

Mandat čelnika javnog znanstvenog instituta

Članak 81.

- (1) Čelnici javnih znanstvenih instituta izabrani prije stupanja na snagu ovoga Zakona ostaju na dužnosti do isteka mandata na koji su izabrani.
- (2) Postupci izbora čelnika javnih znanstvenih instituta koji su započeti, a nisu dovršeni prije stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema odredbama propisa i općih akata prema kojima su započeti.

(3) Čelnicima javnih znanstvenih instituta kojima mandat istječe nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, imenovat će se vršiteljima dužnosti do imenovanja čelnika sukladno odredbama ovoga Zakona.

Izbori u znanstvena zvanja i na znanstvena radna mjesta

Članak 82.

(1) Natječajni postupci izbora u znanstvena zvanja i na odgovarajuća radna mjesta započeti prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona, a najkasnije do 30. lipnja 2012.

(2) Znanstvene pravne osobe i druga tijela koja sudjeluju u postupcima izbora iz stavka 1. ovog članka obvezni su svoj rad uskladiti s rokovima iz stavka 1. ovoga članka.

Zatečena zvanja i radna mjesta

Članak 83.

(1) Osobe izabrane u znanstvena zvanja prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona zadržavaju stečena znanstvena zvanja.

(2) Osobe koje su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečene na odgovarajućim znanstvenim radnim mjestima zadržavaju postojeće ugovore o radu odnosno smatra se da su izabrani sukladno odredbama članka 34. i 37. ovoga Zakona.

(3) Javni znanstveni instituti dužni su u roku od šest mjeseci od dana donošenja općih akata iz članka 37. ovoga Zakona osobama iz stavka 2. ovoga članka uskladiti ugovore o radu u smislu podnošenja izvješća o radu, a u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(4) Osobe izabrane u stručna zvanja i na stručna radna mjesta prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona, zadržavaju stečena zvanja i radna mjesta.

Znanstveni novaci

Članak 84.

(1) Osobe koje su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečene na suradničkom radnom mjestu znanstvenog novaka - asistenta i znanstvenog novaka - višeg asistenta, zadržavaju postojeći ugovor o radu.

(2) Iznimno, osobe koje su danom stupanja na snagu ovoga Zakona zatečene na suradničkom radom mjestu znanstvenog novaka - asistenta, a koje ispune uvjet stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti za vrijeme trajanja ugovora o radu na određeno vrijeme od šest godina odnosno osam godina, nakon stupanja na snagu ovoga Zakona mogu sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme na suradničkom radnom mjestu suradnik postdoktorand do ukupno deset godina odnosno jedanaest godina ako je ugovor o radu bio sklopljen na osam godina, računajući od dana zaključenja prvog ugovora o radu na određeno vrijeme na suradničkom radom mjestu znanstvenog novaka - asistenta.

*Zatečeni postupci izbora na suradnička i stručna radna mjesta***Članak 85.**

(1) Natječajni postupci izbora u suradnička i stručna zvanja i na odgovarajuća radna mjesta započeti prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se najkasnije do 30. lipnja 2012. prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Znanstvene pravne osobe i druga tijela koja sudjeluju u postupcima izbora iz stavka 1. ovog članka obvezni su svoj rad uskladiti s rokom iz stavka 1. ovoga članka.

*Početak rada Nacionalnog vijeća***Članak 86.**

(1) Vlada Republike Hrvatske imenovat će Nacionalno vijeće prema odredbama ovoga Zakona, najkasnije do 30. lipnja 2012.

(2) Nacionalno vijeće za znanost i sva njegova tijela ustrojeno prema odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11) nastavlja s radom do imenovanja Nacionalnog vijeća za znanost i tehnologiju Republike Hrvatske sukladno odredbama ovoga Zakona.

*Primjena odredbi o financiranju znanosti***Članak 87.**

(1) Financiranje znanstvene djelatnosti prema odredbama ovoga Zakona započet će 1. siječnja 2013. godine. Financiranje će se do tad provoditi prema odredbama propisa koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona..

(2) U slučaju da se prvi programski ugovor, prema odredbama ovoga Zakona ne zaključi do 31. prosinca 2012. godine, javni znanstveni institut financirat će se u iznosu od 95% ukupnih sredstava koji su znanstvenom institutu doznačeni iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za prethodnu godinu.

(3) Znanstveni projekti za koje je zaključen ugovor o financiranju, nastavljaju se financirati prema važećem ugovoru do njegova isteka, osim ako se novim ugovorom, uz suglasnost obiju njegovih stranaka, utvrdi drukčiji način financiranja.

*Obveza donošenja Etičkog kodeksa znanstvene pravne osobe, Strategije razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske i Programa tehnološkog razvoja i inovacija***Članak 88.**

(1) Znanstvene pravne osobe obvezne su donijeti Etički kodeks i objaviti ga na mrežnim stranicama najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Vlada Republike Hrvatske donijeti će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona Strategiju razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske iz članka 5. ovoga Zakona, te u roku od devet mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona Program tehnološkog razvoja i inovacija iz članka 70. stavka 2. ovoga Zakona.

*Obveza donošenja podzakonskih propisa***Članak 89.**

Podzakonske propise na temelju ovoga Zakona Ministar će donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 90.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11) osim odredbi članka 111a. do 111e. koji ostaju na snazi do donošenja propisa kojim se uređuju državne potpore i mjere istraživanja i razvoja.

(2) Podzakonski propisi doneseni na temelju Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11), primjenjivat će se i nakon prestanka važenja navedenog Zakona sve do donošenja odgovarajućih propisa prema ovome Zakonu, osim ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

*Završna odredba - stupanje na snagu***Članak 91.**

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

I. OPĆE ODREDBE

Člankom 1. propisano je da se Zakonom o znanstvenoj djelatnosti (u daljnjem tekstu: Zakon) uređuje djelatnost pravnih i fizičkih osoba koje se bave znanstvenom djelatnošću, unutarnji ustroj i upravljanje znanstvenim pravnim osobama, financiranje znanstvene djelatnosti, znanstvenih pravnih osoba, prava i obveze fizičkih osoba koje se bave znanstvenim istraživanjem te druga pitanja od značenja za znanost. Znanstvena djelatnost je od interesa za Republike Hrvatske. Propisano je da Republika Hrvatska jamči slobodu znanstvenih istraživanja, te da znanstvena djelatnost, u smislu odredbi Zakona, obuhvaća i djelatnost koja se odnosi na umjetnička istraživanja i stvaralaštvo. Izrazi koji se u Zakonu koriste u muškom rodu, odnose na oba spola.

Člankom 2. propisano je značenje pojmova koji su u uporabi u Zakonu. Tako je određeno da je *Znanstvena pravna osoba* - pravna osoba koja se bavi znanstvenom djelatnošću i upisana je u Upisnik znanstvenih pravnih osoba koji vodi Agencija za znanost i visoko obrazovanje (u daljnjem tekstu: Agencija); *Znanstvena djelatnost* - u smislu Zakona izvorni i sustavan rad poduzet radi povećavanja ukupnosti sređenih i uopćenih znanja, a obuhvaća promatranja, pokuse, istraživanja i objašnjavanje činjenica i pojava u prirodi, tehnici, društvu i kulturi i u ljudi; *Znanstveno područje* - najširi opseg kategoriziranja znanstvene djelatnosti koju povezuju zajedničke metode i terminologija; *Interdisciplinarnost* - način obavljanja znanstvene djelatnost zasnovan na suradnji više znanstvenih područja; *Matična znanstvena pravna osoba* - pravna osoba u kojoj zaposlenik radi u punom ili nepunom radnom vremenu na temelju ugovora o radu na određeno ili neodređeno vrijeme. U slučaju kad je zaposlenik sklopio ugovore o radu za nepuno radno vrijeme s više poslodavaca s ukupnim radnim vremenom do punog radnog vremena, jednim od ugovora o radu će se odrediti matična znanstvena pravna osoba; *Znanstveni institut* - znanstvena pravna osoba koja se bavi znanstvenom djelatnošću te koja je osnovana i ustrojena prema odredbama Zakona koje se odnose na znanstvene institute; *Znanstvenik* - osoba sa stečenim akademskim stupnjem doktora znanosti, koja se bavi znanstvenom djelatnošću, i/ili osoba zaposlena na znanstvenom radnom odnosno znanstveno-nastavnom ili umjetničko-nastavnom radnom mjestu i upisana u Upisnik znanstvenika i istraživača kojeg vodi Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa (u daljnjem tekstu: Ministarstvo); *Znanstveni novak* - osoba zaposlena na znanstvenoj pravnoj osobi na radnom mjestu znanstvenog novaka radi stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti ili doktora umjetnosti i upisana u Upisnik znanstvenika i istraživača; *Suradnik postdoktorand* - osoba sa stečenim akademskim stupnjem doktora znanosti, zaposlena na radnom mjestu suradnika postdoktoranda radi osposobljavanja za samostalnu znanstvenu djelatnost; *Istraživač* - osoba aktivno i stručno uključena u stvaranje novih znanja, proizvoda, postupaka, metoda i sustav odnosno u upravljanje projektima iz navedenih područja; *Istraživač* - znanstvenici, znanstveni novaci, suradnici postdoktorandi, doktorandi i ostale osobe koje se bave znanstvenom djelatnošću i koje se upisuju Upisnik znanstvenika i istraživača; *Mobilnost istraživača* - prijelaz na drugo radno mjesto ili boravak u drugoj domaćoj ili inozemnoj znanstvenoj pravnoj osobi, i/ili sektoru radi usavršavanja, znanstvene djelatnosti i/ili sudjelovanja u nastavnom procesu u visokom obrazovanju; *Strategija razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske* - dokument koji sadrži temeljne prioritete i ciljeve u znanstvenoj djelatnosti i tehnologiji u Republici Hrvatskoj za razdoblje od pet godina; *Strategija razvoja znanstvene pravne osobe* - dokument znanstvene pravne osobe koji sadrži

ciljeve i plan razvoja znanstvene pravne osobe. Dokument je polazišna osnova za sklapanje programskog ugovora za javne znanstvene pravne osobe i vrednovanje znanstvene pravne osobe sukladno propisu kojim se uređuje osiguranje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju; *Elaborat o obavljanju znanstvene djelatnosti* - provedbeni program znanstvene djelatnosti javnog znanstvenog instituta za razdoblje od tri godine na koje se zaključuje programski ugovor, donesen na temelju Strategije razvoja znanstvene pravne osobe, koji uključuje pokazatelje provedbe strategije i programskog ugovora; *Znanstveni projekt* - ugovoreno znanstveno istraživanje, organizirano na temelju unaprijed definiranih ciljeva, sredstava i provedbenih rokova; *Natječajni znanstveni projekt* - ugovoreno znanstveno istraživanje na temelju raspisanog natječaja od strane Hrvatske zaklade za znanost, tijela državne uprave i drugih pravnih osoba; *Programski ugovor* - ugovor između Ministarstva i javnog znanstvenog instituta, odnosno javnog sveučilišta kojim se uređuje financiranje, provedba i vrednovanje znanstvene djelatnosti; *Osnovni proračun* - financijska sredstva ugovorena programskim ugovorom namijenjena za temeljnu znanstvenu djelatnost javnog znanstvenog instituta ili javnog sveučilišta; *Razvojni proračun* - financijska sredstva ugovorena programskim ugovorom kojima se, uz osnovni proračun, ostvaruje Strategija razvoja javnog znanstvenog instituta odnosno javnog sveučilišta; *Proračun natječajnih prihoda* - financijska sredstva ostvarena putem natječaja i/ili ugovora za znanstvenu djelatnost na području Republike Hrvatske ili u inozemstvu (znanstveni projekti), kao i financijska sredstva ostvarena provedbom znanstvene djelatnosti za gospodarstvo i/ili javni sektor od strane javnog znanstvenog instituta odnosno javnog sveučilišta; *Mreža javnih znanstvenih pravnih osoba* - strateški dokument koji sadržava smjernice i kriterije za osnivanje javnih znanstvenih pravnih osoba radi provođenja postupaka vrednovanja u okviru vanjskog sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete; *Znanstvena infrastruktura* - obuhvaća objekte, opremu i službe potrebne za znanstvenu djelatnost (znanstveni laboratoriji, postrojenja, brodovi i druga oprema za znanstvena istraživanja, znanstvene knjižnice, znanstvene informacijske i komunikacijske službe, znanstveno izdavaštvo i sl.).

Člankom 3. propisano je da su temeljna načela u Republici Hrvatskoj sloboda znanstvene djelatnosti i stvaralaštva, što uključuje zajamčenu slobodu misli i izražavanja, te slobodu određivanja metoda rješavanja znanstvenih pitanja; nedodirljivost i sigurnost čovjekove osobnosti i dostojanstva; etičnost znanstvene djelatnosti; profesionalna odgovornost znanstvenika i istraživača za tijek, ishode i posljedice znanstvene djelatnosti; javnost znanstvene djelatnosti, međunarodni značaj znanstvene djelatnosti, usmjerene na dobrobit čovječanstva i na pomicanje granica znanstvenih spoznaja; vrednovanje znanstvene djelatnosti; zaštita prava intelektualnoga vlasništva; briga za zaštitu okoliša i održivi razvoj; poštovanje ljudskih prava i zaštita životinja pri eksperimentalnim istraživanjima; poštovanje ravnopravnosti spolova u znanstvenom istraživanju i stvaralaštvu; poticanje interdisciplinarnosti i multidisciplinarnosti znanstvene djelatnosti. Ciljevi znanstvene djelatnosti u Republici Hrvatskoj su proširenje i produbljivanje znanstvenih spoznaja; konkurentnost znanstvenih programa i projekata; povezivanje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja; doprinos svjetskom razvoju znanosti; doprinos rješavanju znanstvenih, socijalnih, gospodarskih i kulturnih problema od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku u cilju održavanja i podizanja opće kvalitete života i gospodarskog razvoja u Republici Hrvatskoj; jačanje znanstvenih i tehnoloških temelja gospodarstva Republike Hrvatske, kako bi postalo konkurentnijim na svjetskoj razini; potpomaganje održivog razvoja Republike Hrvatske; povećavanje sposobnosti hrvatskih znanstvenika za sudjelovanje u programima Europske Unije u području znanstvene djelatnosti; povećavanje ulaganja u znanost i istraživanje te stvaranje uvjeta za povećana ulaganja privatnog sektora; osiguranje policentričnog razvoja znanstvene djelatnosti u Republici Hrvatskoj; stvaranje inovacija i

drugih intelektualnih tvorevina te prijenos novostvorenih znanja i tehnologija iz akademske zajednice u gospodarstvo, na dobrobit gospodarskog razvoja i društva u cjelini.

Člankom 4. propisano je da znanstvena djelatnost u smislu Zakona uključuje temeljno, primijenjeno i razvojno znanstveno istraživanje kao i posebnosti izražene kroz istraživanje u znanstvenom području društvenih i humanističkih znanosti. Temeljno znanstveno istraživanje je teorijski ili pokusni rad poduzet prvenstveno radi postignuća novih znanja o osnovama pojava i činjenica. Temeljnim znanstvenim istraživanjem smatraju se i poslovi namijenjeni širenju znanstvenih, umjetničkih i tehničkih znanja koja nisu povezana s industrijskim i komercijalnim ciljevima. Primijenjeno znanstveno istraživanje je teorijski ili eksperimentalni rad poduzet radi postignuća novih znanja i usmjeren prvenstveno na ostvarivanje praktičnoga cilja. Primijenjenim istraživanjem smatraju se i planirana istraživanja ili kritička ispitivanja s ciljem stjecanja novih znanja koja se mogu koristiti za razvoj novih proizvoda, proizvodnih postupaka ili usluga, ili za značajna poboljšanja već postojećih proizvoda, proizvodnih postupaka ili usluga. Razvojno znanstveno istraživanje je sustavan rad temeljen na rezultatima znanstvenoga istraživanja i praktičnoga iskustva, usmjeren stvaranju novih proizvoda i sustava te uvođenju novih procesa ili znatnom poboljšanju postojećih.

Člankom 5. propisana je da se razvoj sustava znanosti i tehnologije određuje Strategijom razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Strategija). Sadrži temeljne ciljeve i prioritete u znanstvenoj djelatnosti i tehnologiji, te mjere i instrumente dostizanja strateških ciljeva. Strategiju na prijedlog Nacionalnog vijeća donosi Vlada Republike Hrvatske za razdoblje od pet godina. Republika Hrvatska osigurava sredstva za provedbu Strategije i sustavno ih povećava kako bi se dostigla i održavala razina ulaganja najrazvijenijih država u znanstvenu djelatnost. O provedbi Strategije skrbi Nacionalno vijeće. Nacionalno vijeće podnosi Vladi Republike Hrvatske najmanje jedanput u dvije godine izvješće o provedbi Strategije, o potrebi njene izmjene i dopune, te općenito o stanju nacionalnog znanstvenog i inovacijskog sustava.

Člankom 6. propisana su područja znanstvene djelatnosti. Znanstvena djelatnost u Republici Hrvatskoj obavljaju se u sljedećim znanstvenim područjima: prirodne znanosti; tehničke znanosti; biomedicina i zdravstvo; biotehničke znanosti; društvene znanosti; humanističke znanosti. Djelatnost koja se odnosi na umjetnička istraživanja i stvaralaštvo obavlja se u posebnom području - umjetničkom području. Znanstvene pravne osobe, organizacija znanstvene djelatnosti i znanstvena infrastruktura ustrojavaju se i djeluju unutar jednog ili više područja znanstvene djelatnosti. Za potrebe praćenja i planiranja znanstvene djelatnosti ministar nadležan za znanost (u daljnjem tekstu: Ministar) na prijedlog Nacionalnog vijeća za znanost i tehnologiju donosi pravilnik o poljima i granama unutar znanstvenih područja, te o ostalim potrebnim statističkim parametrima.

Člankom 7. propisano je da se znanstvena djelatnost može obavljati i na interdisciplinarnan način, kroz istraživanje koje se zasniva na zajedničkom radu u dva ili više znanstvenih područja ili polja unutar jednog ili više znanstvenih područja. U slučajevima interdisciplinarne znanstvene djelatnosti određuje se jedno znanstveno područje kao matično područje znanstvene djelatnosti.

II. NACIONALNO VIJEĆE ZA ZNANOST I TEHNOLOGIJU REPUBLIKE HRVATSKE

Člankom 8. propisano je ustrojstvo i nadležnost Nacionalnog vijeća za znanost i tehnologiju Republike Hrvatske. Nacionalno vijeće za znanost i tehnologiju Republike Hrvatske (u

daljnjem tekstu: Nacionalno vijeće) skrbi o sustavnom razvoju znanstvene djelatnosti i tehnologije u Republici Hrvatskoj, a osobito: prati i ocjenjuje položaj i razvoj znanosti i tehnologije sa stajališta međunarodne usporedivosti, kakvoće, gospodarske i društvene svrhovitosti; predlaže Vladi Republike Hrvatske Strategiju za razdoblje od pet godina; na temelju Strategije utvrđuje nacionalne znanstvene prioritete; općim aktom utvrđuje minimalne kriterije za izbore na znanstvena radna mjesta; općim aktom utvrđuje kriterije za vrednovanje i kategorizaciju znanstvene izvrsnosti znanstvenih pravnih osoba; predlaže Vladi Republike Hrvatske strateški dokument mreže javnih znanstvenih pravnih osoba koji sadržava smjernice i kriterije za osnivanje javnih znanstvenih pravnih osoba te projekciju osnivanja novih javnih znanstvenih pravnih osoba; na zahtjev Ministarstva daje mišljenje na predložene strategije razvoja znanstvenih pravnih osoba osnovanih od Republike Hrvatske; osniva povjerenstvo za ocjenu i utvrđivanje profesionalne odgovornosti znanstvenika u interdiscipliniranim i interinstitucionalnim slučajevima predviđenima člankom 3. stavkom 1. Zakona; raspravlja pitanja od važnosti za razvoj znanstvenog sustava i nacionalnu znanstvenu politiku, te predlaže i potiče donošenje mjera za njihovo unaprjeđenje; raspravlja pitanja od važnosti za razvoj nacionalnog inovacijskog sustava i predlaže i potiče donošenje mjera za njegovo unaprjeđenje te poticanje tehnološkog razvoja; odlučuje o žalbi na rješenje o kategorizaciji javnog znanstvenog institut; razmatra i daje svoje mišljenje o drugim pitanjima važnim za razvoj znanstvene djelatnosti u Republici Hrvatskoj. Nacionalno vijeće jedan put godišnje objavljuje izvješće o svojem radu na mrežnim stranicama Vlade Republike Hrvatske i Ministarstva. Stručne i administrativne poslove za Nacionalno vijeće obavlja Agencija.

Člankom 9. propisano je da Nacionalno vijeće ima devet članova. Članove Nacionalnog vijeća imenuje Vlada Republike Hrvatske na vrijeme od četiri godine, na način da se za svako znanstveno područje imenuje po jednog člana, vodeći brigu o podjednako zastupljenosti članova iz javnih sveučilišta i javnih znanstvenih instituta. Predsjednik Nacionalnog vijeća je znanstvenik i akademski nastavnik s izrazitim međunarodnim ugledom u znanstvenom području unutar kojeg ima međunarodno priznate rezultate znanstvenih istraživanja. Predsjednika Nacionalnog vijeća imenuje Vlada Republike Hrvatske iz redova članova iz stavka 2. ovoga članka koje između sebe biraju članovi Nacionalnog vijeća. Članovi Nacionalnog vijeća po položaju su i Ministar, ministar nadležan za gospodarstvo i predstavnik Nacionalnog vijeća za konkurentnost iz područja gospodarstva.

Člankom 10. propisano je da kandidate za članove Nacionalnog vijeća predlažu znanstvene pravne osobe. Na temelju javno objavljenog poziva Ministarstva, Vlada Republike Hrvatske članove Nacionalnog vijeća na prijedlog Ministarstva.

Člankom 11. propisano je da se rad Nacionalnog vijeća uređuje poslovníkom koji se donosi natpolovičnom većinom ukupnog broja članova. Članovi Nacionalnog vijeća te članovi njegovih radnih tijela izuzet će se od odlučivanja u pitanjima kada postoji mogućnost sukoba interesa, što se pobliže uređuje poslovníkom o radu Nacionalnog vijeća.

Člankom 12. propisano je da imenovani član Nacionalnoga vijeća može biti razriješen dužnosti i prije isteka vremena na koje je imenovan ako sam zatraži razrješenje, ne ispunjava dužnosti člana, izgubi sposobnost obnašanja dužnosti, te svojim ponašanjem povrijedi ugled dužnosti koju obnaša. Postupak radi utvrđivanja uvjeta za razrješenje člana mogu pokrenuti predsjednik Nacionalnog vijeća ili najmanje pet članova Nacionalnog vijeća, podnošenjem zahtjeva predsjedniku Nacionalnog vijeća. Nakon primitka zahtjeva predsjednik Nacionalnog vijeća imenovat će povjerenstvo iz redova svojih članova na temelju čijeg će izvješća odlučiti hoće li Vladi Republike Hrvatske predložiti razrješenje člana Nacionalnog vijeća ili će odbiti

zahtjev kojim je postupak pokrenut. U povjerenstvu ne mogu biti članovi Nacionalnog vijeća koji su podnijeli zahtjev za pokretanje postupka radi utvrđivanja uvjeta za razrješenje člana Nacionalnog vijeća.

III. ZNANSTVENE PRAVNE OSOBE

Člankom 13. propisano je da organiziranu znanstvenu djelatnost, u smislu Zakona, u Republici Hrvatskoj obavljaju znanstvene pravne osobe. Znanstvene pravne osobe su: sveučilišta; znanstveni instituti; Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, te druge pravne osobe koje obavljaju znanstvenu djelatnost. Znanstvene pravne osobe mogu osnovati domaće i/ili strane pravne i/ili fizičke osobe. Sveučilišta su visoka učilišta koja se bave visokim obrazovanjem i obavljaju znanstvenu djelatnost u skladu sa Zakonom, te imaju status znanstvene pravne osobe. Znanstveni instituti su znanstvene pravne osobe koje se bave znanstvenom djelatnošću kao svojom osnovnom djelatnošću, te su osnovane i ustrojene prema odredbama ovog Zakona. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti obavlja znanstvenu djelatnost prema odredbama Zakona, u skladu s ustrojem propisanim posebnim propisom kojim se uređuje ustrojstvo i djelovanje Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Domaće i/ili strane pravne i/ili fizičke osobe mogu osnovati i druge pravne osobe za provedbu znanstvene djelatnosti po odredbama Zakona i na temelju njega donesenih propisa. Druge pravne osobe koje obavljaju znanstvenu djelatnost stječu status znanstvene pravne osobe upisom u Upisnik znanstvenih pravnih osoba koji vodi Agencija.

Člankom 14. propisano je da su znanstvene pravne osobe dužne su objaviti na svojim mrežnim stranicama ili na drugi način dostupan javnosti, sve informacije od značaja za znanstvenu pravnu osobu i to: statut i ostale opće akte; strategiju razvoja znanstvene pravne osobe; ustroj znanstvenih i drugih radnih mjesta; informacije o članovima tijela znanstvene pravne osobe i trajanju njihova mandata; poslovnike kojima se uređuje način rada i odlučivanja tijela znanstvene pravne osobe; rezultate unutarnjeg i vanjskog sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete, sukladno propisu kojim se uređuje osiguranje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju; etički kodeks, te ostale podatke utvrđene općim aktom znanstvenih pravnih osoba. Javni znanstveni instituti i javna sveučilišta dužni su objaviti na svojim mrežnim stranicama, pored informacija iz stavka 1. ovoga članka, i sljedeće informacije: elaborat o obavljanju znanstvene djelatnosti; programski ugovor; kategoriju javnog znanstvenog instituta sukladno rješenju kojeg donosi Ministar; popis znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranada, te ostale podatke utvrđene općim aktom javnih znanstvenih instituta.

Člankom 15. propisano je da su znanstvene pravne osobe koje se financiraju iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, ili se natječu za financiranje iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, obvezne donijeti strategiju razvoja znanstvene pravne osobe razvoja koja obuhvaća: područja znanstvene djelatnosti iz članka 6. Zakona; vrste znanstvenih istraživanja iz članka 4. Zakona; kratkoročne ciljeve za rok od tri godine što obuhvaća razdoblje primjene programskih ugovora; dugoročne ciljeve za rok od šest godina; mjere i rokove s kojima se postižu ciljevi, mjere povezivanja i suradnje s javnim sektorom ili gospodarstvom; plan razvoja ljudskih potencijala u znanosti; plan razvoja znanstvene infrastrukture; plan znanstvene i stručne djelatnosti za ostvarivanje natječajnih i drugih prihoda; javno predstavljanje i primjenu rezultata znanstvene djelatnosti u gospodarstvu i javnom sektoru; plan suradnje sa sveučilištima i drugim visokim učilištima; te druga pitanja značajna za djelatnost pojedine znanstvene pravne osobe. Strategija razvoja javnih znanstvenih instituta i

javnih sveučilišta mora biti sukladna nacionalnim znanstvenim prioritetima utvrđenim Strategijom.

Člankom 16. propisano je da znanstvene pravne osobe, u okviru znanstvene djelatnosti radi kojih su osnovane, na temelju javnih ovlasti obavljaju sljedeće poslove: donose opće akte uređuju određene odnose; rješavaju u pojedinačnim upravnim stvarima o pravima, obvezama i odgovornostima fizičkih i pravnih osoba; obavljaju druge poslove određene drugim propisima. Znanstvene pravne osobe obavljaju javne ovlasti pod uvjetima, na način i u postupku koji je određen posebnim propisima.

Člankom 17. propisano je da se u sustavu znanstvene djelatnosti ustrojava Upisnik znanstvenih pravnih osoba. Znanstvena pravna osoba osnovana prema Zakonu, propisu kojim se uređuju ustanove, te drugim propisima može se upisati u Upisnik znanstvenih pravnih osoba. Upisnik vodi Agencija za znanost i visoko obrazovanje. O zahtjevu za upis znanstvene pravne osobe u Upisnik znanstvenih pravnih osoba Agencija odlučuje rješenjem. Na rješenje se žalba može izjaviti Ministarstvu. Ministar pravilnikom propisuje sadržaj, oblik i način vođenja, te postupak upisa u Upisnik.

Člankom 18. propisano je da znanstveni instituti mogu biti javni i privatni. Javni znanstveni instituti su oni kojima je osnivač Republika Hrvatska, a provode znanstvenu djelatnost u jednom ili više znanstvenih područja kao javnu službu od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, te imaju zadaće utvrđene Zakonom. Privatni znanstveni instituti se osnivaju kao ustanove ili trgovačka društva. Privatni znanstveni instituti osnivaju se odlukom osnivača na način propisan odredbama Zakona i propisima kojima se uređuje ustanove ili trgovačka društva.

Člankom 19. propisano je da sveučilišta mogu biti javna i privatna. Javna sveučilišta su znanstvene pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska i koje, sukladno posebnom zakonu, obavljaju znanstvenu i umjetničku djelatnost i visokostručni rad, te ustrojavaju i izvode prijediplomske, diplomske i poslijediplomske studije u najmanje dva znanstvena i/ili umjetnička područja. Privatna sveučilišta osnivaju se odlukom osnivača na način propisan odredbama posebnog propisa. Sveučilišta kojima je osnivač Republika Hrvatska obavljaju znanstvenu djelatnost prema odredbama Zakona i posebnog zakona.

Člankom 20. propisano je da se djelatnost javnih znanstvenih instituta sastoji od temeljne djelatnosti iz njihova akta o osnivanju, djelatnosti ugovorene programskim ugovorom sa Ministarstvom, djelatnosti znanstvenih i stručnih projekata iz natječaja u Republici Hrvatskoj i inozemstvu te znanstvene djelatnosti za gospodarstvo. Djelatnost privatnih znanstvenih instituta određuje se njihovim aktom o osnivanju.

IV. ZADAĆE JAVNIH ZNANSTVENIH INSTITUTA

Člankom 21. propisane su zadaće javnih znanstvenih instituta. Javni znanstveni instituti su znanstvene pravne osobe koje se bave znanstvenom djelatnošću u skladu s nacionalnim znanstvenim prioritetima utvrđenim Strategijom. Zadaće javnih znanstvenih instituta obuhvaćaju: poticanje, provedbu i sustavno unapređivanje znanstvene djelatnosti od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku kroz poštivanje temeljenih načela znanosti u Republici Hrvatskoj; provedbu znanstvene djelatnosti u znanstvenim područjima unutar kojih su osnovani uz uvažavanje posebnosti javnih znanstvenih instituta čija je temeljna djelatnost u znanstvenom području društvenih i humanističkih znanosti u svrhu razvoja društva i očuvanja

identiteta; primjenu rezultata istraživanja kao mjera za povećanje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva; promicanje i prijenos novih tehnologija temeljenih na znanstvenim otkrićima; poticanje integracije hrvatskog sustava znanosti u europski istraživački prostor; povezivanje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja kroz suradnju sa sveučilištima. Javni znanstveni instituti izrađuju i znanstvene i stručne podloge prema potrebama državne uprave i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te obavljaju druge poslove sukladno stavcima 1. i 2. ovoga članka. Javni znanstveni instituti međusobno surađuju u svrhu ostvarenja zadaća iz Zakona.

V. USTROJ I UPRAVLJANJE ZNANSTVENIM INSTITUTOM

Člankom 22. propisano je da se unutarnji ustroj znanstvenog instituta osnovanog kao ustanova uređuje statutom u skladu sa Zakonom i aktom o osnivanju. Statut znanstvenog instituta osnovanog kao ustanova donosi upravno vijeće, a ostale opće akte donosi tijelo određeno Zakonom ili statutom. Statut znanstvenog instituta osnovanog kao trgovačko društvo donosi tijelo predviđeno propisom kojim se uređuju trgovačka društva. Ministarstvo daje suglasnost na statut javnih znanstvenih instituta i na njihov opći akt o unutarnjem ustroju i ustroju radnih mjesta.

Člankom 23. propisano je da su tijela znanstvenog instituta osnovanog kao ustanova su upravno vijeće, znanstveno vijeće, ravnatelj te druga tijela predviđena statutom. Tijela znanstvenog instituta osnovanog kao trgovačko društvo određena su propisom kojim se uređuju trgovačka društva.

Člankom 24. propisano je da znanstvenim institutom upravlja upravno vijeće. Upravno vijeće znanstvenog instituta: donosi statut znanstvenog instituta; na prijedlog znanstvenog vijeća donosi strategiju razvoja znanstvenog instituta; prati izvršavanje godišnjeg programa rada unutar strategije razvoja znanstvenog instituta; utvrđuje prijedlog programskog ugovora javnog znanstvenog instituta dvotrećinskom većinom glasova ukupnog broja članova upravnog vijeća po prethodnom mišljenju znanstvenog vijeća; donosi pravilnik o unutarnjem ustroju na prijedlog ravnatelja, u slučaju javnih znanstvenih instituta, uz prethodnu suglasnost Ministra; donosi pravilnik o dodatnim uvjetima za izbor na znanstvena radna mjesta na prijedlog znanstvenog vijeća; donosi ostale opće akte znanstvenog instituta; donosi financijski plan i odlučuje o financijskom i godišnjem obračunu; predlaže osnivaču promjenu djelatnosti i statusne promjene; odlučuje kao tijelo drugog stupnja o pravima zaposlenika iz radnog odnosa i u svezi s radom; odlučuje o raspodjeli dobiti i raspolaganju imovinom u skladu s aktom o osnivanju i statutom; na temelju javnog natječaja bira i razrješava ravnatelja znanstvenog instituta; u slučaju javnog znanstvenog instituta jedanput godišnje podnosi izvješće Ministarstvu, te donosi odluke i obavlja i druge poslove određene aktom o osnivanju i statutom. Mandat predsjednika i članova upravnog vijeća javnog znanstvenog instituta počinje danom imenovanja odnosno izbora. Ravnatelj javnog znanstvenog instituta sudjeluje u radu upravnog vijeća bez prava glasovanja.

Člankom 25. propisano je da upravno vijeće javnog znanstvenog instituta ima pet do devet članova od kojih je jedan član predstavnik zaposlenika. Točan broj članova upravnog vijeća određuje se statutom. Članovi upravnog vijeća koje imenuje osnivač čine većinu u upravnom vijeću. Predsjednika upravnog vijeća imenuje osnivač. Člana Upravnog vijeća predstavnika zaposlenika bira radničko vijeće javnog znanstvenog instituta. U slučaju kad upravno vijeće javnog znanstvenog instituta ima pet članova, jednog člana imenuje znanstveno vijeće iz redova znanstvenika javnog znanstvenog instituta. U slučaju kad upravno vijeće javnog

znanstvenog instituta ima sedam članova, dva člana imenuje znanstveno vijeće iz redova znanstvenika javnog znanstvenog instituta. U slučaju kad upravno vijeće javnog znanstvenog instituta ima devet članova, tri člana imenuje znanstveno vijeće iz redova znanstvenika javnog znanstvenog instituta. Predsjednik i članovi upravnog vijeća javnog znanstvenog instituta imenuju se na vrijeme od četiri godine.

Člankom 26. propisano je da se broj članova, uvjeti za imenovanje i izbor, sastav, mandat i način imenovanja upravnog vijeća privatnih instituta pobliže određuje njegovim općim aktom.

Člankom 27. propisano je da znanstveno vijeće znanstvenog instituta obavlja funkciju stručnog vijeća u smislu propisa kojim se uređuje ustanova. Znanstveno vijeće čine predstavnici osoba zaposlenih na znanstvenim radnim mjestima. Znanstveno vijeće ne može imati više od dvadeset članova. Postupak i uvjeti izbora članova znanstvenog vijeća javnog znanstvenog instituta utvrđuju se statutom javnog znanstvenog instituta. Znanstveno vijeće javnog znanstvenog instituta: na zahtjev upravnog vijeća utvrđuje prijedlog strategije razvoja javnog znanstvenog instituta; na zahtjev upravnog vijeća predlaže opći akt o dodatnim uvjetima za izbor na znanstvena radna mjesta; na zahtjev ravnatelja potvrđuje prijedlog elaborata (pokazatelji provedbe programskog ugovora) o obavljanju znanstvene djelatnosti; ocjenjuje uvjete pristupnika za izbor na suradnička radna mjesta znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranada; imenuje dio članova upravnog vijeća znanstvenog instituta, u skladu s ovim Zakonom i statutom; ocjenjuje rad znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranda na temelju izvješća njihovog mentora; ocjenjuje rad mentora znanstvenih novaka sukladno općem aktu; na zahtjev ravnatelja javnog znanstvenog instituta daje mišljenje o sadržaju programskog ugovora koji utvrđuje upravno vijeće; na zahtjev ravnatelja javnog znanstvenog instituta utvrđuje uvjete pristupnika u postupku izbora na znanstveno radno mjesto; daje mišljenje o izvješću o radu znanstvenika na znanstvenom radnom mjestu nakon pet godina od dana izbora; donosi odluku o dodjeli počasnog zvanja znanstvenik emeritus umirovljenim zaslužnim znanstvenicima, na način predviđen općim aktom javnog znanstvenog instituta; raspravlja i odlučuje o znanstvenim i stručnim pitanjima, te obavlja druge poslove određene odlukom o osnivanju i statutom instituta. Statutom javnog znanstvenog instituta može se odrediti da dužnost predsjednika znanstvenog vijeća obavlja ravnatelj.

Člankom 28. propisano je da ravnatelj obavlja funkciju voditelja znanstvenog instituta. Ravnatelj znanstvenog instituta organizira i vodi rad i poslovanje znanstvenog instituta; predstavlja i zastupa znanstveni institut; poduzima sve pravne radnje u ime i za račun znanstvenog instituta; zastupa znanstveni institut u postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima; odgovara za zakonitost rada znanstvenog instituta; izvršava odluke upravnog vijeća; predlaže opće akte instituta ako Zakonom nije propisano da pojedine opće akte predlaže neko drugo tijelo; po prethodno pribavljenom mišljenju znanstvenog vijeća predlaže upravnom vijeću prijedlog programskog ugovora za javne znanstvene institute; na prijedlog znanstvenog vijeća donosi elaborat (pokazatelji provedbe programskog ugovora) o obavljanju znanstvene djelatnosti javnog znanstvenog instituta na razdoblje od tri godine; provodi opće akte instituta; podnosi upravnom vijeću izvještaje o godišnjem poslovanju instituta; daje upravnom vijeću prijedloge mišljenja o pojedinim pitanjima; odlučuje o prihvaćanju odnosno neprihvaćanju izvješća o radu znanstvenika na znanstvenom radnom mjestu po prethodno pribavljenom mišljenju znanstvenoga vijeća; odlučuje o zasnivanju i prestanku radnog odnosa zaposlenih u skladu sa Zakonom; odlučuje o pravima iz radnog odnosa u prvom stupnju, te obavlja i druge poslove

utvrđene Zakonom, statutom i drugim općim aktima znanstvenog instituta. Uvjeti za izbor ravnatelja znanstvenog instituta propisuju se općim aktom znanstvenog instituta. Ravnatelj javnog znanstvenog instituta izabire se na temelju javnog natječaja koji raspisuje upravno vijeće. Ravnatelja javnog znanstvenog instituta razrješuje upravno vijeće. Ravnatelj privatnog znanstvenog instituta osnovanog kao ustanova bira se i razrješuje sukladno propisu kojim se uređuje ustanova.

Člankom 29. propisan je izbor ravnatelja javnog znanstvenog instituta. Ravnatelj se izabire na četiri godine, a ista osoba može biti ponovno izabrana za ravnatelja najviše dva mandata uzastopno. U postupku izbora ravnatelja, znanstveno vijeće javnog znanstvenog instituta daje upravnom vijeću mišljenje o programima pristupnika koji su se javili na natječaj za izbor na mjesto ravnatelja. Osoba izabrana na mjesto ravnatelja u javnom znanstvenom institutu sklapa s upravnim vijećem ugovor o pravima i dužnostima u punom radnom vremenu na rok od četiri godine. Ako osoba izabrana na mjesto ravnatelja ima ugovor o radu na neodređeno vrijeme na znanstvenom radnom mjestu na njezin će zahtjev ugovor o radu mirovati do prestanka mandata. Osoba izabrana na mjesto ravnatelja ima pravo povratka na prethodno radno mjesto na javnom znanstvenom institutu ili visokom učilištu u roku od trideset dana od dana prestanka obavljanja ravnateljskih poslova, u protivnom joj prestaje radni odnos. Ako je za stjecanje određenih prava važno prethodno trajanje radnog odnosa s istim poslodavcem, osobi izabranoj na mjesto ravnatelja, nakon povratka na rad, razdoblje mirovanja ugovora o radu ubraja se u neprekinuto trajanje radnog odnosa. Poslove radnog mjesta za koje ugovor o radu osobe izabrane na mjesto ravnatelja javnog znanstvenog instituta miruje, može obavljati osoba u radnom odnosu koji se zasniva na određeno vrijeme do povratka osobe izabrane na mjesto ravnatelja. Ravnatelj javnog znanstvenog instituta može biti razriješen prije isteka vremena na koje je izabran u slučajevima predviđenim propisom kojim se uređuje ustanova i općim aktom javnog znanstvenog instituta.

Člankom 30. propisano je da su znanstveni instituti obvezni su razviti unutarnji sustav osiguravanja i unapređivanja kvalitete, sukladno propisu kojim se uređuje osiguranje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, te unutar istog utvrditi mjere i aktivnosti kojima osiguravaju kvalitetu i učinkovitost znanstvene i stručne djelatnosti. Opći akt znanstvenog instituta, kojim se propisuje postupak i mjere za osiguranje i unapređivanje kvalitete i učinkovitosti znanstvene djelatnosti, donosi upravno vijeće znanstvenog instituta na prijedlog ravnatelja instituta. Znanstveni instituti obvezni su sudjelovati u vanjskom vrednovanju svoje kvalitete, svrsishodnosti i učinkovitosti koje provodi Agencija, sukladno propisu kojim se uređuje osiguranje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju. Područja vrednovanja znanstvene djelatnosti ili dijela djelatnosti javnih znanstvenih instituta propisuje Nacionalno vijeće. Privatni znanstveni instituti i druge znanstvene pravne osobe iz članka 13. stavka 2. Zakona kojima osnivač nije Republika Hrvatska podliježu vanjskom vrednovanju kvalitete sukladno posebnom propisu kojim se uređuje osiguranje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju. Vrednovanje kvalitete znanstvenih pravnih osoba provodi se samo u dijelu u kojemu se financiraju sredstvima Državnog proračuna. Agencija provodi akreditaciju, reakreditaciju, tematsko vrednovanje te prosudbu unutarnjega sustava osiguravanja kvalitete radi osiguravanja i unapređivanja kvalitete rada u znanosti svih znanstvenih pravnih osoba u Republici Hrvatskoj sukladno posebnom propisu kojim se uređuje osiguranje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

Člankom 31. propisano je da se javni znanstveni instituti kategoriziraju se prema kriterijima koje propisuje Nacionalno vijeće. Rješenje o kategorizaciji javnih znanstvenih instituta donosi Ministar na temelju općeg akta o kategorizaciji znanstvene izvrsnosti znanstvenih instituta

kojeg donosi Nacionalno vijeće. Na rješenje se može izjaviti žalba Nacionalnom vijeću. Kategorizacija iz stavka 1. ovoga članka i postupak reakreditacije koju provodi Agencija sukladno posebnom propisu kojim se uređuje osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju predstavlja jedan od temeljnih kriterija za pregovore i zaključenje programskog ugovora te omogućava razmjerno povećanje razvojnog proračuna temeljem programskog ugovora u ukupnom proračunu javnog znanstvenog instituta.

VI. ZNANSTVENA RADNA MJESTA

Člankom 32. propisano je da su znanstvenici u smislu Zakona osobe koje, su, sukladno Zakonu, zaposlene na znanstvenim i znanstveno-nastavnim radnim mjestima i upisane u Upisnik znanstvenika i istraživača. Znanstvenici u smislu Zakona su i osobe sa stečenim akademskim stupnjem doktora znanosti koje se bave znanstvenom djelatnošću a nisu zaposlene na radnim mjestima iz stavka 2. ovoga članka i upisane su u Upisnik znanstvenika i istraživača.

Člankom 33. propisano je da Ministarstvo vodi Upisnik znanstvenika i istraživača. Uvjete i postupak za upis u Upisnik znanstvenika i istraživača kao i brisanje iz Upisnika znanstvenika i istraživača propisuje Ministar.

Člankom 34. propisano je da je znanstveno radno mjesto radno mjesto na kojem se zapošljava osoba koja ima akademski stupanj doktora znanosti i ispunjava minimalne uvjete za izbor na znanstveno radno mjesto propisane općim aktom kojeg donosi Nacionalno vijeće, kao i dodatne uvjete propisane općim aktom znanstvenog instituta u kojem se zapošljava. Znanstvena radna mjesta u znanstvenim institutima su znanstveni suradnik, viši znanstveni suradnik i znanstveni savjetnik. Minimalne uvjete za izbore na znanstvena radna mjesta, uz stečen akademski stupanj doktora znanosti, određuje Nacionalno vijeće općim aktom. Prednost kod izbora ima pristupnik s obavljenim postdoktorskim usavršavanjem. Dodatni uvjeti za izbore na znanstvena radna mjesta, te uvjeti za prihvatanje izvješća o radu znanstvenika na znanstvenom radnom mjestu propisuju se općim aktom znanstvenog instituta i objavljuju se u Narodnim novinama na hrvatskom jeziku i na javnim mrežnim stranicama na hrvatskom i engleskom jeziku.

Člankom 35. propisano je da se ustroj i ukupan broj znanstvenih radnih mjesta propisuje općim aktom znanstvenog instituta. Ustroj znanstvenih radnih mjesta javnih znanstvenih instituta donosi se uz suglasnost Ministarstva.

Člankom 36. propisano je se izbor na znanstvena radna mjesta u javnim znanstvenim institutima provodi se na temelju javnog natječaja a koji traje najmanje 15 dana od dana raspisa natječaja. Javni natječaj za izbor na znanstveno radno mjesto objavljuje se u Narodnim novinama na hrvatskom jeziku, na mrežnim stranicama javnih znanstvenih instituta na hrvatskom i engleskom jeziku. Odluku o raspisivanju, odnosno poništenju natječaja donosi ravnatelj javnog znanstvenog instituta. Postupak izbora na znanstvena radna mjesta propisuje se općim aktom javnog znanstvenog instituta. Vrijeme trajanja postupka izbora na znanstvena radna mjesta ne može biti dulje od 120 dana od dana raspisivanja natječaja u Narodnim novinama.

Člankom 37. propisano je da se izbor na znanstvena radna mjesta provodi se u skladu s općim aktom o ustroju radnih mjesta javnog znanstvenog instituta. S osobama izabranim na znanstvena radna mjesta zaključuje se ugovor o radu na neodređeno vrijeme. Znanstvenik

izabran na znanstveno radno mjesto može biti biran na više radno mjesto do izbora na radno mjesto znanstveni savjetnik drugi izbor. Znanstvenik na znanstvenom radnom mjestu znanstveni suradnik, viši znanstveni suradnik i znanstveni savjetnik ima obvezu podnositi ravnatelju instituta izvješće o radu svakih pet godina. Odluku o prihvaćanju, odnosno neprihvaćanju izvješća o radu iz stavka 4. ovoga članka donosi ravnatelj instituta uz prethodno pribavljeno mišljenje znanstvenog vijeća. Za osobu koja nakon proteka roka od 5 godina ne bude izabrana na više znanstveno radno mjesto ili joj ne bude prihvaćeno izvješće sukladno stavku 4. i 5. ovoga članka, pokreće se postupak redovitog otkaza ugovora o radu (osobno uvjetovani otkaz) ili otkaza s ponudom izmijenjenog ugovora, u skladu s općim propisima o radu i općim aktom o ustroju znanstvene pravne osobe.

Člankom 38. propisano je osobama izabranima na znanstvena radna mjesta koje rade na znanstvenom projektu ograničena trajanja ili kao zamjena za vrijeme rodiljnih dopusta, bolovanja duljih od tri mjeseca, obavljanja javne dužnosti te u drugim opravdanim slučajevima predviđenim zakonom, kolektivnim ugovorom ili općim aktom znanstvene pravne osobe, ugovor o radu može se zaključiti na određeno vrijeme, dok traje projekt, dionica projekta na kojoj je ta osoba angažirana te nakon proteka razloga zbog kojih je angažirana kao zamjena privremeno nenazočnog zaposlenika, ali ne dulje od pet godina.

Člankom 39. propisano je znanstveniku u javnom znanstvenom institutu istekom kalendarske godine u kojoj je navršio 65 godina života prestaje ugovor o radu radi odlaska u mirovinu. Iznimno, javni znanstveni institut može sa znanstveniku u drugom izboru na znanstveno radno mjesto znanstvenog savjetnika, kojemu je prestao ugovor o radu radi odlaska u mirovinu i nije stariji od 70 godina života, sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme. Ugovor javni znanstveni institut sklapa za svaku kalendarsku godinu, ako se po raspisanom natječaju na koji se znanstvenik ne može javiti, nije javio odgovarajući pristupnik.

Člankom 40. propisano je da znanstveni instituti svojim istaknutim umirovljenim znanstvenicima mogu dodijeliti počasni naslov znanstvenik emeritus. Znanstvenik koji ima počasni naslov znanstvenik emeritus može, u skladu s potrebama znanstvenog instituta, sudjelovati u znanstvenoj djelatnosti, znanstvenim projektima i ostalim znanstvenim aktivnostima znanstvenog instituta na kojem je bio zaposlen. Postupak imenovanja i prava znanstvenika emeritusa te njihov broj, pobliže se uređuju općim aktom znanstvenog instituta.

Člankom 41. propisano je da u vrijeme rodiljnih dopusta, bolovanja duljih od tri mjeseca, obavljanja javne dužnosti, te u drugim opravdanim slučajevima predviđenim zakonom, kolektivnim ugovorom ili općim aktom javnog znanstvenog instituta, rokovi za izbor na znanstvena radna mjesta te rokovi za podnošenje izvješća o radu na znanstvenom radnom mjestu iz članka 37. stavka 4. Zakona se neće uračunavati u rok za izbor odnosno rok za podnošenje izvješća o radu, osim u slučaju ako zaposlenik zatraži da mu za navedeno razdoblje rokovi teku. U slučajevima rodiljnih dopusta, bolovanja dužih od tri mjeseca, obavljanja javne dužnosti te u drugim slučajevima predviđenim zakonom i/ili kolektivnim ugovorom, osobama zaposlenim na suradničkim radnim mjestima visoko učilište može produljiti ugovor o radu na određeno vrijeme za onoliko vremena koliko je trajao rodiljni dopust, bolovanje, obavljanje javne dužnosti te drugi opravdani slučaj.

VII. SURADNIČKA RADNA MJESTA: ZNANSTVENI NOVAK I SURADNIK POSTDOKTORAND

Člankom 42. propisano je da su suradnička radna mjesta u javnim znanstvenim institutima i javnim sveučilištima znanstveni novak i suradnik postdoktorand. Znanstveni novaci su osobe zaposlene na određeno vrijeme u znanstvenoj pravnoj osobi u svrhu stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti. Suradnici postdoktorandi su osobe zaposlene na određeno vrijeme u znanstvenoj pravnoj osobi, u svrhu znanstvenog usavršavanja i osposobljavanja za samostalno znanstveno istraživanje. Osobe izabrane na suradnička radna mjesta znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranada upisuju se u Upisnik znanstvenika i istraživača. Javni znanstveni instituti i javna sveučilišta ustrojavaju i organiziraju suradnička radna mjesta znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranda na temelju programskog ugovora, ugovora o natječajnom znanstvenom projektu, ugovora s pravnom osobom iz područja gospodarstva. Privatni znanstveni instituti i privatna sveučilišta mogu ustrojiti i organizirati suradnička radna mjesta znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranda na temelju ustroja radnih mjesta te ih financirati iz vlastitih prihoda.

Člankom 43. propisano je da se izbor na suradničko radno mjesto znanstvenog novaka provodi na temelju javnog natječaja a traje najmanje 15 dana od dana raspisivanja natječaja. S izabranom osobom zaključuje se ugovor o radu u trajanju od najviše pet godina. Javni natječaj za izbor na suradničko radno mjesto znanstveni novak objavljuje se u Narodnim novinama na hrvatskom jeziku, te na mrežnim stranicama znanstvene pravne osobe na hrvatskom i engleskom jeziku. Na suradničko radno mjesto znanstvenog novaka ne može biti izabrana osoba starija od 30 godina. Navedeni uvjet se produljuje za vrijeme duljine trajanja roditeljnog dopusta ako je osoba koja je pristupnik na suradničko radno mjesto znanstvenog novaka koristila roditeljni dopust. Ugovor o radu na određeno vrijeme na suradničkom radnom mjestu znanstvenog novaka može se zaključiti samo jedanput. Iznimno, produljit će se ugovor o radu na određeno vrijeme znanstvenom novaku u slučajevima predviđenim općim aktom javnog znanstvenog instituta i javnog sveučilišta najdulje na godinu dana ako je to produljenje opravdano radi stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti. Postupak i kriteriji ocjene znanstvenog novaka nakon isteka ugovora o radu na određeno vrijeme od najdulje pet godina te iznimno mogućnost produljenja na ukupno šest godina, propisuju se općim aktom javnog znanstvenog instituta ili javnog sveučilišta.

Člankom 44. propisano je da se osobi izabranoj na suradničko radno mjesto znanstvenog novaka osigurava jedan ili više mentora. Mentor mora biti znanstvenik koji svojom aktivnošću osigurava učinkovito znanstveno osposobljavanje i usavršavanje znanstvenog novaka. Znanstveno vijeće javnog znanstvenog instituta i tijelo određeno općim aktom sveučilišta ocjenjuje jednom godišnje rad znanstvenog novaka i suradnika postdoktoranda. Postupak i kriteriji ocjene znanstvenog novaka propisuju se općim aktom javnog znanstvenog instituta i javnog sveučilišta. Znanstvenom novaku koji dobije negativnu ocjenu o radu, na kraju kalendarske godine, otkazat će se ugovor o radu na određeno vrijeme redovitim osobno uvjetovanim otkazom.

Člankom 45. propisano je da znanstvenik izabran za mentora znanstvenom novaku obvezan je svojim unaprijed planiranim radom omogućiti znanstvenom novaku učinkovito znanstveno osposobljavanje i usavršavanje. Znanstveno vijeće javnog znanstvenog instituta i tijelo određeno općim aktom javnog sveučilišta jednom u dvije godine ocjenjuje rad mentora svakog pojedinog znanstvenog novaka temeljem izvješća čiji je sastavni dio i izvješće

znanstvenog novaka o mentorstvu znanstvenika. Postupak i kriteriji ocjene mentora propisuju se općim aktom javnog znanstvenog instituta i javnog sveučilišta.

Člankom 46. propisano je da osoba izabrana na suradničko radno mjesto znanstveni novak ima pravo na dodjelu jednog ili više mentora; upisati i pohađati poslijediplomski studij na teret javnog znanstvenog instituta odnosno javnog znanstvenog sveučilišta u kojoj je zaposlen ukoliko se studij ne izvodi na znanstvenoj pravnoj osobi; znanstveno se osposobljavati i usavršavati u svrhu stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti, uključujući izradu i objavljivanje znanstvenih radova; sudjelovati u znanstvenoj djelatnosti javnog znanstvenog instituta i javnog sveučilišta; sudjelovati na znanstvenim skupovima i konferencijama uz suglasnost mentora, ravnatelja javnog znanstvenog instituta i tijela propisanih općim aktom sveučilišta; na vlastiti zahtjev jedanput promijeniti mentora u skladu s kadrovskim mogućnostima znanstvene pravne osobe. Osoba izabrana na suradničko radno mjesto znanstveni novak ima obvezu upisati i pohađati poslijediplomski doktorski studij; podnositi izvješće o radu mentoru; na zahtjev mentora i tijela javnog znanstvenog instituta, odnosno javnog sveučilišta, sudjelovati u pripremi i javnoj vidljivosti znanstvene djelatnosti; sudjelovati u ostvarenju programskog ugovora te ugovorenih natječajnih znanstvenih projekata na javnom znanstvenom institutu, odnosno javnom sveučilištu; sudjelovati u izvođenju prijediplomske i diplomske nastave na sveučilištu sukladno vlastitom rasporedu i organizaciji kao i mogućnostima sveučilišta, sukladno propisu kojim se uređuje visoko obrazovanje. Druga prava i obveze osoba izabranih na suradničko radno mjesto znanstveni novak propisuju se općim aktom javnog znanstvenog instituta i javnog sveučilišta.

Člankom 47. propisano je da se izbor na suradničko radno mjesto suradnika postdoktoranda provodi se na temelju javnog natječaja koji traje najmanje 15 dana od dana raspisa natječaja. Javni natječaj za izbor na suradničko radno mjesto suradnik - postdoktorand objavljuje se u Narodnim novinama na hrvatskom jeziku, na mrežnim stranicama znanstvene pravne osobe na hrvatskom i engleskom jeziku. S izabranom osobom zaključuje se ugovor o radu na određeno vrijeme u trajanju od najdulje tri godine. Osoba može biti jedanput izabrana na suradničko radno mjesto suradnik postdoktorand. Minimalni uvjet za izbor na suradničko radno mjesto suradnika postdoktoranda je stečen akademski stupanj doktora znanosti. Na suradničko radno mjesto suradnika postdoktoranda ne može biti izabrana osoba starija od 35 godina. Uvjet se produljuje za vrijeme duljine trajanja roditeljnog dopusta ako je osoba koja je pristupnik na suradničko radno mjesto suradnika postdoktoranda koristila roditeljni dopust. Postupak i uvjete za izbor na suradničko radno mjesto suradnika postdoktoranda određuje javno sveučilište, odnosno javni znanstveni institut općim aktom.

Člankom 48. propisano je da osoba izabrana na suradničko radno mjesto suradnika postdoktoranda ima pravo: sudjelovati u znanstvenoj djelatnosti; koristiti potpore i stipendije u svrhu studijskih boravaka u inozemstvu; sudjelovati u izvođenju nastave na prijediplomskom, diplomskom i poslijediplomskom studiju; sudjelovati na znanstvenim skupovima i konferencijama uz suglasnost ravnatelja javnog znanstvenog instituta i tijela propisanih općim aktom javnog sveučilišta; osoba izabrana na suradničko radno mjesto suradnika postdoktoranda ima obveze: znanstveno se osposobljavati i usavršavati se u svrhu samostalnog znanstvenog istraživanja u javnom znanstvenom institutu i javnom sveučilištu s kojom je zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme kao suradnik postdoktorand; suradnik postdoktorand koji je zaposlen na istoj pravnoj osobi gdje je bio na suradničkom radnom mjestu znanstveni novak mora najmanje godinu dana provesti u drugoj znanstvenoj pravnoj osobi u statusu gostujućeg suradnika - postdoktoranda; prijavljivati se na natječaje i pozive u Republici Hrvatskoj i inozemstvu kojima bi stjecao potpore i uvjete za boravak na

znanstvenom osposobljavanju i usavršavanju izvan matičnog javnog znanstvenog instituta i javnog sveučilišta; za vrijeme znanstvenog osposobljavanja i usavršavanja iz ovog stavka, podnositi polugodišnje izvješće o radu matičnoj znanstvenoj pravnoj osobi. Postupak i uvjete za mobilnost suradnika postdoktoranada propisuju se općim aktom javnog znanstvenog instituta odnosno javnog sveučilišta.

Člankom 49. propisano je da se u slučajevima roditeljskih dopusta, bolovanja dužih od tri mjeseca, obavljanja javne dužnosti te u drugim opravdanim slučajevima predviđenim zakonom i/ili kolektivnim ugovorom, osobama zaposlenima na znanstvenim radnim mjestima, suradničkim radnim mjestima znanstvenih novaka i radnim mjestima suradnika postdoktoranada može se produljiti ugovor o radu na određeno vrijeme za onoliko vremena koliko je trajao roditeljski dopust, bolovanje, obavljanje javne dužnosti te drugi opravdani slučaj, osim u slučaju kad navedena osoba zatraži da joj za navedeno razdoblje rokovi teku.

VIII. OSTALA RADNA MJESTA U ZNANSTVENIM INSTITUTIMA

Člankom 50. propisano je da znanstveni instituti mogu imati stručna i druga radna mjesta (administrativna, tehnička i opća). Stručna radna mjesta su: stručni suradnik, viši stručni suradnik i stručni savjetnik. Ustroj, opis poslova i uvjeti za stručna i druga radna mjesta propisuju se općim aktom javnog znanstvenog instituta uz suglasnost Ministarstva.

IX. STEGOVNA ODGOVORNOST ZAPOSLENIKA

Člankom 51. propisano je da zaposlenici u znanstvenim institutima stegovno odgovaraju za povrede svojih radnih i drugih obveza iz rada i u vezi s njim, kao i zbog grubog narušavanja ugleda znanstvene pravne osobe, sukladno općem aktu znanstvenog instituta. Stegovno se može odgovarati samo za djelo koje je u vrijeme počinjenja općim aktom znanstvene pravne osobe bilo predviđeno kao stegovno djelo i za koje je bila predviđena određena stegovna mjera.

X. RAD IZVAN MATIČNE ZNANSTVENE ORGANIZACIJE

Člankom 52. propisano je da zaposlenik znanstvene pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska, može raditi poslove izvan matične znanstvene pravne osobe, koji su predmet djelatnosti ili vezani uz predmet djelatnosti koju obavlja matična znanstvena pravna osoba, u znanstvenom, nastavnom ili stručnom smislu, samo na temelju prethodne suglasnosti čelnika matične znanstvene pravne osobe te uz prethodno reguliranje međusobnih prava i obveza zaposlenika i matične znanstvene pravne osobe za vrijeme obavljanja poslova izvan matične znanstvene pravne osobe. Rad zaposlenika izvan matične znanstvene pravne osobe u kojoj je zaposlen na puno radno vrijeme može iznositi najviše jednu trećinu punog radnog vremena.

Člankom 53. propisano je da članovi upravljačkih tijela, članovi tijela i čelnici znanstvenih pravnih osoba u kojima Republika Hrvatska ima više od 50% upravljačkih prava ne mogu obavljati upravljačku djelatnost niti mogu biti vlasnici poslovnih udjela, dionica, odnosno drugih prava na temelju kojih sudjeluju u upravljanju, odnosno u kapitalu bilo kojeg gospodarskog subjekta koji se bavi znanstvenom djelatnošću u njihovom području s više od 20%.

XI. EVIDENCIJA ZAPOSLENIKA I RADNOG VREMENA NA ZNASTVENIM PRAVIM OSOBAMA

Člankom 54. propisano je da znanstvene pravne osobe obvezne su voditi evidenciju o zaposlenicima i radnom vremenu. Ministar pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja evidencije o zaposlenicima i radnom vremenu na znanstvenim pravnim osobama u skladu s posebnostima i normama rada u znanstvenoj djelatnosti.

XII. SURADNJA JAVNIH ZNANSTVENIH INSTITUTA S VISOKIM UČILIŠTIMA

Člankom 55. propisano je da javni znanstveni instituti mogu surađivati s visokim učilištima u znanstvenoj djelatnosti sukladno svojim strategijama razvoja. Suradnja se uređuje ugovorom između visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta. Suradnja javnih znanstvenih instituta i visokih učilišta u izvođenju studijskih programa na visokom učilištu uređuje se ugovorom između javnog znanstvenog instituta i visokog učilišta sukladno propisu kojim se uređuje visoko obrazovanje. Ugovor o suradnji iz područja znanstvene djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka obvezno sadrži odredbe o: predmetu i sadržaju znanstvenog istraživanja; mjestu i trajanju istraživanja; iznosu financijskih obveza koje su predmet ugovora; pravima i obvezama ugovornih strana i ostalih sudionika znanstvenog istraživanja; popisu znanstvenika koji sudjeluju u znanstvenom istraživanju; primjeni propisa i pojedinačnih akata o radnom vremenu, normi rada i plaćama zaposlenih u znanstvenim pravnim osobama i visokim učilištima; primjeni propisa i pojedinačnih akata kojima se uređuje prekovremeni rad zaposlenika u znanosti i visokom obrazovanju; praćenju i izvješćivanju o provedbi znanstvenog istraživanja; zaštiti intelektualnog vlasništva proisteklog iz znanstvenog istraživanja; objavi rezultata istraživanja i njihovoj javnoj vidljivosti; raspolaganju znanstvenom i drugom opremom, te druga pitanja kojima se uređuje suradnja znanstvenih pravnih osoba i visokih učilišta.

Člankom 56. propisano je da javni znanstveni instituti najviše kategorije mogu u suradnji sa sveučilištima organizirati, kao ravnopravni nositelji studija, ustrojiti i izvoditi zajednički poslijediplomski doktorski studij, sukladno propisu kojim se uređuje visoko obrazovanje.

XIII. FINANCIRANJE ZNANSTVENE DJELATNOSTI

Člankom 57. propisano je da se znanstvena djelatnost financira sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske; sredstvima proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave; sredstvima Hrvatske zaklade za znanost; sredstvima pravnih osoba koje su obveznici provedbe postupka javne nabave sukladno propisu kojime se uređuje javna nabava; sredstvima zaklada, fondova i darovnica; sredstvima osnivača znanstvenih pravnih osoba, te iz ostalih izvora u skladu sa ovim Zakonom i drugim propisima. Opći uvjet za financiranje znanstvene pravne osobe sredstvima iz podstavka 1. do 4. stavka 1. ovoga članka je upis u Upisnik znanstvenih pravnih osoba.

Člankom 58. propisano je da se sredstva za provedbu Strategije razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske osiguravaju iz izvora financiranja znanstvene djelatnosti navedenih u članku 57. stavak 1. podstavak 1. do 4. Zakona i raspoređuju se javnim znanstvenim pravnim osobama i kao državne potpore gospodarstvu sukladno posebnim propisima. Sredstva se sastoje od osnovnih sredstava, razvojnih sredstava, natječajnih sredstava. Osnovna sredstva namijenjena su za osnovnu znanstvenu djelatnost javnih znanstvenih instituta i javnih sveučilišta koja se određuje programskim ugovorima, za održavanje znanstvene infrastrukture

i za druge namjene održavanja znanstvenog sustava. Razvojna sredstva namijenjena su, uz osnovna sredstva, ostvarivanju strategija razvoja javnih znanstvenih instituta i javnih sveučilišta koja se određuju kroz programske ugovore, za izgradnju znanstvene infrastrukture i za druge namjene održavanja znanstvenog sustava. Natječajna sredstva namijenjena su financiranju znanstvene djelatnosti putem natječaja i ugovora za znanstvene projekte i programe i druge natječajne financijske instrumente za financiranje znanstvenog sustava. Osnovna sredstva za provedbu Strategije iz Državnog proračuna osiguravaju se u razdjelu Ministarstva i u razdjelima drugih tijela državne uprave. Razvojna i natječajna sredstva za financiranje znanstvene djelatnosti osiguravaju se i raspoređuju iz Državnog proračuna u razdjelu Ministarstva, iz Državnog proračuna u razdjelima drugih tijela državne uprave, u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te kroz sredstva Hrvatske zaklade za znanost i drugih izvora iz članka 57. stavak 1. podstavak 1 do 4. Zakona u skladu sa Strategijom.

Člankom 59. propisano je da se sredstva za financiranje znanstvene djelatnosti mogu dodatno osigurati iz izvora financiranja znanstvene djelatnosti navedenih u članku 57. stavak 1. podstavak 1. do 4. Zakona, povrh sredstava predviđenih za provedbu Strategije. Tim se dodatnim financiraju temeljna, primijenjena i razvojna znanstvena istraživanja kroz provedbu postupka koji sadrži utvrđivanje kriterija, objavu javnog natječaja, znanstvene recenzije, odabir, praćenje i vrednovanje projekata te druge poslove neophodne za kvalitetu provedbu znanstvenih projekata. Način provedbe toga financiranja općim aktom utvrđuje Ministar.

Člankom 60. propisano je da se djelatnost javnih znanstvenih instituta financira sredstvima predviđenih za provedbu Strategije vodeći računa o: usklađenosti strategije razvoja javnog znanstvenog instituta sa Strategijom; usklađenosti položaja javnog znanstvenog instituta sa strateškim dokumentom mreže javnih znanstvenih pravnih osoba; kategorizaciji javnih znanstvenih instituta; rezultatima unutarnjeg i vanjskog sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete javnih znanstvenih instituta; kadrovskom potencijalu i znanstvenoj infrastrukturi javnog znanstvenog instituta; međunarodnoj usporedivosti i značaju ishoda znanstvene djelatnosti javnog znanstvenog instituta na svjetskoj odnosno nacionalnoj razini, te razini ostvarenja njihovih zadaća na osnovu prethodno zaključenog programskog ugovora.

Člankom 61. propisano je da se financiranje javnih znanstvenih instituta ostvaruje sukladno programskim ugovorima sklopljenim između Ministarstva i javnih znanstvenih instituta sukladno Zakonu. U sklopu pregovaračkog postupka za zaključenje programskog ugovora utvrđuju se osnovni i razvojni proračuni javnih znanstvenih instituta. Polazišna osnova za pregovarački postupak za zaključenje programskog ugovora je kategorizacija javnih znanstvenih instituta na temelju provedenog vrednovanja i strategija razvoja javnih znanstvenih instituta. Polazišna osnova za pregovarački postupak za zaključenje programskog ugovora je kategorizacija javnih znanstvenih instituta na temelju provedenog vrednovanja i strategija razvoja znanstvenih instituta. Sredstva utvrđena programskim ugovorom doznaju se javnim znanstvenim institutima u podjednakim mjesečnim obrocima. Djelatnosti javnih znanstvenih instituta može se financirati i iz izvora predviđenih člankom 59. stavak 1. Zakona i iz drugih izvora iz članka 57. Zakona.

Člankom 62. propisano je da se programski ugovori zaključuju između javnih znanstvenih instituta i Ministarstva na razdoblje od tri godine. Sastavni dijelovi programskog ugovora su: opis djelatnosti javnih znanstvenih instituta koja proizlazi iz njihovih zadaća predviđenih odredbama Zakona i drugih akata instituta; strategija razvoja javnog znanstvenog instituta; elaborat o obavljanju znanstvene djelatnosti koji uključuje kvalitativne i kvantitativne

pokazatelje provedbe programskog ugovora; rezultati unutarnjeg i vanjskog sustava osiguranja kvalitete znanstvene djelatnosti (akreditacija i reakreditacija) javnog znanstvenog instituta; unutarnji ustroj radnih mjesta; osnovni proračun javnog znanstvenog instituta za trogodišnje razdoblje; razvojni proračun javnog znanstvenog instituta za trogodišnje razdoblje; projekcija natječajnog proračuna javnog znanstvenog instituta za trogodišnje razdoblje; program i mjere znanstvenog osposobljavanja i usavršavanja; mjere za slučaj neizvršavanja obveza preuzetih programskim ugovorom; financijsko-računovodstveni poslovi za izvršenje ugovora; obveze izvješćivanja o provedbi programskog ugovora, te druge sastojke potrebne za zaključenje programskog ugovora. Obvezni sadržaj, oblik te minimalni pokazatelji za ocjenu izvršenja programskog ugovora sastavni su dio pravilnika kojeg donosi Ministar.

Člankom 63. propisano je da javni znanstveni institut sukladno odredbama programskog ugovora, u okviru svojih zadaća, raspolaže svojim ukupnim proračunom. Ukupni proračun javnog znanstvenog instituta ostvaruje se kroz trogodišnje razdoblje sukladno programskom ugovoru i općem aktu javnog znanstvenog instituta kojim se određuje financiranje. Ukupni proračun čine osnovni proračun, razvojni proračun i proračun vlastitih prihoda. Osnovni proračun javnog znanstvenog instituta obuhvaća sredstva kojima se financira temeljna registrirana djelatnost javnog znanstvenog instituta u trogodišnjem razdoblju, i to: sredstva za plaće i doprinose na plaću zaposlenih i ostale rashode za zaposlene na teret Državnog proračuna Republike Hrvatske; sredstva za materijalne troškove poslovanja; sredstva za intelektualne i osobne usluge; sredstva za tekuće i investicijsko održavanje znanstvene infrastrukture; sredstva za materijalne troškove znanstvenih istraživanja javnog znanstvenog instituta koja proizlaze iz njegove temeljne znanstvene djelatnosti; sredstva za znanstveno i stručno osposobljavanje i usavršavanje; sredstva za održavanje osnovne i kapitalne znanstvene opreme i druge znanstvene infrastrukture; sredstva za ostale rashode poslovanja. Razvojni proračun javnog znanstvenog instituta obuhvaća sredstva kojima se ostvaruje strategija razvoja javnog znanstvenog instituta u trogodišnjem razdoblju: sredstva za plaće novozaposlenih u programskom razdoblju na teret Državnog proračuna Republike Hrvatske i za ostala prava za novozaposlene koja proizlaze iz ustroja novih znanstvenih radnih mjesta, suradničkih radnih mjesta znanstvenih novaka i suradnika postdoktoranada; stručnih radnih mjesta i ostalih radnih mjesta (administrativnih, tehničkih i općih); sredstva za materijalne troškove za znanstvena istraživanja javnog znanstvenog instituta sukladno strategiji razvoja javnog znanstvenog instituta; sredstva za kapitalne investicije sukladno strategiji razvoja javnog znanstvenog instituta, raspoloživim sredstvima Državnog proračuna i Strategiji. Razvojni proračun donosi se po zaključenju programskog ugovora iz stavka 1. ovog članka, primjenjujući kriterije iz članka 60. Zakona, te druge kvalitativne i kvantitativne pokazatelje provedbe programskog ugovora iz prethodnog razdoblja.

Člankom 64. propisano je da proračun vlastitih prihoda obuhvaća: znanstvene projekte ugovorene sa Hrvatskom zakladom za znanost; znanstvena istraživanja i stručni poslovi na temelju ugovorenih natječajnih znanstvenih i stručnih projekata u Republici Hrvatskoj i inozemstvu; ostale poslove koji proizlaze iz temeljne djelatnosti javnog znanstvenog instituta, te ostale poslove koji se smatraju vlastitim prihodima javnog znanstvenog instituta.

Člankom 65. propisano je da je javni znanstveni institut obavezan dostaviti Ministarstvu prijedlog novog programskog ugovora najkasnije do 31. ožujka posljednje godine primjene važećeg programskog ugovora. Ministarstvo je dužno očitovati se o prijedlogu programskog ugovora najkasnije do 31. svibnja posljednje godine primjene važećeg programskog ugovora. Pregovori o programskom ugovoru moraju se dovršiti do 15. rujna iste godine. Programski

ugovor za sljedeće trogodišnje razdoblje zaključuje se u posljednjoj godini primjene važećeg programskog ugovora, a nakon usvajanja Državnog proračuna u Hrvatskom saboru. Za vrijeme trogodišnjeg ugovornog razdoblja, u opravdanim slučajevima, programski ugovor se može izmijeniti i/ili dopuniti o čemu se sklapa aneks programskom ugovoru. Inicijativu za sklapanje aneksa programskom ugovoru iz stavka 5. ovog članka može pokrenuti bilo koja od ugovornih strana. Na način i postupak sklapanja aneksa programskom ugovoru odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona kojima se uređuje sklapanje programskog ugovora.

Člankom 66. propisano je da ukoliko dogovor oko sadržaja programskog ugovora ne bude postignut do 30. listopada tekuće kalendarske godine u kojoj su započeli pregovori za zaključenje programskog ugovora, javnom znanstvenom institutu će se doznačiti za sljedeću godinu 95% osnovnog proračuna prethodne godine programskog ugovora. U slučaju iz stavka 1., pregovori o programskom ugovoru nastaviti će se u godini privremenog financiranja, sukladno rokovima navedenima u programskom ugovoru.

Člankom 67. propisano je da raspodjelu sredstava osiguranih proračunom javnog znanstvenog instituta provodi ravnatelj instituta sukladno programskom ugovoru, a upravno vijeće nadzire raspodjelu sredstava. Javni znanstveni instituti obvezni su Ministarstvu dostaviti izvješća o provedbi programskog ugovora za proteklu godinu do kraja mjeseca veljače tekuće kalendarske godine. Oblik i sadržaj izvješća propisan je programskim ugovorom. Kad se osnovni i razvojni proračun iz članka 64. Zakona smanjuju zbog neostvarenja ciljeva iz programskog ugovora, to smanjenje može iznositi godišnje najviše 5% od iznosa osnovnog i/ili razvojnog proračuna predviđenog na godišnjoj razini.

Člankom 68. propisano je financiranje privatnih znanstvenih instituta. Privatni znanstveni instituti financiraju se: sredstvima osnivača znanstvenog instituta; sredstvima zaklada, fondova i darovnica; sredstvima za ugovorene natječajne znanstvene projekte, te sredstvima ostalih izvora u skladu sa Zakonom i drugim propisima.

Člankom 69. propisano je da se znanstvena djelatnost koja se provodi na sveučilištima čiji je osnivač Republika Hrvatska financira iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, programskim ugovorima u skladu s posebnim propisom kojim se uređuje sveučilište, te ostalim sredstvima za provedbu Strategije sukladno članku 58. Zakona sukladno odredbama Zakona. Znanstvena djelatnost na sveučilištima čiji je osnivač druga domaća i/ili strana pravna i/ili fizička osoba mogu se financirati sredstvima osnivača i natječajnim znanstvenim projektima iz izvora predviđenih člankom 57. stavak 2. Zakona.

Člankom 70. propisano je da Republika Hrvatska potiče i provodi mjere poticanja tehnološkog razvoja i inovacija, uključujući postavljanje ciljeva i stvaranje uvjeta za stvaranje, razvoj i primjenu inovacija u gospodarstvu i javnom sektoru. Program tehnološkog razvoja i inovacija¹ donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva za period od tri godine a u skladu sa Strategijom i posebnim propisima. Program tehnološkog razvoja i inovacija sadrži i instrumente financiranja tehnološkog razvoja i inovacija, te programe državnih potpora znanstvenim istraživanjima u privatnom sektoru, sukladno posebnim propisima.

Člankom 71. propisano je da su se sve znanstvene pravne osobe koje se koriste sredstvima za financiranja znanstvene djelatnosti navedenih u članku 58. stava 1. podstavak 1. do 4. Zakona dužne skrbiti o rezultatima znanstvene djelatnosti i poticati njihovu primjenu u gospodarstvu, u skladu s propisima kojima se uređuju radni odnosi i prava intelektualnog vlasništva.

Znanstvene pravne osobe iz stavka 1. ovog članka obvezne su donijeti odgovarajuće akte u okviru svoje nadležnosti kojima se uređuje postupanje s rezultatima znanstvenih i stručnih istraživanja, na način određen posebnim propisima. Odredbe stavka 2. ovog članka odnose se na rezultate znanstvene djelatnosti koji su prikladni za zaštitu prava intelektualnog vlasništva, ali i na sva druga materijalna i nematerijalna dobra proistekla iz znanstvenih istraživanja djelomično ili u potpunosti financiranih iz izvora navedenih u članku 58. stavak 1. podstavak 1 do 4. Zakona, a koja se mogu iskorištavati u gospodarstvu. Znanstvene pravne osobe, sukladno aktima iz stavka 2. ovog članka, mogu ustrojiti ili osnivati urede za transfer tehnologije radi poticanja i provođenja primjene tehnoloških inovacija proisteklih iz znanstvene djelatnosti u gospodarstvu, što obuhvaća potragu za idejama i partnerima za transfer tehnologija, procjenu komercijalnog potencijala tehnologija, provedbu komercijalizacije transfera tehnologija i pomoć u zaštiti intelektualnog vlasništva. Osnivanje takvih ureda u javnim znanstvenim pravnim osobama uređuje se u okviru programskog ugovora.

Člankom 72. propisano je da znanstvena pravna osoba može općim aktom propisati da se pojedina znanstvena istraživanja, rezultati rada na znanstvenim istraživanjima i drugi podaci i dokumenti smatraju poslovnom tajnom, sukladno posebnom propisu.

XIV. NADZOR

Člankom 73. propisano je da Ministarstvo nadzire primjenu odredaba Zakona i propisa donesenih na temelju njega, ako drugim propisom nije određeno da nadzor obavlja drugo tijelo državne uprave.

Člankom 74. propisano je da se na nadzor nad općim i pojedinačnim aktima te drugim poslovima koji se na temelju javne ovlasti obavljaju u znanstvenim pravnim osobama primjenjuju se posebni propisi kojima se uređuje ovlaštenje na primjenu javnih ovlasti u znanstvenim pravnim osobama. Ako Ministarstvo utvrdi da su opći akt ili pojedine njegove odredbe protivne Zakonu ili na temelju njega donesenom drugom propisu, zatražit će od znanstvene pravne osobe da iste uskladi sa Zakonom ili drugim propisom u roku od 30 dana od dana dostave zahtjeva. Ako znanstvena pravna osoba ne uskladi akt iz stavka 2. ovog članka, Ministarstvo će poništiti ili ukinuti opći akt ili pojedine njegove odredbe. Ako Ministarstvo utvrdi nedostatke ili propuste u radu znanstvene pravne osobe, zatražit će otklanjanje nedostataka, odnosno propusta u određenom roku, a najduže u roku od 90 dana. Ako znanstvena pravna osoba ne otkloni nedostatak ili propust u radu u roku iz stavka 4. ovog članka, protiv znanstvene pravne osobe, fizičke osobe ili odgovorne osobe u znanstvenoj pravnoj osobi pokrenut će se prekršajni postupak, u skladu s glavom XVI. Zakona.

Člankom 75. propisano je da nadzor nad primjenom općeg propisa o radu kojima se uređuju radni odnosi u znanstvenim pravnim osobama obavlja tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada.

Člankom 76. propisano je da Ministarstvo nadzire izvršenje obveza preuzetih programskim ugovorima o znanstvenim projektima i programima kao i o drugim ugovorima o financiranju sklopljenih između znanstvenih pravnih osoba i Ministarstva. Ako Ministarstvo u obavljanju nadzora utvrdi da znanstvena pravna osoba ne izvršava ugovorne obveze ili znanstvena pravna osoba nenamjenski troši dodijeljena sredstva, može raskinuti ugovor i donijeti odluku o obustavi daljnje novčane potpore koja je predmet ugovora, te kod privatnih znanstvenih pravnih osoba i povrat nenamjenski korištenih sredstava u državni proračun. U slučaju iz

stavka 2. ovog članka Ministarstvo će pokrenuti pred nadležnim tijelima postupak protiv odgovornih osoba pravne osobe, te izvijestiti osnivača radi poduzimanja mjera koje su u njegovu djelokrugu.

XV. PRIMJENA PROPISA O USTANOVAMA

Člankom 77. propisano je da se, ako Zakonom nije drugačije određeno, na znanstvene pravne osobe primjenjuju se odredbe propisa kojim se uređuju ustanove.

XVI. PREKRŠAJNE ODREDBE

Člankom 78. propisano je da će se novčanom kaznom od 50.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj znanstvena pravna osoba koja: ne postupi po zahtjevu Ministarstva za otklanjanje nedostataka ili propusta u određenom roku; obavlja izbor na znanstvena i druga radna mjesta protivno odredbama Zakona i svojih općih akata; ne otkáže ugovor o radu osobi izabranoj na znanstveno ili drugo radno mjesto kada su za to ispunjeni uvjeti propisanim ovim Zakonom ili općim aktom ili ako ne poštuje odredbe ovoga Zakona o odlasku znanstvenika u mirovinu; obavlja znanstvenu djelatnost bez dopusnice ili drugog odgovarajućeg akta sukladno posebnom zakonu, ili znanstvenu djelatnost obavlja bez dopusnice ili drugog odgovarajućeg akta kad su oni za obavljanje djelatnosti potrebni prema odredbama ovoga Zakona ili posebnog propisa ili znanstvenu djelatnost obavlja na način koji nije predviđen dopusnicom ili drugim odgovarajućim aktom; ugovori suradnju s visokim učilištem protivno odredbama ovoga Zakona ili propisa kojim se uređuje visoko obrazovanje; sklopi ugovor s drugim poslodavcem protivno odredbama Zakona; ako ne upotrijebi višak prihoda za razvoj djelatnosti; ako ne obavijesti izumitelja o namjeri zaštite izuma sukladno članku 49. stavka 2. Zakona, te ako ne uskladi svoj ustroj i rad s odredbama ovog zakona u rokovima propisanim glavom XVII. Zakona. Novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba i odgovorna osoba u znanstvenoj pravnoj osobi. Za prekršaje iz ovoga članka ovlašteni podnositelj optužnog prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka je Ministar ili osoba koju on ovlasti. Osobi koja je počinitelj prekršaja iz stavka 1. i 2. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja određenih djelatnosti, poslova ili dužnosti fizičkoj osobi u trajanju od 1 mjeseca do godine dana, odnosno zaštitna mjera zabrane obavljanja određenih djelatnosti ili poslova znanstvenoj pravnoj osobi, u trajanju od 3 mjeseca do godine dana.

XVII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Člankom 79. propisano je da stupanjem na snagu ovog Zakona, javni znanstveni instituti kojima je osnivač Republika Hrvatska jesu: 1. Institut za oceanografiju i ribarstvo, Split, 2. Ekonomski institut, Zagreb, 3. Institut za međunarodne odnose, Zagreb, 4. Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 5. Institut za povijest umjetnosti, Zagreb, 6. Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada, Zagreb 7. Hrvatski šumarski institut, Jastrebarsko 8. Institut za fiziku, Zagreb 9. Hrvatski veterinarski institut, Zagreb 10. Poljoprivredni institut, Osijek 11. Institut za migracije i narodnosti, Zagreb 12. Staroslavenski institut, Zagreb 13. Institut za jadranske kulture i melioracije krša, Split 14. Institut "Ruđer Bošković", Zagreb 15. Institut za društvena istraživanja, Zagreb 16. Institut za turizam, Zagreb 17. Institut za poljoprivredu i turizam, Poreč 18. Institut za javne financije, Zagreb 19. Hrvatski geološki institut, Zagreb 20. Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb 21. Institut za filozofiju, Zagreb 22. Institut društvenih znanosti "Ivo Pilar", Zagreb 23. Institut za antropologiju, Zagreb 24. Institut za arheologiju, Zagreb 25. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 26. Energetski

institut "Hrvoje Požar", Zagreb, nastavljaju s radom kao javni znanstveni instituti u vlasništvu Republike Hrvatske. Prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo.

Člankom 80. propisano je da će znanstvene pravne osobe iz članka 13. Zakona uskladiti svoje statute s odredbama Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu Zakona. Ostale opće akte znanstvene pravne osobe uskladit će u roku od dva mjeseca od dana donošenja statuta iz stavka 1. ovoga članka. Znanstvene pravne osobe nastavljaju s radom prema postojećim statutima i drugim općim aktima do njihova usklađivanja sa Zakonom. U roku od tri mjeseca od dana isteka roka iz stavka 1. ovog članka, znanstvene pravne osobe uskladit će sastav i rad svojih tijela te svoj rad i poslovanje sa Zakonom.

Člankom 81. propisano je da čelnici javnih znanstvenih instituta izabrani prije stupanja na snagu ovoga Zakona ostaju na dužnosti do isteka mandata na koji su izabrani. Postupci izbora čelnika javnih znanstvenih instituta koji su započeti, a nisu dovršeni prije stupanja na snagu ovog zakona, dovršit će se prema odredbama propisa i općih akata prema kojima su započeti. Čelnicima javnih znanstvenih instituta kojima mandat istječe nakon stupanja na snagu Zakona, imenovat će se vršiteljima dužnosti do imenovanja čelnika sukladno odredbama Zakona. Čelnici javnih znanstvenih instituta mogu biti izabrani za ravnatelja javnog znanstvenog instituta na još jedan mandat uzastopno.

Člankom 82. propisano je da se natječajni postupci izbora u znanstvena zvanja i na odgovarajuća radna mjesta započeti prema propisima koji su vrijedili prije stupanja na snagu ovog zakona dovršit će se najkasnije do 30. lipnja 2012. godine, dovršit će se prema propisima koji su vrijedili prije stupanja na snagu Zakona. Natječajni postupci za izbor na znanstvena radna mjesta i u znanstvena zvanja koji se provode u okviru postupka izbora na znanstvena radna mjesta mogu se raspisati prema odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09 i 63/11) najkasnije do 30. rujna 2011. godine. Znanstvene pravne osobe i druga tijela koja sudjeluju u postupcima izbora iz stavka 1. i 2. ovog članka obvezni su svoj rad uskladiti s rokovima iz stavka 1. ovoga članka.

Člankom 83. propisano je da osobe izabrane u znanstvena zvanja prema propisima koji su vrijedili prije stupanja na snagu Zakona zadržavaju stečena znanstvena zvanja. Osobe koje su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečene na odgovarajućim znanstvenim radnim mjestima zadržavaju postojeće ugovore o radu odnosno smatra se da su izabrani sukladno odredbama članaka 34. i 37. Zakona. Javni znanstveni instituti dužni su u roku od šest mjeseci od dana donošenja općih akata iz članka 37. ovoga Zakona osobama iz stavka 2. ovoga članka uskladiti ugovore o radu u smislu podnošenja izvješća o radu, a u skladu s odredbama ovoga Zakona. Osobe izabrane u stručna zvanja i na stručna radna mjesta prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona, zadržavaju stečena zvanja i radna mjesta.

Člankom 84. propisano je da osobe koje su na dan stupanja na snagu ovoga zakona zatečene na suradničkom radnom mjestu znanstvenog novaka - asistenta i suradničkom radnom mjestu znanstvenog novaka - višeg asistenta, zadržavaju postojeći ugovor o radu. Iznimno, osobe koje ispune uvjet stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti za vrijeme trajanja ugovora o radu na određeno vrijeme od šest godina odnosno osam godina, nakon stupanja na snagu ovoga Zakona mogu sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme na suradničkom mjestu suradnik postdoktorand do ukupno deset godina odnosno jedanaest godina ako je ugovor o radu bio sklopljen na osam godina, računajući od dana zaključenja prvog ugovora o radu na određeno vrijeme na suradničkom radnom mjestu znanstvenog novaka - asistenta.

Člankom 85. propisano je da će se natječajni postupci izbora u suradnička i stručna zvanja i na odgovarajuća radna mjesta započeti prema propisima koji su vrijedili prije stupanja na snagu Zakona dovršiti najkasnije 30. lipnja 2012. godine prema propisima koji su vrijedili prije stupanja na snagu Zakona. Znanstvene pravne osobe i druga tijela koja sudjeluju u postupcima izbora iz stavka 1. ovog članka obvezni su svoj rad uskladiti s rokom iz stavka 1. ovoga članka.

Člankom 86. propisano je da će Vlada Republike Hrvatske imenovati Nacionalno vijeće za znanost i tehnologiju prema odredbama Zakona, najkasnije do 1. siječnja 2012. godine. Nacionalno vijeće za znanost i sva njegova tijela ustrojeno prema odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09 i 63/11), nastavlja s radom do imenovanja Nacionalnog vijeća za znanost i tehnologiju RH sukladno odredbama Zakona.

Člankom 87. propisano je da će financiranje znanstvene djelatnosti prema odredbama Zakona započeti 1. siječnja 2013. godine. Do tada financiranje će se provoditi prema odredbama propisa koji su vrijedili do stupanja na snagu Zakona. U slučaju da prvi programski ugovor, prema odredbama ovog zakona ne bude zaključen do 31. prosinca 2012. godine, javni znanstveni institut financirat će se u iznosu od 95% ukupnih sredstava koje su nacionalnom znanstvenom institutu doznačene iz Državnog proračuna za prethodnu godinu. Znanstveni projekti za koje je zaključen ugovor o financiranju, nastavljaju se financirati prema važećem ugovoru do njegova isteka, osim ako se novim ugovorom, uz suglasnost obiju njegovih stranaka, utvrdi drugačiji način financiranja.

Člankom 88. propisano je da znanstvene pravne osobe obvezne su donijeti Etički kodeks i objaviti ga na mrežnim stranicama najvažnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Vlada Republike Hrvatske donijeti će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Vlada Republike Hrvatske donijeti će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona Strategiju razvoja znanosti i tehnologije Republike Hrvatske iz članka 5. ovoga Zakona, te u roku od devet mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona Program razvoja i inovacija iz članka 70. stavka 2. ovoga Zakona.

Člankom 89. propisano je da će podzakonske propise na temelju Zakona ministar donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona.

Člankom 90. propisano je da danom stupanja na snagu Zakona prestaje važiti Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka USRH, 46/07, 45/09 i 63/11), osim odredbi članaka 111a. do 111e. koji ostaju na snazi do donošenja propisa kojim se uređuju državne potpore i mjere istraživanja i razvoja. Podzakonski propisi doneseni na temelju Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka USRH, 46/07, 45/09 i 63/11), primjenjivat će se i nakon prestanka važenja navedenog zakona sve do donošenja odgovarajućih propisa prema ovome Zakonu, osim ako nisu u suprotnosti s odredbama Zakona.

Člankom 91. propisano je ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.